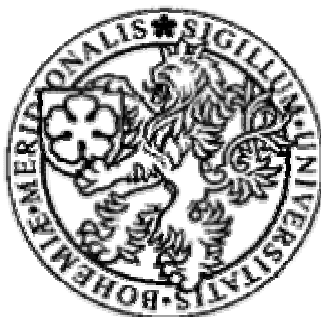

JIHOČESKÁ UNIVERZITA

Ekonomická fakulta

České Budějovice

Katedra: Práva

Studijní program: B6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Účetnictví a finanční řízení podniku

Bakalářská práce

Ochrana hospodářské soutěže před omezováním

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Jiří Písečka

Autor:

Ivana Rezková

2008

Prohlášení

Čestně prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma: Ochrana hospodářské soutěže před omezováním vypracovala samostatně a použila jen pramenů, které uvádím v přiložené bibliografii.

V Českých Budějovicích..... Podpis.....

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala několika lidem, kteří měli velmi významný vliv na podmínky vzniku této práce.

V první řadě chci poděkovat rodičům Karlovi a Ivaně Novotným za finanční podporu v počátcích studia a za to, že mi umožnili plně se soustředit na studium a další školní aktivity. Děkuji také Mgr. Jiřímu Písečkovi za cenné rady během tvorby této práce.

Ivana Rezková

OBSAH

Úvod

Metodika

1. Vývoj právních norem upravujících hospodářskou soutěž	9
1.1 Evropské soutěžní právo	11
2. Právní normy upravující hospodářskou soutěž	13
2.1 Obchodní zákoník	13
2.2 Zákon o ochraně hospodářské soutěže.....	13
2.3 Trestní zákon.....	14
2.4 Zákon o ochraně spotřebitele	14
2.5 Zákon o cenách	14
2.6 Zákon o regulaci reklamy	14
2.7 Tiskový zákon.....	15
2.8 Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání.....	15
2.9 Zákon o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů ..	15
2.10 Živnostenský zákon	15
2.11 Zákony regulující práva k průmyslovému vlastnictví	16
3. Hospodářská soutěž	17
3.1 Definice pojmu hospodářské soutěže	18
3.2 Subjekty hospodářské soutěže	18
3.2.1 Soutěžitel	19
3.2.2 Spotřebitel.....	20
3.2.3 Osoby pomocné	21
4. Nekalá soutěž.....	22
4.1 Generální klauzule	22
4.1.1 Jednání v hospodářské soutěži	23
4.1.2 Dobré mravy soutěže	24
4.1.3 Způsobilost přivodit újmu soutěžitelům nebo spotřebitelům	25
4.1.4 Generální klauzule nekalé soutěže a zvláštních skutkové podstaty...	26
4.2 Klamavá reklama	27

4.3 Klamavé označení zboží a služeb	27
4.4 Vyvolání nebezpečí záměny	28
4.5 Parazitování na pověsti	28
4.6 Podplácení.....	29
4.7 Zlehčování	30
4.8 Srovnávací reklama.....	30
4.9 Porušení obchodního tajemství.....	31
4.10 Ohrožování zdraví spotřebitelů a životního prostředí.....	32
5. Ochrana hospodářské soutěže před omezováním.....	33
5.1 Spojení soutěžitelů.....	33
5.2 Zneužití dominantního postavení soutěžitelů	34
5.3 Kartely – „Dohody soutěžitelů“	35
5.3.1 Dohody mezi podniky.....	35
5.3.2 Rozhodnutí sdružení podniků	36
5.3.3 Jednání ve vzájemné shodě.....	37
5.4 Druhy kartelů podle vztahu mezi jejich účastníky.....	38
5.4.1 Horizontální dohody	38
5.4.2 Vertikální dohody	39
5.4.3 Smíšené dohody	40
5.5 Zakázané kartely (= tvrdé kartely).....	40
6. Jednotlivé druhy kartelů	41
6.1 Cenové kartely a dohody o jiných obchodních podmínkách.....	41
6.2 Kontrolní a restriktivní kartely	41
6.3 Rozdělovací a segmentační kartely.....	43
6.4 Junktimační kartely	44
6.5 Diskriminační kartely	45
6.6 Kartely povolené zákonem	45
6.7 „Individuální“ výjimky ze zákazu dohod	46
6.8 Blokové výjimky.....	49
7. Řízení před Úřadem na ochranu hospodářské soutěže	60
8. Soudní přezkum správního orgánu.....	65

9. Praktické příklady	66
Závěr	72
Seznam literárních zdrojů.....	74
Seznam internetových zdrojů	76
Seznam příloh.....	77

Úvod

Tématem bakalářské práce je Ochrana hospodářské soutěže před omezováním. Protože toto téma je velice rozsáhlé, práce se blíže zaměřuje na kartely.

V první části práce charakterizuji hospodářskou soutěž. Snažím se porozumět tomu, jak by mělo být nastaveno právní povědomí a právní řád vzhledem k přirozenosti soutěže na jedné straně a nutnosti regulovat hospodářskou soutěž na straně druhé. Následně věnuji pozornost právní úpravě hospodářské soutěže napříč českým právním řádem. Dále se zaměřuji na vymezení praktik nekalé soutěže.

Ve druhé části práce se již zabývám jádrem práce a tou jsou jednotlivé druhy kartelů, řízením před Úřadem na ochranu hospodářské soutěže a soudním přezkumem rozhodnutí správního orgánu.

V závěru práce pak uvádím praktické příklady jednotlivých kauz, které se týkají kartelů. Dále předkládám srovnání rozsudků vydaných Úřadem na ochranu hospodářské soutěže v prvoinstančním řízení a vydaných rozsudků u Nejvyššího správního soudu.

Cílem této bakalářské práce je přiblížit fungování hospodářské soutěže v České republice se zaměřením na jednotlivé typy kartelů a zhodnotit činnost správních a soudních orgánů při aplikaci právních předpisů na ochranu hospodářské soutěže.

Metodika

Vzhledem k tomu, že tématem bakalářské práce je ochrana hospodářské soutěže před omezováním, je hlavním úkolem shromáždit veškeré údaje týkající se především Úřadu na ochranu hospodářské soutěže a jeho rozhodovací činnosti, informace o jednotlivých typech kartelů a o fungování správních a soudních orgánů při aplikaci právních předpisů na ochranu hospodářské soutěže.

Primární informace týkající se ochrany hospodářské soutěže jsem hledala především v následujících zdrojích:

- zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění pozdějších předpisů, odtud jsem čerpala zejména informace týkající se postupů a zásad při stanovování výše pokut Úřadem na ochranu hospodářské soutěže
- zákon č. 273/1996 Sb., o působnosti Úřadu na ochranu hospodářské soutěže, zde jsem získala informace hlavně o jeho činnostech a rozhodování
- zákon č. 513/1991 Sb. Obchodní zákoník, který upravuje hospodářskou soutěž ve své páté hlavě, zde jsem získala data o nekalé soutěži a také obecné informace o hospodářské soutěži
- kniha Kurs obchodního práva od Karla Eliáše, Josefa Bejčka, Petra Hajna a Jiřího Ježka. Z této literatury jsem využila nejvíce údaje o jednotlivých pojmech a problematice hospodářské soutěže

Ve druhé části práce jsem se zaměřila na řízení před Úřadem na ochranu hospodářské soutěže a na jeho rozhodovací činnost, na soudní přezkum správního orgánu a také na jednotlivé příklady z praxe. Podstatné informace jsem čerpala z následujících zdrojů:

- z internetových stránek Úřadu na hospodářskou soutěž, kde jsem zachytila jednotlivé kauzy týkající se kartelů
- z internetových stránek Nejvyššího správního soudu, kde jsem vyhledala rozsudky jednotlivých uváděných kauz týkající se porušení § 3 odst.

1. Vývoj právních norem upravujících hospodářskou soutěž

Po konci 1. světové války se nově vzniklá Československá republika zavázala přistoupit k Pařížské unijní úmluvě na ochranu průmyslového vlastnictví z roku 1883 (členem od roku 1919), s povinností inkorporovat úpravu práva proti nekalé soutěži do vnitrostátního práva. V roce 1919 přistoupila rovněž k Madridské dohodě o mezinárodním zápisu obchodních a továrních známek z roku 1891.

V roce 1921 přistoupila ČSR k Madridské dohodě o potlačení nesprávných označení původu zboží. Nato byl schválen zákon č. 5/1924 Sb. o označování původu zboží a zákon č. 3/1924 Sb. o zákazu prémiových obchodů předměty denní potřeby.

15.8.1927 byl přijat Zákon proti nekalé soutěži č. 111/1927 Sb. Zákon byl členěn tak, že postihoval sankcemi zvláštní případy projevů nekalé soutěže taxativně vyjmenované (nekalá reklama, nesprávné označování původu zboží, zlehčování, zneužívání podnikových značek a zevnějších zařízení podniku, podplácení porušování a využívání obchodních a výrobních tajemství, nekalá soutěž pomocných osob a její používání soutěžitelem). Kromě takto jednotlivě vyjmenovaných deliktů zákon stanovil generální klauzuli § 1 Zákona proti nekalé soutěži, která postihovala jednání ostatní, proti dobrým mravům vůbec. Co se týká ochrany proti nekalosoutěžním deliktům, zákon v sobě zahrnoval trojí. **Soukromoprávní** – jež byla založena na možnosti podání žalob zdržovacích, odstraňovacích, žalob o náhradu škody a žalob o náhradu nemajetkové újmy. **Trestněprávní** – kdy některé skutkové podstaty byly definovány jako činy trestně stíhané na základě soukromoprávní žaloby. Stíhání přestupků bylo zajištěno **Správní** ochranou, pokutou i odnětím svobody.

Zákon proti nekalé soutěži platil až do roku 1950, kdy byl zrušen Občanským zákoníkem zákon č. 141/1950 Sb. Nekalou soutěž upravovalo jeho jediné ustanovení (pro splnění Pařížské unijní úmluvy) a to § 352 – o náhradě škody za proti-konkurenční jednání v rozporu s dobrými mravy soutěže.

V roce 1964 nabyl účinnosti zákon č. 109/1964 Sb. Hospodářský zákoník, jež měl v § 119 řešit vztahy mezi organizacemi v hospodářské soutěži. Byla zde tak dvojitá úprava soutěžní problematiky. Úprava Občansko-právní a hospodářsko-právní. Ovšem k využití norem upravujících hospodářskou soutěž v socialistickém státě s centrálně plánovanou ekonomikou nedocházelo.

Po několika novelizacích Hospodářského zákoníku, došlo k jeho největší změně schválením zákona č. 103/1990 Sb., kterým se mění a doplňuje Hospodářský zákoník (účinnost od 1.5.1990). Vzhledem k tomu, že se tak stalo po listopadu 1988, došlo tímto zákonem rovněž k úpravě vztahů v hospodářské soutěži. Výrazně byl upraven § 119 a násl. Především jeho nadpis zní: „Zásady hospodářské soutěže“. Jsou zde včleněna písmena b, c, jež upravují omezování hospodářské soutěže z hlediska pozice na trhu. § 119 d řeší soutěž nekalou.

Schválením obchodního zákoníku (zákon č. 513/1991 Sb. jež byl nabyt účinnosti 1.1.1992) došlo ke zrušení ustanovení § 352 Občanského zákoníku, rovněž tak zákoníku hospodářského. Problematiku nekalé soutěže tak od roku 1992 řeší tento soukromoprávní předpis.

Nejvýznamnější novelou tohoto zákona, z hlediska problematiky nekalé soutěže, je zákon č. 370/2000 Sb. s účinností 1.1.2001. Tato novelizace zde zařadila § 43 ohledně teritoriální platnosti norem soutěžního práva. Normy soutěžního práva se používají v závislosti na tom, kdy nastaly účinky protiprávního jednání a účinky mají přednost před tím, kde k vlastnímu jednání došlo. Podle pojetí § 43 odst. 1 se obchodní zákoník vztahuje na jednání uskutečněná na našem i cizím území (i když toto neříká výslovně), pokud mají účinky v České republice. Nevztahuje se na jednání, jejichž účinky se na našem území neprojeví.

Dále tato novelizace, vzhledem k nutnosti harmonizace našeho právního řádu se směrnici o klamavé a srovnávací reklamě č. 84/450/ES ve znění směrnice 97/55/ES o srovnávací reklamě, vložila do § 44 generální klauzule písmeno g) – ustanovení o srovnávací reklamě. Došlo rovněž k přidání § 50 a) srovnávací reklama, v němž je definován pojem srovnávací reklamy.

Tato novelizace rovněž nahradila znění § 47 písmeno a) užití obchodního jména nebo zvláštního označení podniku užívaných již po právu jiným soutěžitelem novým zněním – „užití firmy nebo názvu osoby nebo zvláštního označení podniku užívaného již po právu jiným soutěžitelem.“

Touto novelou byl rovněž přidán do ustanovení § 54 druhý odstavce, upravující postavení spotřebitele ve sporu o uplatnění práva při nekalé soutěži, zejména řešení problému důkazního břemene.

Zákon č. 151/2002 Sb. s účinností od 1.1.2003 zrušil ustanovení odstavce 3 § 54, který stanovil, že bylo-li řízení ve sporu ohledně nekalé soutěže zahájeno nebo pravomocně skončeno, není dovoleno podávat žaloby dalších oprávněných osob

ve stejné věci, bylo možno se pouze k řízení připojit jako vedlejší účastník. (PELIKÁNOVÁ Irena, 2004)

1.1 Evropské soutěžní právo

Evropské prameny soutěžního práva

Smlouva o založení Evropského společenství (SES), zejména její články:

- 81 odst. 1 (*zákaz kartelů*)
- 81 odst. 2 (*absolutní neplatnost kartelů*)
- 81 odst. 3 (*obecná výjimka ze zákazu dohod narušujících soutěž*)
- 82 (*zneužití dominance*)
- 86 (*výjimka pro veřejné podniky a podniky s výsadními právy*)

Evropské právo se uplatní, pokud proti-soutěžní jednání může mít vliv na obchod mezi členskými státy, pokud ne, tak se uplatní české právo.

V evropském právu hospodářské soutěže mají dále význam sdělení Evropské komise, která např. vymezují klíčové pojmy právo hospodářské soutěže. Nejdůležitější sdělení EK, kterými je dána právě definice výjimky *de minimis* nebo vymezení relevantního trhu, mají v případě ČR svůj odraz přímo v Zákoně (na ochranu hospodářské soutěže).

Výjimka *de minimis*

Jedná se o dohody se zanedbatelným dopadem na soutěž a jsou vyňaty ze zákazu dohod narušujících soutěž. Podmínky obecné výjimky splňují zejména dohody MSP (malého a středního podnikání), které neobsahují tvrdý kartel a jejichž strany - konkurenti mají dohromady 10% podíl na relevantním trhu a strany ne-konkurenti (dodavatel-odběratel) 15% podíl na relevantním trhu. MSP zpravidla neomezí soutěž citelně, proto až na případy tvrdých kartelů nejsou jejich dohody předmětem zákazu. Relevantní trh je vymezen přímo si konkurujícími výrobky či službami a celým geografickým prostorem, z něhož je reálné uspokojit poptávku spotřebitele.

Relevantní trh

Relevantním trhem je trh zboží, které je z hlediska jeho charakteristiky, ceny a zamýšleného použití shodné, porovnatelné nebo zastupitelné navzájem, a to na území,

na němž jsou soutěžní podmínky dostatečně homogenní a zřetelně odlišné od sousedního území.

Evropským právem (právem EU) se rozumí souhrn právních norem zajišťujících soustavu Evropských společenství a fungování trhu ležícího na hranicích mezinárodního a vnitrostátního práva. Evropské právo můžeme rozdělit na právo unijní a komunitární (= právo Evropských společenství). Komunitární právo zajišťuje fungování Unie jako celku a také chod vnitřního trhu Unie, protože poskytuje právní rámec fungování čtyř základních svobod, a to pohybu osob, zboží, služeb a kapitálu.

České právo ochrany hospodářské soutěže se po roce 1989 vyvinulo pod vlivem práva EU a v období před a po vstupu ČR do EU došlo k plné harmonizaci českého soutěžního práva s právem evropským. Mezi oběma právními řády panuje v současnosti převážná shoda. Vymezení zakázaného a dovoleného jednání je až na nepatrné výjimky a některé formulační rozdíly v obou právních řádech shodné. Nařízení Evropské komise (EK) o výjimkách pro jednotlivé typy smluv jsou od 1.10.2005 v ČR aplikovatelné nejen na soutěžní delikty s dopadem na obchod mezi členskými státy, ale i na kauzy plně vnitrostátní.

(JANKŮ Martin a kolektiv, 2006)

2. Právní normy upravující hospodářskou soutěž

2.1 Obchodní zákoník

Zákon č. 513/1991 Sb. zákon upravující hospodářskou soutěž, i její zákonem reprobovanou formu soutěž nekalou. V hlavě páte, díl první (§ 41 - § 43) je popsána hospodářská soutěž obecně, díl druhý se zabývá soutěží nekalou (§ 44 - § 52), díl třetí popisuje právní prostředky ochrany proti nekalé soutěži (§ 53 - § 54).

2.2 Zákon o ochraně hospodářské soutěže

Právní úprava hospodářské soutěže po roce 1989 byla jedním z prvních krůčků při budování tržního hospodářství v České republice. Byla provedena v roce 1991 dle zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže. Zákon byl vytvořen na základě vzoru soutěžního práva Evropských společenství, částečně bral v úvahu soutěžně právní úpravy v západní Evropě. V době vzniku zákona ještě neexistoval současný závazek k harmonizaci práva ve smyslu Evropské dohody. V průběhu přípravy České republiky na vstup do Evropské unie vznikla jakási potřeba slučitelnosti se soutěžním právem Evropských společenství, a to ve všech oblastech soutěžního práva. Proto byl 24.4. 2001 přijat **zákon na ochranu hospodářské soutěže zákon č. 143/2001 Sb.**, upravuje ochranu hospodářské soutěže na trhu výrobků a služeb, proti jejímu vyloučení, omezení, jinému narušení či ohrožení, a to dohodami soutěžitelů, zneužitím dominantního postavení, spojením soutěžitelů.

Od 1.5.2004 došlo k důležitým změnám po přijetí novely výše uvedeného zákona. Například firma, která vstupuje do nového smluvního vztahu, nebo buduje nový distribuční systém či navazuje kooperační vztahy se svými konkurenty, se dříve mohla dotázat Úřadu (= požádat o tzv. předběžné určení), zda její plánovaný krok není v rozporu s povoleným soutěžním jednáním. Pokud měl Úřad výhrady, mohla firma ihned požádat o výjimku ze zákazu dohod omezujících soutěž. V současnosti žádné anti-monopolní úřady v celé Evropské unii neprovádějí předběžná určení ani neudělují výjimky ze zákazu. Vše si účastníci trhu provádějí sami, na základě vlastních znalostí soutěžního práva nebo důvěry k právníkům či poradcům. Anti-monopolní úřady mají tak větší kapacity pro řízení o porušení soutěžního práva. Další změnou bylo také zrušení kartelových rejstříků. Byly v něm uvedeny dohody, u kterých Úřad na ochranu

hospodářské soutěže povolil výjimku ze zákazu. (Evropská unie blíže podnikatelům, 2005)

2.3 Trestní zákon

Zákon č. 140/1961 Sb. trestně právní sankce při naplnění skutkové podstaty nekalé soutěže jsou upraveny ve zvláštní části trestního zákona, hlava druhá, oddíl čtvrtý. Jde o trestné činy proti předpisům o nekalé soutěži, ochranných známkách, chráněných vzorech a vynálezech a proti autorskému právu, proti právům souvisejícím s právem autorským a proti právům k databázi.

2.4 Zákon o ochraně spotřebitele

Zákon č. 634/1992 Sb. Tento zákon stanoví některé podmínky podnikání, významné pro ochranu spotřebitele, úkoly veřejné správy v oblasti ochrany spotřebitele a oprávnění spotřebitelů, sdružení spotřebitelů nebo jiných právnických osob založených k ochraně spotřebitele.

2.5 Zákon o cenách

Zákon č. 526/1990 Sb. Zákon se vztahuje na uplatňování, regulaci a kontrolu cen výrobků, výkonů, prací a služeb pro tuzemský trh, včetně cen zboží z dovozu a cen zboží určeného pro vývoz. Z hlediska hospodářské soutěže je důležitý zejména § 2 odst. 3, kde při sjednávání ceny nesmí prodávající či kupující zneužívat svého postavení.

2.6 Zákon o regulaci reklamy

Zákon o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona č. 468/1991 Sb. o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů č. 40/1995. Tento zákon vymezuje pojem reklama (§ 1). Stanovuje omezení reklamy (§ 2 - § 6). Určuje rovněž orgán, který zabezpečuje dozor nad dodržováním tohoto zákona, což je Rada České republiky pro rozhlasové a televizní vysílání.

2.7 Tiskový zákon

Zákon o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů – zákon č. 46/2000 Sb. Tento zákon upravuje některá práva a povinnosti vydavatelů a dalších fyzických a právnických osob v souvislosti s vydáváním periodického tisku. Z hlediska problematiky nekalé soutěže jsou důležité zejména paragrafy 4 – 5, ve kterých je stanovena odpovědnost za obsah periodického tisku, reklamy a inzerce.

2.8 Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání

Zákon č. 231/2001 Sb. ve znění zákona č. 309/2002 Sb. Tento zákon upravuje práva a povinnosti právnických a fyzických osob při provozování rozhlasového a televizního vysílání. V § 2 nalezneme definici reklamy. § 32 upravuje některé povinnosti a omezení, týkající se obsahu vysílání. Hlava čtvrtá (§ 48 - § 53) ustanovuje povinnosti provozovatelů vysílání při vysílání reklamy a teleshopingu, jejich zařazování do programu, časový rozsah reklamy a teleshopingu, zvláštní ustanovení o reklamě na alkoholické nápoje a povinnosti provozovatelů při vysílání sponzorovaných pořadů.

2.9 Zákon o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů

Zákon upravuje práva a povinnosti fyzických a právnických osob v oblasti ochrany a podpory veřejného zdraví a soustavu orgánů ochrany veřejného zdraví, jejich působnost a pravomoc.

2.10 Živnostenský zákon

Zákon č. 455/1991 Sb. o živnostenském podnikání. Tento zákon upravuje podmínky živnostenského podnikání a kontrolu nad jejich dodržováním. Z hlediska nekalé soutěže je důležité zejména ustanovení § 58 odst. 2, kdy Živnostenský úřad může zrušit živnostenské oprávnění, jestliže podnikatel závažným způsobem porušil nebo porušuje podmínky stanovené rozhodnutím o udělení koncese, tímto zákonem či

zvláštními právními předpisy. Za zvláštní předpisy můžeme považovat mimo jiné ustanovení Obchodního zákoníku ohledně nekalé soutěže.

2.11 Zákony regulující práva k průmyslovému vlastnictví

452/2001 Sb. zákon o ochraně označení původu

441/2003 Sb. zákon o ochranných známkách

452/2001 Sb. zákon o ochraně označení původu zeměpisných označení

408/2000 Sb. zákon o ochraně práv k odrůdám rostlin

207/2000 Sb. zákon o ochraně průmyslových vzorů

3. Hospodářská soutěž

Primárním pramenem práva pojednávajícím o Hospodářské soutěži je zákon č. 513/1991 Sb. Obchodní zákoník upravující hospodářskou soutěž ve své páté hlavě. Samotný pojem Hospodářské soutěže zde blíže specifikován není. Obchodní zákoník ve svém § 41 pouze deklaruje právo fyzických i právnických osob, účastnících se hospodářské soutěže, svobodně rozvíjet soutěžní činnost v zájmu dosažení hospodářského prospěchu a také právo se k této činnosti sdružovat. Při tom jsou tyto osoby povinny dbát pravidel hospodářské soutěže a účast v ní nesmějí zneužívat. Právo podnikat a tím se účastnit hospodářské soutěže vyplývá již z Listiny základních práv a svobod čl. 26 „Každý má právo na svobodnou volbu povolání a přípravu k němu, jakož i právo podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost.“ Listina základních práv a svobod rovněž deklaruje právo na sdružování v čl. 20 odst. 1 „Právo svobodně se sdružovat je zaručeno. Každý má právo spolu s jinými se sdružovat ve spolcích, společnostech a jiných sdruženích“ a čl. 27 odst. 1 „Každý má právo svobodně se sdružovat s jinými na ochranu svých hospodářských a sociálních zájmů.“

Důležitý je pak samozřejmě zákon č. 143/2001 Sb. o ochraně hospodářské soutěže a také zákon č. 273/1996 Sb. o působnosti Úřadu na ochranu hospodářské soutěže.

Právo hospodářské soutěže (= soutěžní právo) je součástí obchodního práva. Toto právo pak můžeme rozdělit na dvě části a to:

- o **veřejnoprávní** (právo ochrany soutěže před omezováním), které zahrnuje veřejnoprávní ochranu proti omezování soutěže – má zejména postihovat snahy směřující proti existenci ekonomické soutěže. Tato ochrana není brána pouze jako ochrana soutěže, ale také k vytváření právních předpokladů, aby soutěžní prostředí mohlo existovat i v budoucnosti. Ochrana hospodářské soutěže je současně i ochranou proti omezování hospodářské soutěže. Zmíněnou ochranu zajišťují normy správního práva a také Úřad pro ochranu hospodářské soutěže.
- o **soukromoprávní** (právo nekalé soutěže), které je spojeno s normami zahrnutými v obchodním zákoníku – má bránit deformaci soutěžních pravidel a ochraně před nekalou soutěží.

O tom, zda byla hospodářská soutěž zneužita některou z forem nekalé soutěže rozhoduje soud. Před soudem mají subjekty rovné postavení. Pokud se ale jedná o ochranu hospodářské soutěže před omezováním, vzniká odpovědnostní vztah mezi subjektem a státem, je zde tedy právní nerovnost účastníků. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže vede řízení a rozhoduje o právech a povinnostech účastníků.

3.1 Definice pojmu hospodářské soutěže

Pro vymezení hospodářské soutěže v obecném smyslu se nabízí pojetí, které zahrnuje celou sféru tržního soupeření, celý komplex vznikajících, měnících se a zanikajících vztahů bez ohledu na to, zda konkrétní nahodile zvolené subjekty jsou v soutěžním vztahu. (PELIKÁNOVÁ Irena, 2004)

Hospodářskou soutěž je možno rovněž charakterizovat jako vzájemné soupeření „vedle sebe“ stojících fyzických i právnických osob, které usilují o lepší pozici na trhu, respektive o dosažení lepšího hospodářského výsledku.

Na hospodářskou soutěž tedy můžeme nazírat ze dvou pohledů.

Pohled globální – kde můžeme zahrnout všechny soutěžitele, bez ohledu na to, je-li mezi nimi zvláštní konkurenční vztah vyplývající z jejich vzájemného postavení na trhu (soutěžní vztah).

Pohled lokální – který vyplývá z pohledu na trh jako segmentově dělený mimo jiné podle zastupitelnosti zboží. V tomto případě již půjde mezi jednotlivými subjekty segmentu o soutěžní vztah, a tudíž o soutěž v pravém slova smyslu.

Nepůjde zde o jakoukoliv soutěž, ale jen takovou, která vede k dosažení hospodářského výsledku.

3.2 Subjekty hospodářské soutěže

Subjekty jsou podle § 41 Obchodního zákoníku **fyzické i právnické osoby, které se účastní hospodářské soutěže**, i když nejsou podnikatelé (dále jen „soutěžitele“). Tito soutěžitelé mají právo svobodně rozvíjet svou soutěžní činnost v zájmu dosažení hospodářského prospěchu a sdružovat se k výkonu této činnosti; jsou však povinny přitom dbát právně závazných pravidel hospodářské soutěže a nesmějí účast v soutěži zneužívat.

Subjekty v nekalé soutěži můžeme dělit jednak na osoby jednající nekalosoutěžně, dále osoby nekalou soutěží dotčené.

První skupinu tvoří osoby, které porušují pravidla hospodářské soutěže, proti nimž jsou zde ustanovení zákona ohledně nekalé soutěže. Tyto subjekty můžeme pak dále dělit na osoby, které úmyslně využívají k dosažení hospodářského prospěchu jednání, které zákon reprobuje, a tím se dopouštějí poškození konkurence nekalou soutěží. Dále jsou to osoby (vzhledem k tomu, že zákon definuje Nekalou soutěž jako objektivní delikt), které ač jinak jednající čestně se dopustí nekalosoutěžního jednání neúmyslně. (MACEK Jiří, 2000)

Dále subjekty můžeme dělit na:

- soutěžitele
- spotřebitele
- osoby pomocné

3.2.1 Soutěžitel

Zákaz nekalé soutěže se nevztahuje pouze na podnikatele, nýbrž na jakékoliv osoby, které se hospodářské soutěže účastní viz. § 41 obchodního zákoníku „i když nejsou podnikatelé.“ Zákon tyto osoby označuje jako soutěžitele. **Soutěžitelem může být jakákoliv osoba** (fyzická i právnická), **která se účastní hospodářské soutěže**, mohou to být i příslušníci tzv. svobodných povolání (advokáti, notáři, daňoví poradci, znalci, tlumočníci, auditoři, stát a veřejnoprávní instituce. Pro získání statutu soutěžitele není rozhodnou intenzita, s jakou se subjekt činnosti věnuje, ani zda tak činí pouze příležitostně. (MACEK Jiří, 2000)

Nelze tedy vyloučit ani soutěžní vztah mezi dvěma nepodnikatelskými subjekty např. nadacemi, či umělci, budou-li v jejich činnosti určité hospodářské prvky.

Soutěžitel nemůže existovat jako samostatný subjekt, musí zde být dán soutěžní vztah k jinému soutěžiteli, či spotřebiteli. Soutěžní vztah vzniká mezi účastníky hospodářské soutěže, kteří si vzájemně hospodářsky konkurují, z důvodu dosažení profitu. Soutěžní vztah rovněž vzniká, jsou-li na trhu alespoň dva subjekty, mezi nimiž může spotřebitel volit.

Dalším kritériem pro posouzení, zda se subjekty nacházejí v soutěžním vztahu, je existence **relevantního trhu**. Tento trh můžeme charakterizovat z hlediska **času, prostoru a předmětu** jednotlivých tržních nabídek. **Osoby se ocitají v soutěžním vztahu, jestliže jsou jejich nabídky vzájemně zaměnitelné.** Zaměnitelnost v hospodářské soutěži nepřipadá v úvahu jen tehdy, nabízejí-li různé osoby totožné zboží nebo totožný výkon (kdy je existence soutěžního vztahu očividná), ale také v případech, kdy je nabízeno různé zboží nebo kdy jsou nabízeny různé služby, mezi jejichž producenty může vzniknout konflikt o zákazníka. (KNAP Karel, 1973)

Prostor vymezuje relevantní trh v tom smyslu, že konkurenční vztah může vzniknout pouze mezi takovými osobami, k jejichž tržním nabídkám (vzhledem k teritoriu, na němž se jejich ekonomická aktivita projevuje) může potenciální zákazník přistupovat jako k nabídkám alternativním, jemu na výběr daným. (ELIÁŠ Karel, BEJČEK Josef, HAJN Petr, JEŽEK Jiří a kolektiv, 2004)

Soutěžní vztahy mohou být však daleko složitější, často bývají závislé na nahodilém chování spotřebitelské strany (spotřebitelé jsou ovlivňováni módou, filmem, atd.). Následně může nastat situace, že se v soutěžitelském vztahu ocitnou soutěžitelé s úplně odlišnou produkcí. Podle rozhodnutí musí však být soutěžitelé činní ve stejném či podobném hospodářském oboru.

Nicméně další možností „ustavení“ soutěžního vztahu je užití tzv. opěrné srovnávací reklamy, kdy jeden soutěžitel porovnává kvalitu svých výrobků s kvalitou výrobků jiného soutěžitele („Naše auta jsou spolehlivá jako hodinky Omega“), soutěžní vztah vzniká, i když tito nejsou konkurenty.

Podle § 46 zákona proti nekalé soutěži č. 111/1927 Sb. byl pojem soutěžitel dříve vymezen na rozdíl od současné právní úpravy úžeji - tedy jako podnikatel, který vyrábí nebo prodává zboží téhož či obdobného druhu nebo provádí obdobné výkony nebo je vůbec podnikově činný ve stejném či podobném oboru hospodářském.

3.2.2 Spotřebitel

Spotřebitele definuje Občanský zákoník v § 52 odst. 3 jako osobu, která při uzavírání a plnění smlouvy nejedná v rámci své obchodní nebo jiné podnikatelské činnosti. Pokud se postavení spotřebitele v hospodářské soutěži týká, ten má stejné

nároky jako soutěžitel poškozený nekalou soutěží. Vzhledem k jeho slabšímu postavení má i určité výhody co se důkazního břemene týká.

3.2.3 Osoby pomocné

Osoby pomocné jsou takové právnické osoby, které jsou oprávněné hájit zájmy soutěžitelů a spotřebitelů. Tyto osoby mají žalobní právo v určitých případech nekalé soutěže (kromě případů v § 48 - § 51 Obchodního zákoníku – parazitování na pověsti, podplácení, zlehčování, klamavá reklama, porušení obchodního tajemství), pokud byly porušeny oprávněné zájmy soutěžitelů, nebo spotřebitelů. Půjde o státem uznané subjekty např. obchodní komory, právnické osoby se speciálním zaměřením na ochranu před následky nekalé soutěže.

4. Nekalá soutěž

Obchodní zákoník upravuje problematiku nekalé soutěže v první části, páté hlavě, (díl I, II, III).

V prvním dílu (§41 - §43) stanovuje možnost svobodné účasti fyzických i právnických osob na hospodářské soutěži za předpokladu, že nebudou svou účast v soutěži zneužívat. Dále je zde rozděleno zneužití účasti na hospodářské soutěži na dvě části, a to na nekalou soutěž (která je upravena tímto zákonem) a omezování hospodářské soutěže upravené Zákonem o ochraně hospodářské soutěže 143/2001 Sb. V §43 je teritoriální vymezení uplatnění norem proti nekalé soutěži.

Druhý díl (§44 - §52) se zabývá samotnou nekalou soutěží, jenž je vymezena generální klauzulí a demonstrativním výčtem jednotlivých skutkových podstat, které generální klauzuli konkretizují.

Třetí díl (§53 - §54) upravuje možnosti obrany proti nekalosoutěžnímu jednání.

4.1 Generální klauzule

Obecné ustanovení týkající se nekalé soutěže je nazýváno generální klauzulí. Je v ní vymezeno jednání v hospodářské soutěži, které je v rozporu s dobrými mravy soutěže a je způsobilé přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo spotřebitelům. Takovéto jednání je zakázáno.

V soutěžním právu je nutné z důvodu nemožnosti vyjmenovat taxativně všechny konkrétní případy porušení hospodářské soutěže. Je to souhrn nejobecnějších podmínek, které musí být splněny vždy, aby určité jednání mohlo být zařazeno pod některou z konkrétnějších skutkových podstat nekalé soutěže. Jednání tedy musí splňovat kumulativně veškeré její znaky, tak aby bylo zakázaným s důsledky z toho vyplývajících. Viz. Ochrana proti nekalosoutěžnímu jednání. Naplnění skutkové podstaty uvedené v Generální klauzuli je zásadní pro posouzení, zda se jedná o nekalou soutěž, či nikoli. Generální klauzule je zároveň (jak už z názvu vyplývá) jakýmsi ustanovením nastupujícím tam, kde jednání nenaplnuje skutkovou podstatu jednotlivých specifických případů nekalé soutěže. (HAJN Petr, 1996)

Kdyby totiž zákon definoval jako nekalosoutěžní jednání pouze určitý omezený výčet jednání, docházelo by zřejmě vzhledem k vynalézavosti subjektů hospodářské

soutěže (zejména pak podnikatelů) k jejímu porušování novými, zde nepopsanými způsoby. Z tohoto důvodu je volena abstraktní forma generální klauzule připouštějící volnější výklad, a tudíž možnost aplikace na jednání, která nejsou taxativně vyjmenována. Viz. Vztah generální klauzule nekalé soutěže a zvláštních skutkových podstat.

Generální klauzule obsahuje tři podmínky, které musí být kumulativně splněny, aby se jednalo o nekalosoutěžní jednání s následky z toho plynoucími.

- o musí jít o jednání v hospodářské soutěži
- o toto jednání musí být v rozporu s dobrými mravy soutěže
- o toto jednání musí být způsobilé přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo spotřebitelům

Obchodní zákoník výslovně deklaruje nekalou soutěž za zakázanou, což umožňuje uplatnění sankcí. Z důvodu prevence definuje obchodní zákoník nekalou soutěž jako tzv. ohrožovací delikt. To znamená, že k naplnění skutkové podstaty postačí již způsobilost jednání přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo spotřebitelům, není tudíž nezbytně nutné dokonání takové újmy.

4.1.1 Jednání v hospodářské soutěži

K nekalosoutěžnímu jednání může dojít, pokud se toto uskuteční v hospodářské soutěži, což předpokládá existenci nejméně dvou subjektů, a tudíž existenci soutěžního vztahu, tedy vztahu, v němž jednající usilují o prosazení vlastních zájmů a jejichž cílem bude dosažení hospodářského prospěchu.

Nutnost dosažení hospodářského prospěchu ovšem není v generální klauzuli obsažena a nemusí tudíž být v každém případě naplněna. Například při zlehčování konkurenta, popř. při tzv. cenovém podbízení (kdy soutěžitel může dokonce realizovat ztrátu), nepůjde v přímém důsledku tohoto jednání o dosažení hospodářského prospěchu. Nicméně v konečném důsledku toto zřejmě cíl bude (odstraněním soutěžitele cenovým podbízáním, či snížením jeho vlivu na trhu zesměšněním, zřejmě povede k dosažení vyššího hospodářského výsledku pro soutěžitele, jež se těchto

jednání dopouští). Podle tohoto zákona se takové jednání bude posuzovat, můžeme-li stanovit z okolností případu, že jde mezi účastníky o soutěžní vztah.

Nejde-li o takový vztah např. při srovnávání různých výrobků v testech pro spotřebitele aj., kdy subjekt tuto službu nabízející není vzhledem k producentům srovnávaných výrobků v soutěžním vztahu, může se soutěžitel, který se cítí tímto jednáním poškozen domáhat svých práv např. podle §3 Občanského zákoníku.

Nicméně jak už z pojmu soutěž vyplývá, s dosahováním hospodářského prospěchu na úkor druhých soutěžitelů (poskytováním lepších služeb, nápaditější reklamou aj.) se počítá a toto může v krajním případě vést až k likvidaci konkurenčního soutěžitele, což je v pořádku, nejsou-li použité prostředky v rozporu s dobrými mravy hospodářské soutěže. (MACEK Jiří, 2000)

4.1.2 Dobré mravy soutěže

Pokud se dobrých mravů obecně týká, bude obtížné tento pojem přesně definovat. Spolu s vývojem společnosti se totiž bude vyvíjet i obsah tohoto pojmu. Zjednodušeně jej můžeme chápat jako jakýsi souhrn nepsaných norem slušného chování jež společnost akceptuje a snaží se je více či méně dodržovat.

Zákon č. 40/1964 Občanský zákoník používá (aniž by definoval) pojem dobrých mravů v §3, když stanoví, že výkon práv a povinností nesmí být v rozporu s dobrými mravy. Rovněž postihuje sankcí neplatnosti ty právní úkony, které se dobrým mravům přičí.

Obchodní zákoník v podobném kontextu používá pojmu „pocitivý obchodní styk“ a stanoví, že výkon práva, který je v rozporu s jeho zásadami, nepoužívá právní ochrany §265.

Rozdíl mezi těmito ustanoveními, které se týkají morálky v obou normách soukromého práva, je v sankci, která při jejich porušení následuje. Tak zatímco Občanský zákoník postihuje právní úkony, které se přičí dobrým mravům, neplatností, a to absolutní, v Obchodním zákoníku je vyloučena vymahatelnost práva, které bylo v rozporu se zásadami pocitivého obchodního styku vykonáno. Obchodní zákoník předpokládá u subjektů do právních vztahů vstupujících jistou míru znalostí a profesionality, proto je zde sankce mírnější.

V ustanovení generální klauzule nekalé soutěže zákonodárce užil pojmu **dobré mravy soutěže**. Mám za to, že tím chtěl odlišit obecná pravidla morálky, jak je chápe Občanský zákoník, od úžeji specifikovaného pojetí v problematice hospodářské soutěže.

Poměr mezi obecnou morálkou a morálními pravidly hospodářské soutěže můžeme považovat jako průnik množin. Některá jednání zapovězená obecnou morálkou budou plně v souladu s morálními pravidly hospodářské soutěže. Naopak některá jednání v souladu s obecnou morálkou mohou být zapovězena přísnějšími pravidly hospodářské soutěže. Jako vodítko pro určení, kdy došlo k porušení morálních pravidel hospodářské soutěže, může sloužit situace, kdy jde o narušení principů tzv. výkonové soutěže, tzn. kdy k dosažení lepší pozice na trhu, a tím hospodářského prospěchu slouží výkon soutěžitele – kvalitnější výrobky, lepší služby, účinnější reklama.

Zda je jednání v rozporu s dobrými mravy, je otázkou právní, nikoli skutkovou. Je tedy na posouzení soudce, zda se dotyčné jednání přičítá dobrým mravům hospodářské soutěže či nikoli. V minulosti se nauka snažila zúžit pojem dobrých mravů do principů poctivého obchodního styku a tím jej odlišit od obecného pojmu dobrých mravů. Současná nauka popisuje dobré mravy jako faktickou morálku existující v obchodě nebo alespoň v obchodním odvětví.

Při dnešním tvrdém konkurenčním boji přibývá na agresivitě a důraznosti prostředků, především reklamy. Je tedy otázkou, jak posuzovat jednání, která již balancují na hraně zákona. Při benevolentním přístupu hrozí tzv. „zvlčení“ soutěžních mravů, kdy se normy morálky posouvají. Určení rozsahu dobrých mravů hospodářské soutěže bude tedy záviset na vývoji rozhodovací praxe soudů. (MACEK Jiří, 2000)

4.1.3 Způsobilst přivodit újmu soutěžitelům nebo spotřebitelům

Nekalá soutěž je tzv. ohrožovací delikt. K tomu, aby byla naplněna jeho skutková podstata není tedy nutné, aby došlo k poškození jiného soutěžitele či spotřebitele, ale postačí, jestliže toto jednání může jiným újmu přivodit. To znamená, že dotčený soutěžitel se může bránit proti jednání, které hrozí způsobením újmy ještě dřív, než tato nastala (prevence).

Zákon, zde nepoužívá termínu škoda, čímž je vyjádřeno, že soutěžitel nemusí být ohrožen jen v majetkové sféře, ale může jít i o újmu nemateriální, např. porušování dobré pověsti, porušování práva na soukromí.

Podle dikce „je způsobilé přivodit újmu“ – není nutné dokazovat vznik újmy, ani její rozsah, aby jednání bylo považováno za nekalosoutěžní. Zákon zde nijak nespécifikuje nutný rozsah újmy, nicméně z rozhodovací praxe vyplývá, že újma nepatrná se za újmu nepovažuje.

Při gramatickém výkladu zákona „jednání způsobilé přivodit újmu jiným soutěžitelům“ bychom mohli dojít k závěru, že ohrožení zde musí být nejméně dva soutěžitelé. Podle logického a systematického výkladu, který zde dostane přednost, docházíme k závěru, že pro kvalifikaci jednání jako nekalosoutěžního postačí již ohrožení jednoho soutěžitele.

4.1.4 Generální klauzule nekalé soutěže a zvláštních skutkové podstaty

Demonstrativní výčet skutkových podstat nekalé soutěže není úplný, jsou zde jen příklady nejčastěji se vyskytujících skutkových podstat nekalé soutěže. Lze je rozdělit do několika skupin. První skupina se týká záměny výrobků či služeb (§45 a §47), druhá nesprávných údajů o vlastnostech zboží či služeb (§46 a §48), třetí nesprávných údaj při provozu podniku poškozující pověst (§50 a §52). Další skupina (§49 a §51) je hodnocena častěji podle norem trestního práva. Posledním deliktem je ohrožování zdraví a životního prostředí. Ustanovení zákona §45 a následující, které se těmito skutkovými podstatami podrobně zabývají, nemají ke generální klauzuli vztah speciální k obecnému, ale jsou jen upřesněním a rozvedením tohoto ustanovení pro některá specifická jednání.

Vzhledem k tomu, že výčet jednotlivých skutkových podstat není a ani nemůže být úplný (nápaditost soutěžitelů, jak dosáhnout hospodářského prospěchu na úkor jiných soutěžitelů při porušování dobrých mravů hospodářské soutěže je zřejmě neomezená), posuzují se případy, jež zde nejsou taxativně vyjmenovány podle obecných ustanovení generální klauzule. Takovéto skutkové podstaty nazýváme nepojmenované nekalosoutěžní delikty, jsou to například:

- o nepřiměřené formy lákání zákazníků
- o nepřiměřené formy obtěžování zákazníka (zasílání nevyžádaného zboží, reklamy, podomní prodej,...)
- o obchodní praktiky těžící z pocitu vděčnosti
- o reklama těžící z toho, že vyvolává přehnaný, neodůvodněný strach

4.2 Klamavá reklama

Klamavá reklama podle obchodního zákoníku je šíření údajů o vlastním nebo cizím podniku, jeho výrobcích či výkonech, které je způsobilé vyvolat klamnou představu a zjednat tím vlastnímu nebo cizímu podniku v hospodářské soutěži prospěch na úkor jiných soutěžitelů či spotřebitelů. Za šíření údajů zákon považuje sdělení mluveným nebo psaným slovem, tiskem, vyobrazením, fotografií, rozhlasem, televizí či jiným sdělovacím prostředkem. Pokud se údaje týká, tak klamavým je i údaj sám o sobě pravdivý, jestliže vzhledem k okolnostem a souvislostem, za nichž byl učiněn, může uvést v omyl.

Pro naplnění skutkové podstaty klamavé reklamy musí být tedy kumulativně splněno několik podmínek (kromě obecných podmínek daných generální klauzulí):

- o musí být určité údaje o vlastním nebo cizím podniku, jeho výrobcích nebo výkonech
- o tyto údaje musí být šířeny
- o údaje musí být schopné vyvolat klamnou představu
- o na základě výše zmíněných podmínek zde musí být způsobilost zjednat vlastnímu nebo cizímu podniku prospěch

4.3 Klamavé označení zboží a služeb

Klamavé označení zboží a služeb je vedle klamavé reklamy jednáním, kterým se snaží subjekt získat neoprávněný hospodářský prospěch na základě údajů schopných oklamat veřejnost. Deliktu se může dopustit výrobce, který v rozporu se zákonem zboží označí, ale také i obchodník, který samotné zboží nabízí. Společné pro klamavou reklamu i klamavé označení zboží a služeb je uvádění nepravdivých i pravdivých údajů, které jsou schopné oklamat. U klamavé reklamy je třeba šířit takovéto údaje. Ale v případě klamavého označení stačí pouhé užívání klamavého údaje.

Za klamavé označení zboží a služeb považuje obchodní zákoník každé označení, které je způsobilé vyvolat mylnou domněnku ohledně:

- o původu zboží nebo služeb (např. geografický údaj o státu nebo místě)
- o údaje o tom, od kterého výrobce zboží nebo služba pochází
- o údaje o zvláštních či charakteristických znacích zboží nebo služby
- o údaje o tom, že zboží je zvláštní jakosti

Skutková podstata klamavého označení zboží a služeb je, stejně tak jako klamavá reklama, tzv. ohrožovacím deliktem. „...je způsobilé v hospodářském styku vyvolat mylnou domněnku“.

Klamavým označením (a tudíž nekalosoutěžním jednáním) není použití tzv. zdruhovělých označení. Ta se již vžila jako označení druhu zboží. Může se jednat např. o vídeňské řízky, plzeňské pivo. Není již přípustné použít k tomuto zdruhovělému označení dodatek „pravý či původní“. Touto tzv. lokalizační klauzulí je označení způsobilé vyvolat domněnku, že zboží pochází z určitého státu či od určitého výrobce.

4.4 Vyvolání nebezpečí záměny

Toto ustanovení má za cíl ochránit veřejnost před oklamáním a zároveň i chránit soutěžitele, který je možnou zaměnitelností produktů ohrožen. Používá se k ochraně tzv. nehmotných statků proti jejich zneužití, avšak jen z hlediska jejich zaměnitelnosti, nikoliv z hlediska jiného právem chráněného zájmu, i když často může být velmi obtížné oddělit od sebe toto porušení od nekalosoutěžního jednání. I toto ustanovení je považováno za tzv. ohrožovací delikt – k naplnění skutkové podstaty není nutno, aby k záměně a tím i vzniku škody došlo, postačí, nastane-li již její nebezpečí. Tento delikt je chápán za objektivní, tzn. pro naplnění skutkové podstaty není nutné, aby se tak stalo úmyslným činem. Dle tohoto ustanovení se posuzuje záměna nebo už i její nebezpečí, která nastala vzhledem k jinému soutěžiteli. Jde-li o možnost záměny mezi vlastními výrobky, spadá toto pod ustanovení o klamavém označování zboží a služeb, nebo pod generální klauzuli. Co se posouzení dopadu zaměnitelnosti týká, judikatura na jednotlivé případy nahlíží na základě koncepce průměrného zákazníka. (MACEK Jiří, 2000)

4.5 Parazitování na pověsti

Parazitováním je využívání pověsti podniku, výrobků či služeb jiného soutěžitele s cílem získat pro výsledky vlastního nebo cizího podnikání prospěch, jehož by soutěžitel jinak nedosáhl. Jde vlastně o jakési „přiživení se“ na práci jiného soutěžitele, čímž takto postupující soutěžitel šetří vlastní náklady a získává neoprávněnou výhodu v hospodářské soutěži.

Základním rysem je využívání pověsti podniku, výrobků či služeb. Musí zde tedy existovat určitá pověst, již lze takto využít. Není již definován stupeň této pověsti, postačí, jde-li o pověst lokálního významu, působí-li parazitující soutěžitel ve stejném regionu.

Parazitování na pověsti je rovněž jediným případem nekalé soutěže, kdy subjekty nemusí být v přímém soutěžitelském vztahu. „Parazitující a ten, na jehož pověsti bylo parazitováno, budou v daných případech oba účastníky hospodářské soutěže, nebudou však soutěžitelé vůči sobě navzájem.“

Nejčastějším případem parazitování na pověsti je použití značek světově proslulých výrobků v jiném segmentu trhu. Tak například označení Toyota pro šicí stroje, Rolls royce pro kompaktní disky atd.

4.6 Podplácení

Podplácení je jednáním, kterým se soutěžitel snaží ovlivnit hospodářskou soutěž ve svůj prospěch, na úkor jiného soutěžitele nebo soutěžitelů. Jedná se o způsob jednání, kterým se soutěžitel snaží dosáhnout určité výhody bez vynaložení vlastní námahy.

Podplácení v nekalé soutěži můžeme rozlišit na dvě dílčí skutkové podstaty.

- o Aktivní podplácení
- o Pasivní podplácení

Aktivní podplácení upravuje první odstavec §49 Obchodního zákoníku jako jednání, jímž soutěžitel osobě, která je členem statutárního nebo jiného orgánu jiného soutěžitele nebo je v pracovním či jiném obdobném poměru k jinému soutěžiteli, přímo nebo nepřímo nabídne, slíbí či poskytne jakýkoliv prospěch za tím účelem, aby jejím nekalým postupem docílil na úkor jiných soutěžitelů pro sebe nebo jiného soutěžitele přednost nebo jinou neoprávněnou výhodu v soutěži.

Pasivní podplácení upravuje druhý odstavec §49. Jde v něm o situaci, kdy uplácený subjekt tj. člen statutárního či jiného orgánu soutěžitele, popř. osoba, která je v zaměstnaneckém či jiném poměru k soutěžiteli, sama žádá, dá si slíbit, nebo přijme jakýkoliv prospěch. Rovněž zde může být jak poskytnutí, tak přijetí úplatku přímé i nepřímé. V dalších částech je pasivní podplácení analogické k podplácení aktivnímu.

4.7 Zlehčování

Na rozdíl od různých klamavých praktik, jimiž se soutěžitelé snaží dosáhnout určitých výhod v hospodářské soutěži, a to poukazováním na imaginární klady vlastního podniku, je zlehčování postaveno naopak na „očerňování“ jiného soutěžitele či soutěžitelů a tím zlepšování vlastního postavení v hospodářské soutěži.

Zákon uvádí zlehčování ve dvou rovinách:

- o **Nepravdivé** – kdy soutěžitel uvede nebo rozšiřuje o poměrech, výrobcích nebo výkonech jiného soutěžitele nepravdivé údaje způsobilé tomuto soutěžiteli přivodit újmu.
- o **Pravdivé** – kdy soutěžitel uvede a rozšiřuje pravdivé údaje o poměrech, výrobcích či výkonech jiného soutěžitele, pokud jsou způsobilé tomuto soutěžiteli přivodit újmu.

Nekalou soutěží však není, byl-li soutěžitel k uvedení a rozšiřování pravdivých údajů byt' způsobilých přivodit jinému soutěžiteli újmu donucen okolnostmi (oprávněná obrana). (MACEK Jiří, 2000)

4.8 Srovnávací reklama

Srovnávací reklama je jakákoliv reklama, která výslovně nebo i nepřímo identifikuje jiného soutěžitele nebo zboží či služby nabízené jiným soutěžitelem.

Současné znění zákona srovnávací reklamu za určitých okolností povoluje (zejména není-li tato v kolizi s ostatními zákonem reprobovanými ustanoveními o nekalé soutěži). „Příkladem přípustné srovnávací reklamy může být reklama se systémovým srovnáváním (např. výhody klasických krytin oproti betonovým krytinám), reklama s abstraktním srovnáním (srovnání pracího prostředku s tzv. „běžným prostředkem“), reklama s vnitřním srovnáním (srovnání jen vlastních nových výrobků se svými staršími), superlativní reklama (tzv. obvyklé reklamní přehánění), reklama dryáčnická či barnumská apod.

(VEČERKOVÁ, Eva; FALDYNA, František; KOBLIHA, Ivan; POKORNÁ, Jarmila; VÍTEK, Jindřich; TOMSA, Miliš; ROZEHNALOVÁ, Naděžda; BALABÁN, Petr; POHL, Tomáš, 2005)

Zákon taxativně stanoví (negativním výčtem) podmínky, které je nutno kumulativně splnit, aby nedošlo k posouzení srovnávací reklamy jako činu, který je nekalou soutěží ve smyslu tohoto zákona.

Jednotlivé podmínky přípustnosti srovnávací reklamy:

- o nesmí být klamavá
- o musí srovnávat jen zboží či služby uspokojující stejné potřeby nebo určené ke stejnému
- o musí objektivně srovnávat jen takové znaky daného zboží nebo služeb, které jsou pro ně podstatné, relevantní, ověřitelné a reprezentativní
- o nesmí vést k vyvolání nebezpečí záměny
- o nesmí zlehčovat nepravdivými údaji
- o musí se vztahovat k výrobkům, pro které má soutěžitel oprávnění užívat chráněné označení původu, vždy jenom na výrobky se stejným označením původu
- o nesmí vést k nepoctivému těžení z dobré pověsti spjaté s ochrannou známkou soutěžitele
- o nesmí nabízet zboží nebo služby jako napodobení nebo reprodukci zboží nebo služeb označovaných ochrannou známkou nebo obchodním jménem nebo firmou

4.9 Porušení obchodního tajemství

Porušováním obchodního tajemství je jednání, jímž jednající jiné osobě neoprávněně sdělí, zpřístupní, pro sebe nebo pro jiného využije obchodní tajemství jež je definováno v §17 Obchodního zákoníku, a které může být využito v soutěži a o němž se dověděl:

- o tím, že mu tajemství bylo svěřeno nebo jinak se stalo přístupným (např. z technických předloh, návodů, výkresů, modelů, vzorů) na základě jeho pracovního vztahu k soutěžiteli nebo na základě jiného vztahu k němu, popřípadě v rámci výkonu funkce, k níž byl soudem nebo jiným orgánem povolán,
- o vlastním nebo cizím jednáním přičícím se zákonu.

Delikt nekalé soutěže mohou tedy spáchat jednak zaměstnanci soutěžitele, popřípadě osoby konající pro něj práce na základě dohod uzavíraných mimo pracovní poměr. Dále to mohou být jakékoli jiné osoby, které se obchodní tajemství dozví zákonným jednáním.

4.10 Ohrožování zdraví spotřebitelů a životního prostředí

Ohrožování zdraví a životního prostředí je jednání, jímž soutěžitel zkresluje podmínky hospodářské soutěže tím, že provozuje výrobu, uvádí na trh výrobky nebo provádí výkony ohrožující zájmy ochrany zdraví anebo životního prostředí, chráněné zákonem, aby tak získal pro sebe nebo pro jiného prospěch na úkor jiných soutěžitelů nebo spotřebitelů.

Toto je zcela nová skutková podstata zařazená do Obchodního zákoníku. Tato skutková podstata je ohrožovacím deliktem – z dikce „...ohrožující zájmy.“ K jejímu naplnění tedy není nutno, aby došlo k újmě na takových zájmech, postačí jejich ohrožení. Musí zde být ohroženy zájmy ochrany zdraví nebo životního prostředí chráněné zákonem (Zákon č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů). Může, pokud dojde k porušení zákona (jež je veřejnoprávní povahy) nastat situace, že rušitel je sankcionován, jak podle zákona práva veřejného, tak soukromého – nekalé soutěže.

Odpovědnost za tento delikt nekalé soutěže je subjektivního charakteru. Cílem jednání je totiž získání, pro sebe nebo jiného, prospěchu na úkor jiných soutěžitelů nebo spotřebitelů – k jejímu naplnění je tedy nutný úmysl. (MUNKOVÁ Jindřiška, 2001)

5. Ochrana hospodářské soutěže před omezováním

Zákon na ochranu hospodářské soutěže upravuje ochranu hospodářské soutěže na trhu výrobků a služeb proti narušení, čímž se rozumí vyloučení, omezení, jiné narušení či ohrožení:

- o spojením soutěžitelů
- o zneužitím dominantního postavení soutěžitelů
- o dohodami soutěžitelů

5.1 Spojení soutěžitelů

Spojením soutěžitelů rozumíme změnu ve struktuře trhu, při níž dochází ke ztrátě právní nebo ekonomické samostatnosti některých nebo všech účastníků. Pokud se jedná o ztrátu právní samostatnosti můžeme tak hovořit o **fúzi**, která může mít dva podtypy:

- o **splynutí** – znamená ztrátu právní samostatnosti všech zúčastněných právnických osob a vznik právní samostatnosti nové
- o **sloučení** – znamená ztrátu právní samostatnosti jen u některých zúčastněných právnických osob a současný přechod všech jejích práv a povinností na jinou zúčastněnou právnickou osobu

Následně lze spojování soutěžitelů členit na vertikální, horizontální a smíšená. Nejnebezpečnějšími jsou pak spojení v horizontální linii, protože to může vyústit až ke vzniku nového subjektu s dominantním postavením.

Zákon za spojení soutěžitelů zejména považuje:

- o přeměnu – dva či více soutěžitelů se přeměňují v soutěžitele jednoho
- o koupi podniku soutěžitele nebo jeho většinové části jiným soutěžitelem
- o koupi či jiný způsob získání podílu na podnikání společnosti
- o uzavření smlouvy umožňující kontrolovat soutěžní chování kontrolovaného soutěžitele
- o založení nového soutěžitele soutěžiteli již existujícími – původní soutěžitelé opustí určitý relevantní trh a nové subjekty, od svých mateřských firem převezmou určité aktivity

Spojení soutěžitelů podléhá povolení Úřadu na ochranu hospodářské soutěže, jestliže všichni spojující dosáhli společného čistého celosvětového obratu za poslední účetní období alespoň 5 miliard Kč nebo pokud na trhu České republiky všichni dosáhli společně čistého obratu vyššího 550 milionů Kč, nejméně dva z nich každý sám za sebe obratu přesahujícího 200 milionů Kč. (JANKŮ Martin a kolektiv, 2006)

5.2 Zneužití dominantního postavení soutěžitelů

Dominantní postavení můžeme chápat jako postavení soutěžitele, kterému jeho tržní síla umožňuje chovat se ve značné míře nezávisle na jiných soutěžitelích či spotřebitelích. Zneužitím dominantního postavení je především:

- přímé či nepřímé vynucování nepřiměřených podmínek ve smlouvách s jinými účastníky trhu, zvláště vynucované plnění, které je v době uzavření smlouvy v nápadném nepoměru k poskytovanému protiplnění, jde tedy o takové jednání, které by za normálních tržních podmínek druhá strana neakceptovala. Nejčastěji se jedná o požadování nepřiměřeně vysokých cen.
- vázání souhlasu s uzavřením smlouvy na podmínku, že druhá strana odebere i další plnění, které se smlouvou vůbec nesouvisí
- uplatňování odlišných podmínek při shodném či srovnatelném plnění vůči jednotlivým účastníkům trhu, kterými jsou tito účastníci v hospodářské soutěži znevýhodňováni, jedná se o:
 - o účtování odlišných cen za stejné zboží či poskytování slev jen některým kupujícím
 - o zastavení či omezení výroby, odbytu či výzkumu a vývoje na úkor spotřebitelů (vede ve svém důsledku k rapidnímu zvýšení ceny)
 - o soustavné nabízení a prodej zboží za nepřiměřeně nízké ceny, což může mít za následek narušení hospodářské soutěže
 - o neposkytnutí jiným soutěžitelům za přiměřenou úhradu přístup k vlastním přenosovým sítím či podobným rozvodným a jiným infrastrukturním zařízením. Tito soutěžitelé pak z právního či jiného důvodu nemohou bez užívání takového zařízení působit na trhu (jde vlastně o odstranění soutěžních bariér a umožnění vstupu na daný trh i jiným soutěžitelům)

Velice časté je porušování zákona ze strany dominantních telekomunikačních operátorů, kteří používají i nezákonné prostředky k tomu, aby si své dominantní postavení na trhu udrželi. Poskytovány byly například balíčky služeb s volnými minutami, takže zákazník nevěděl, kdy tuto výhodnou nabídku již vyčerpal a dále volal raději přes dominantního operátora, ačkoliv by mu konkurence zajistila za toto volání výhodnější cenu. Zakázány jsou také tzv. věrnostní rabaty, kterými soutěžitel v dominantním postavení zvýhodňuje jedny klienty před druhými. Ti s méně výhodnou smlouvou jsou pak v konečném důsledku jednáním dominanty poškozováni, protože za stejný objem služeb musí vynaložit větší objem finančních prostředků.

(<http://www.compet.cz/hospodarska-soutez/kartely-a-dominance/>)

5.3 Kartely – „Dohody soutěžitelů“

Kartel – v zákoně označen jako „dohoda soutěžitelů“ je jakási smlouva či chování, jehož cílem či důsledkem je omezení nebo dokonce odstranění soutěže. Styk s konkurencí či omezení volnosti smluvního partnera již může být potenciálním kartelem. Proto aby kartel vůbec existoval, je zapotřebí dvou i více účastníků. Co se týče formy, ta není podstatná, důležitý je však zamýšlený nebo skutečný dopad na soutěž. Postihuje se už i to jednání, které k narušení soutěže směřuje. Kartelové dohody mají za následek umělé udržování nepřiměřeně vysokých cen a vytěsnění slabší konkurence z trhu, čímž dochází k omezování tržního mechanismu. Způsobuje to poškozování spotřebitele, kterého kartel nutí k nakupování za vysoké ceny. Chování kartelu je proto u nás vymezeno již výše uvedeným zákonem o ochraně hospodářské soutěže. Zakázané či neplatné jsou ty dohody mezi soutěžiteli, které vedou nebo mohou vést právě k narušení hospodářské soutěže. Kartely mohou nabývat jednu z následujících forem:

5.3.1 Dohody mezi podniky

Za dohodu se zde považuje jakékoli ujednání, kde je vyjádřena souhlasná vůle účastněných soutěžitelů jednat v budoucnosti předem stanoveným způsobem. Nemusí se jednat zrovna o závazek věčně, časově a formálně sladěného jednání. Rozhodující je

pak proti-soutěžní dopad. Ve formě výhod pro zúčastněné a ve formě omezení pro subjekty mimo dohodu. Pro dohody mezi podniky platí:

- o není nutná písemná forma, dohoda může být učiněna ústně či tacitně (= mlčky)
- o není zapotřebí validace statutárními představiteli účastněných soutěžitelů (dohodu může uzavřít jakýkoliv ze zaměstnanců)
- o rozhodující je akt vyjádřené vůle účastníků dohody chovat se určitým způsobem
- o rozhoduje cíl, úmysl a odůvodněně očekávaný dopad na soutěž
- o dvou nebo vícestranný akt vůle nemusí být dokonalý, nemusí se ještě na trhu projevit (zakázané a sankcionovatelné jsou i dohody směřované proti-soutěžně, i když ještě nebyly plněny)

Příklad dohody mezi podniky

Velmi častá je dohoda konkurentů o tom, jakým způsobem budou přenášet rostoucí náklady na své odběratele. Nebo dohoda konkurentů o tom, že se dočasně nebudou pouštět do inovace svých produktů, nebo že budou respektovat existující podíly na trhu, případně že si nebudou přebírat klienty apod. Dále je zde dohoda zakazující odběrateli export odebraného zboží do jiných teritorií, případně že odběratel se bude zásobit jen u určeného zdroje a prodávat jen určeným klientům.

5.3.2 Rozhodnutí sdružení podniků

Skutkovou podstatu dohody naplňují takové projevy vůle orgánu reprezentujícího útvar společně vytvořený soutěžiteli, které směřují k těmto soutěžitelům. Jejich cílem je značné omezení, narušení či vyloučení soutěže mezi účastněnými subjekty.

Rozhodnutí musí směřovat vertikálně od společného útvaru k jeho členům a musí z něj alespoň nepřímo vyplývat snaha o unifikaci chování (informace vyměňované horizontálně na zasedání sdružení mohou být tudíž základem dohody nebo jednání ve shodě spíše než rozhodnutí sdružení). Pro tento typ kartelu platí:

- o musí jít vždy o útvar tvořený soutěžiteli

- o nemusí se jednat o závazné rozhodnutí sdružení a nemusí se ani týkat všech členů
- o úkon může být vykonán i osobou, která je členy sdružení brána jako jeho reprezentant
- o rozhodující je, že členové berou rozhodnutí jako úkon a jakousi sdílenou instrukci k dalšímu postupu

Nejvíce náchylné ke kartelizaci jsou jednooborová sdružení tvořená přímými konkurenty, méně pak ta, která jsou tvořena soutěžiteli z různých oborů.

Příklady rozhodnutí sdružení podniků

Dost časté jsou kartely ve formě bojkotových rozhodnutí sdružení. Například, že žádný člen nebude obchodovat s klientem, který dluží jinému členu sdružení. Nebo sdružení malovýrobců či maloobchodníků, která přijmou rozhodnutí o jednotném postupu a jednotné cenové strategii vůči svým silnějším odběratelům.

5.3.3 Jednání ve vzájemné shodě

Jednání ve vzájemné shodě si můžeme vyložit jako jakousi formu koordinace mezi podniky, která nedospěla až k uzavření smlouvy ve vlastním slova smyslu, je však základem praktické spolupráce v soutěži, která je spjata s riziky. Toto jednání spočívá ve společné koordinaci postupu soutěžitelů, kteří tak vědomě snižují riskantní nejistotu vzájemné konkurence a nahrazují ji praktickou kooperací.

Příklady jednání ve vzájemné shodě

Obsahově se jednání ve shodě mezi konkurenty shoduje s příklady zakázaných kartelových dohod. Liší se však tím, že nemá podobu závazku či jasného vyjádření, ale často pouhých signálů či výměny informací. Jednání ve shodě může založit třeba účast na jednání sdružení soutěžitelů, kde někteří ze zúčastněných sdělují své obchodní či investiční záměry do budoucna.

V roce 2000 Úřad na ochranu hospodářské soutěže řešil podezření na uzavření kartelové dohody mezi šesti subjekty vyrábějící obaly z vlnité lepenky. Úřad v řízení prokázal záměr všech společností zvýšit cenu papírenských výrobků. Důsledkem

společného záměru bylo vyloučení pochybností o dalším postupu vzájemných konkurentů při zvyšování ceny. Tito výrobci tak porušili ustanovení § 3 zákona o ochraně hospodářské soutěže tím, že jednali ve vzájemné shodě při projednávání zvýšení cen obalu z vlnité lepenky se svými odběrateli. Úřad tak zakázal pokračování dohody a za porušení zákona uložil účastníkům pokutu.

(ELIÁŠ, Karel; BEJČEK, Josef; HAJN, Petr; JEŽEK, Jiří a kolektiv, 2004)

5.4 Druhy kartelů podle vztahu mezi jejich účastníky

Dle vztahů mezi jednotlivými účastníky kartelu rozlišujeme tzv. horizontální, vertikální a smíšené kartely („dohody“).

5.4.1 Horizontální dohody

Strany určité dohody jsou na stejné úrovni výroby nebo distribuce určitého zboží či služeb. Jde o dohody mezi konkurenty, například tedy výrobci stejného nebo vzájemně zastupitelného zboží.

Při stanovení rozsahu tohoto pojmu jsou tu dvě otázky: zda působení soutěžitelů na stejné úrovni trhu zboží je potřeba posuzovat pouze s ohledem na aktuální ekonomické aktivity soutěžitelů, kteří jsou stranou posuzované dohody, nebo zda je třeba zohlednit i jejich potencionální rozměr, tedy možnosti vývoje a směřování aktivit soutěžitelů. Z toho plyne, zda lze za horizontální dohody považovat jak ujednání mezi skutečnými konkurenty, tak mezi konkurenty potencionálními. A také, zda vztah mezi soutěžiteli lze pro účely klasifikace dohody jako horizontální posuzovat jen s ohledem na předmětnou dohodu a z hlediska postavení stran, nebo zda je rozhodné postavení dotčených soutěžitelů jako takové bez ohledu na to, v jaké pozici pro účely dohody jsou. Z toho vyplývá, zda se horizontálními dohodami rozumí jakékoli dohody mezi konkurenty bez ohledu na jejich předmět či nikoli.

Oznámení Komise z roku 2001 pojem horizontální dohody neužívá a místo toho pracuje s termínem dohod mezi konkurenty. Obsahuje ujednání učiněná mezi podniky, které jsou skutečnými či potenciálními konkurenty na jakémkoli z trhů dotčených příslušnou dohodou. Pojem horizontálních dohod tedy zahrnuje jak dohody mezi skutečnými konkurenty, tak i mezi potenciálními konkurenty. Skutečnými konkurenty jsou soutěžitelé (podniky) působící na stejném relevantním trhu nebo soutěžitelé, kteří

by měli možnost vstoupit na příslušný relevantní trh v reakci na malé, ale trvalé zvýšení relativních cen (tzv. okamžitá nabídková zastupitelnost). Pokud by se vstupem nového soutěžitele na příslušný trh byla spojena potřeba vynaložení podstatných dodatečných investic, nebo by nebyl daný vstup možný bez delší časové prodlevy, mohlo by jít jen o potenciálního konkurenta.

Pro určení charakteru příslušné dohody je rozhodné konkrétní postavení soutěžitelů, vystupujících pro účely předmětné dohody. Každá dohoda uzavřená mezi soutěžiteli – konkurenty na některém z trhů dotčených dohodou bez ohledu na její charakter se dle zákona považuje za dohodu horizontální, pokud pro účely vyjmutí z kartelového zákazu se aplikuje jen 10 % hranice tržního podílu.

Je třeba zohlednit ustanovení § 5 odst. 3 zákona, který výslovně uvádí, že za horizontální dohody se považují i smíšené dohody soutěžitelů, působících současně na stejné horizontální úrovni i na různé vertikální úrovni trhu zboží.

Komise v oznámení z roku 2001 začala užívat terminologii založenou na odlišení dohod mezi konkurenty a nekonkurenty. I vertikální dohody uzavřené mezi konkurenty je třeba považovat ve smyslu § 5 odst. 1 a 3 za dohody horizontální.

5.4.2 Vertikální dohody

Opakem k horizontálním dohodám jsou dohody vertikální. Tyto dohody zákon vymezuje jako dohody soutěžitelů působících na různých úrovních trhu. Jako příklad dohod ve vertikále můžeme uvést například dohodu mezi výrobcem zboží a jeho distributorem nebo dohodu mezi velkoobchodníkem a maloobchodníkem.

Vymezení pojmu vertikálních dohod v nařízení Komise č. 2790/1999 slouží k určení věcné působnosti příslušné blokované výjimky.

Vertikální dohody jsou z hlediska práva na ochranu hospodářské soutěže méně závažné než dohody horizontální. Pod kartelový zákaz spadají jen ve výjimečných případech. Například, že jedna ze stran disponuje větší tržní silou. Při posuzování vertikálních dohod nelze opomíjet jejich významné přínosy pro hospodářskou soutěž a spotřebitele.

5.4.3 Smíšené dohody

Ustanovení zde plní funkci určité zbytkové klauzule, určující jak přistupovat k dohodám smíšeného (vertikálního i horizontálního) charakteru či k dohodám, u nichž je obtížné určit, zda jde o horizontální či vertikální dohodu. Vzhledem ke změně terminologie na dohody mezi konkurenty a mezi nekonkurenty se neuvádí, že smíšené dohody se považují za dohody horizontální. Jejich povaha je dána tím, že jejich stranou jsou skuteční či potenciální konkurenti.

Ustanovení § 5 a § 6 zákona zakotvují do českého právního řádu tzv. doktrínu de minimis používanou v evropském soutěžním právu. Z ní vyplývá, že soutěžním právem by měly být postihovány jen ty kartelové dohody, jejichž vliv na hospodářskou soutěž není zanedbatelný.

5.5 Zakázané kartely (= tvrdé kartely)

Nejnebezpečnější formou kartelu jsou tvrdé kartely. Jedná se o dohody o cenách dalších prodejců, o rozdělení zákazníků či trhů, o omezení výroby. U tvrdých kartelů není pochyb o proti-soutěžním úmyslu jejich účastníků. Zákaz a sankce tak nevyžadují žádné zkoumání dopadů. Již jejich existence je dostatečným důkazem. Předpokládá se zde vždy citelný dopad na soutěž, proto není možné aplikovat výjimky ze zákazu dohod narušujících soutěž. Tvrdé kartely jsou postižitelné i u nejmenších soutěžitelů či třeba na objemově nevýznamných trzích.

6. Jednotlivé druhy kartelů

6.1 Cenové kartely a dohody o jiných obchodních podmínkách

Při určování cen svých produktů zpravidla každý výrobce přihlíží k cenám konkurence a jejich vývoji. Nikdo však nesmí v tomto směru spolupracovat se soutěžiteli. V případě postihu vůbec nezáleží na tom, zda jsou ceny určeny přímo, protože i nepřímé určení, například formou cílových cen je zakázanou cenovou dohodou.

Dále se nerozlišuje zda se jedná o cenové dohody na straně nabídky (výrobci) či na straně poptávky (odběratelé), kteří si stanoví, za jaké ceny budou prodávané produkty nakupovat. Tyto kartely však nejsou hned zakázané. Co se týče malých a středních firem není účelem dohody o společném nákupu proti-soutěžní jednání, nýbrž však způsob, jak obstát v konkurenčním boji s jinými odběrateli. Při posuzování je nezbytné zjišťovat, zda takové dohody mají negativní vliv na soutěž.

V případě, že se jedná o dohodu o ceně, za kterou bude nabízeno zboží v rámci společného využití výsledků výzkumu a vývoje, není zakázaným určením ceny.

V neposlední řadě patří do zakázaných cenových kartelů tzv. **big rigging**, kde se jedná o koordinovanou činnost konkurentů ve výběrových řízeních či veřejných zakázkách. Tato metoda spočívá v tom, že se uchazeči předem mezi sebou dohodnou tak, aby bylo jasné, kdo bude výběrovou komisí vybrán. Nebo je také možné, že někteří uchazeči své nabídky nepředloží vůbec. Odměnou pro ně pak je buď spoluúčast na zakázce, nebo zajištění podobného postupu při další zakázce vůči těm uchazečům, kteří nyní ustoupili.

Pokud se jedná o jiné obchodní podmínky, jsou to velmi závažná ujednání omezující účastníky dohody především v jejich obchodní politice vůči jejich obchodním partnerům či volnosti manipulace s výrobky. Zde je vždy zapotřebí zkoumat, zda je jejich uplatněním porušena hospodářská soutěž.

6.2 Kontrolní a restriktivní kartely

Do této kategorie spadají dohody, jejichž účelem je omezení výroby, odbytu, výzkumu a vývoje nebo investic. V horizontále se může jednat o dohodu konkurentů

o tom, že omezí svou výrobu například na 70%, což pak logicky povede k převisu poptávky nad nabídkou, tudíž následně ke zvýšení cen. Ve vertikále by se mohlo jednat o povinnost uloženou dodavatelem odběrateli k tomu, aby odběratel dodával pouze určité zboží či služby na trh.

Ne každé dohodnuté omezení výroby nebo výzkumu a vývoje má však nevyhnutelně za následek narušení soutěže, jestliže jejich účelem je zvýšení produkce, která může přinést výhody i pro spotřebitele. Hranici mezi přípustným a zakázaným jednáním vymezují tzv. blokové výjimky (podrobněji viz. kapitola 5.6) pro oblast výzkumu a vývoje a pro specializaci (nařízení č. 2658/2000 ES a nařízení č. 2659/2000 ES) a také **obecná legální výjimka**, pokud jsou splněny její čtyři kumulativní podmínky (= ze zákazu jsou automaticky vyjmuty dohody, které současně přináší vyšší efektivitu, část výhod přenáší na spotřebitele, neukládají zbytečná omezení než ta, která jsou nutná pro splnění účelu, neomezují soutěž na podstatné části trhu). Pokud se jedná o promítnutí tohoto zákazu do vertikálních vztahů, může přijít v úvahu třeba případ distribuce značkového zboží a u franšízových dohod. Pak tedy platí principy a úprava nařízení č. 2790/99 ES o vertikálních omezeních.

Posuzují se také licenční smlouvy k předmětům průmyslového vlastnictví. Zvláštní povaha práv k duševnímu vlastnictví a jejich právní ochrany je jednou z otázek pro řešení jejich uplatňování v souladu se zásadami volného pohybu zboží a ochrany hospodářské soutěže. Na jedné straně zakazuje Smlouva o Evropském společenství kvantitativní omezení dovozu, na straně druhé připouští jistá omezení tohoto principu volného pohybu zboží, pokud jsou odůvodněná ochranou průmyslového či obchodního vlastnictví. Na základě toho se vyvinulo rozlišování mezi existencí a výkonem průmyslových práv, podle něj nespadá do nedotknutelné úpravy národního práva tzv. zvláštní předmět ochrany. Tím je myšleno právo užití nehmotného statku, rozlišované dle primární funkce daného práva. Výkon práv k duševnímu vlastnictví zasahuje do dvou oblastí ochrany hospodářské soutěže. Jde o dohody o převodu práv či poskytnutí licencí k předmětům práv k duševnímu vlastnictví, zahrnující ve smyslu Dohody o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví autorské právo, průmyslová práva, tzv. nechráněná práva (know-how, obchodní tajemství a goodwill), z nichž některé mohou za určitých předpokladů náležet do rámce dohod omezujících soutěž. Za určitých podmínek se může jednat i o zneužití dominantního postavení, protože tato práva poskytují svým vlastníkům určité výsadní postavení ve vztahu k třetím osobám. Třetí osoby je tedy nesmějí bez souhlasu vlastníka využívat, pouze

tehdy, jestliže na ně byla tato práva převedena nebo jim byla poskytnuta smlouva licence k jejich využívání.

Licenčních smluv, které poskytují příjemci licence právo užívat duševní vlastnictví, se soutěžními předpisy týkají jen z toho hlediska, pokud v důsledku zvláštní povahy práv k duševnímu vlastnictví lze jejich prostřednictvím narušit hospodářskou soutěž. Některé licenční smlouvy k právům k duševnímu vlastnictví jsou co do svých podmínek upraveny v komunitárních blokových výjimkách. Smlouvy týkající se například práva k ochranným známkám nebo autorských práv nemají zvláštní úpravu, a jsou tedy posuzovány co do obsahu dle svých příslušných zákonů a ze soutěžního hlediska podle § 3 odst. 1 tedy čl. 81 odst. 1 Smlouvy o Evropském společenství. Kromě zmíněných tří blokových výjimek neobsahuje komunitární legislativa specifickou úpravu vztahu mezi hospodářskou soutěží a jednotlivými právy k duševnímu vlastnictví.

Český právní řád obsahuje zvláštní úpravu licenční smlouvy jako smluvního typu. Tento smluvní typ je aplikovatelný pouze pro průmyslová práva, ne pro oblast autorskoprávních smluv a smluv ohledně jiných než průmyslových práv. Z definice licenční smlouvy vyplývá, že jejím předmětem je tedy poskytnutí výkonu práva k průmyslovému vlastnictví, ne k jiným právům z duševního vlastnictví, a také ne převod daného práva. Zvláštní zákony také stanoví, že k účinnosti je u dohod týkajících se průmyslových práv, které jsou předmětem zákonné ochrany, zapotřebí také jejich registrace v příslušném rejstříku. Uplatnění těchto ustanovení přichází v úvahu jen tehdy, jedná-li se o obchodně-právní vztah. Z definice dále vyplývá, že vedle ostatních náležitostí každé smlouvy v ní musí být sjednán rozsah výkonu práva, území, kde se výkon tohoto práva nabyvateli licence povoluje a samozřejmě také příslušný poplatek za dovozené užívání daného statku.

6.3 Rozdělovací a segmentační kartely

Dohody o rozdělení trhů nebo nákupních zdrojů jsou jinak nazývány také jako segmentační nebo rozdělovací kartely. Jsou rovněž zařazeny mezi tzv. tvrdé dohody. Zpravidla mají za následek vyloučení soutěže nejen mezi jejími účastníky, ale také narušení soutěže na trhu všeobecně, poněvadž omezují soutěž jak na straně nabídky, tak na straně poptávky. Jejich proti-soutěžní účinky spočívají v případě územní segmentace v tom, že dohody mají za následek ztížení, nebo dokonce znemožnění přístupu na trh

jiným soutěžitelům. Důsledkem je pak zpravidla vznik lokálních monopolů. Rozdělení trhů je možné nejen na územním základě, ale i na personálním základě, podle odběratelů a třeba i podle toho, jaké zboží či pro jaký účel odebírají. K účelům rozdělení trhu lze ve vertikálních vztazích relativně snadno využít i některého z práv k duševnímu vlastnictví, zejména pak práv k ochranným známkám, kdy podnik může získat absolutní teritoriální ochranu proti paralelním dovozům.

6.4 Junktimační kartely

Dílní skutkovou podstatu – vázání uzavření smlouvy na podmínku, že ta druhá strana přijme ještě další plnění, které věcně ani dle obchodních zvyklostí a zásad poctivého obchodního styku nemá s požadovaným předmětem plnění žádnou souvislost, je zapotřebí odlišit od podobně znějící skutkové podstaty zneužití dominantního postavení. Právním základem je tu dohoda, aniž by kterýkoli z jejích účastníků musel mít na relevantním trhu dominantní postavení. Naopak u dominantního postavení je nezbytným předpokladem, aby soutěžitel byl na trhu dominantem.

Tyto vázané smlouvy jinak nazývané také jako **junktimační kartely** je potřeba posuzovat z hlediska podmínek vylučujících jejich oprávněnost. Vnucované výrobky nesmějí s požadovaným plněním souviset věcně. Zásadně by mělo jít o dva rozdílné produkty, navzájem nezávislé, které odběratel nepotřebuje a odebírá je jen proto, že požadovaný výrobek bez něj nemůže získat. Pojem výrobku pro účely dohod o společném výzkumu a vývoji je třeba brát v širším měřítku, podle okolností zahrnuje i služby. V souvislosti s licenčními smlouvami zejména k patentům tato dílní skutková podstata zahrnuje i vnucování dalších patentů případně i know-how, které nejsou však nezbytně nutné.

Důležité je, aby důsledkem takovéto dohody byla narušena hospodářská soutěž. K tomu může dojít, protože ujednání tohoto typu může pro jiné soutěžitele vytvořit závažné překážky pro vstup na daný trh, je-li dohoda skutečně motivována snahou omezit konkurenci jak na primárním, tak i na trzích odvozených.

6.5 Diskriminační kartely

Podstata spočívá v diskriminaci některých soutěžitelů tak, že skupina vůči nim uplatňuje rozdílné podmínky, kterými jsou pak v soutěži znevýhodněni. Ze zákona nevyplývá, že by muselo dojít k předchozí dohodě členů kartelu ohledně těch soutěžitelů, které budou právě na trhu znevýhodňovat. Pokud by to tak bylo, jednalo by se spíše o **skupinový bojkot** (= jedná se o dohodu, ve které se konkurenti zaváží, že nebudou obchodovat s určitými zákazníky, pak se jedná o skupinový bojkot kupujících, pokud se naopak spojí skupina kupujících proti určitému dodavateli, jde o bojkot dodavatelů). Praktická je však aplikace ustanovení ve vztahu k distribučním systémům. Sem spadají různé podmínky obchodní spolupráce mezi dodavateli a odběrateli, jsou-li obchodní podmínky vzájemných závazků upraveny jinak pro preferované odběratele než pro ostatní odběratele. Například pokud se jedná o přednostní dodávky či cenové úpravy ve formě obchodních přírážek nebo srážek. Pokud jde o rabaty, jsou přípustné množstevní rabaty, protože jsou závislé na výkonu. Věrnostní rabaty jsou pak kvalifikovány jako absolutně nepřípustné, protože jsou zaměřeny na omezování odběratelů ve volbě dodavatele. Tím dochází ke zkreslení podmínek na daném trhu. Podřadit této skutkové podstatě je třeba také krajní formu této diskriminace, která spočívá v odmítnutí dodávat vůbec za předpokladu, že takovéto odmítnutí dodávek nemá viditelnou příčinu v chování druhé smluvní strany. Jestliže se odběratel zpožďuje s placením dodávek apod., protože stejně jako je tomu u obdobně formulované skutkové podstaty zneužití dominantního postavení, i kartelová skupina a její členové mají právo chránit své zájmy.

(ELIÁŠ, Karel; BEJČEK, Josef; HAJN, Petr; JEŽEK, Jiří a kolektiv, 2004)

6.6 Kartely povolené zákonem

Pro klasifikaci zakázané dohody je nutné, aby dohoda soutěž narušovala či byla způsobilá ji narušit citelně. Přitom však existují dohody uzavřené mezi soutěžiteli s malou tržní mocí, jejichž praktický dopad na soutěž je zanedbatelný. Na takovéto dohody zanedbatelného významu někdy označované také jako tzv **bagatelní kartely**, se zákaz nevztahuje. Zákaz dohod se tedy nevztahuje na:

- o **horizontální dohodu, jestliže společný podíl účastníků dohody na relevantním trhu nepřesahuje 10%**

Za bagatelní dohodu nepodléhající zákazu se považuje horizontální dohoda, pokud společný podíl účastníků dohody na relevantním trhu nepřesahuje 10%. Rozhodující je součet tržních podílů účastníků dohody na relevantním trhu či trzích dotčených posuzovanou dohodou. Je třeba vymezit dotčený relevantní trh, aby bylo zřejmé, ve vztahu k jakému trhu se má příslušná hranice tržního podílu určovat. Přednost by měl mít výpočet tržního podílu dle prodejní či nákupní tržní hodnoty (dle podílu na celkové, peněžně vyjádřené nabídce či poptávce na trhu). Účastníky dohody budou soutěžitelé, mezi kterými je příslušná dohoda uzavřena. Rozhodným proto není jen tržní podíl právnické osoby, ale všech osob, které lze pro posouzení potenciálně proti-soutěžního jednání považovat za jediného soutěžitele, a které se na předmětné dohodě podílí.

o vertikální dohodu, jestliže podíl žádného z účastníků dohody na relevantním trhu nepřesahuje 15%

Zákaz se tedy nevztahuje na vertikální dohody, jestliže podíl žádného z účastníků dohody na relevantním trhu nepřesahuje 15 %. Pokud je hranice tržního podílu vyšší, naznačuje, že přístup k vertikálním dohodám je benevolentnější než u dohod horizontálních.

o dohody odbytových organizací a sdružení zemědělských výrobců o prodeji nezpracovaných zemědělských komodit

(JANKŮ, Martin a kolektiv, 2006)

6.7 „Individuální“ výjimky ze zákazu dohod

Ne u všech dohod narušujících hospodářskou soutěž převažují negativní dopady pro soutěž. Mnohé z těchto dohod s sebou přinášejí i významné pro-soutěžní efekty, které jsou žádoucí z hlediska veřejného zájmu. Zákon o ochraně hospodářské soutěže dříve umožňoval soutěžitelům požádat Úřad na ochranu hospodářské soutěže o povolení individuální výjimky ze zákazu dohod. Soutěžitelé tak mohli požádat o výjimku pokud:

- o přispěla ke zlepšení výroby či distribuce zboží či k podpoře technického či hospodářského rozvoje a vyhradovala spotřebitelům přiměřený podíl na výhodách z toho plynoucích

- o neuložila soutěžitelům omezení, která by byla nezbytná k dosažení cílů
- o neumožnila soutěžitelům vyloučit hospodářskou soutěž na podstatné části trhu zboží, jehož dodávka či nákup je předmětem dohody

V současné době podmínky platí pro výjimku shodně jako před příslušnou novelou zákona, ovšem v současné době jsou odpovědní za posouzení těchto podmínek samotní soutěžitelé.

Dohody o společné produkci a prodeji zboží či služeb

Jedná se o dohody, které přispějí ke zlepšení výroby nebo distribuce zboží nebo k podpoře technického či hospodářského rozvoje a vyhrazují spotřebitelům přiměřený podíl na výhodách z toho plynoucích.

Jsou zde upravovány dvě pozitivní podmínky, které musí být naplněny, aby bylo možné automatické vynětí zákazu upravené v tomto ustanovení uplatnit. První z těchto podmínek spočívá v požadavku, aby předmětná dohoda přispívala ke zlepšení výroby nebo distribuce či aby podporovala technický či hospodářský rozvoj. Předmětná dohoda tedy musí přinášet objektivní hospodářské výhody, které převažují nad jejími negativními dopady. Takové efektivity mohou být souviset například s úsporou nákladů přenositelnou v určitém rozsahu na spotřebitele, možností výroby kvalitnějších výrobků, možností uvedení nových produktů na trh.

Výhody musí být však objektivního charakteru při dopadu na hospodářskou soutěž a spotřebitelský blahobyt. Subjektivní obchodní důvody jsou nerozhodné a samy o sobě ke splnění této podmínky nemohou přispět. Přínosy spojené s příslušnou dohodou je nutné samozřejmě posuzovat i s ohledem na situaci, která zde byla před uzavřením příslušné dohody. To je důležité zejména v případech, je-li třeba za účelem dosažení pozitiv příslušné dohody vynaložit nevratné investiční náklady.

Také je možno, aby nastala situace, kdy pozitiva, jež příslušná dohoda přinášela, nebudou už nadále aktuální, zatímco restriktivní ustanovení obsažená v dohodě budou i nadále hospodářskou soutěž negativně ovlivňovat. V takovém případě může dojít k situaci, kdy může pod kartelový zákaz po uplynutí určité doby spadnout. I časový aspekt je proto velmi nutné vnímat.

Možné podoby, které může zkoumaná dohoda přinášet, jsou odlišné a neexistuje jejich žádný seznam. V evropském kontextu Komise efektivní přínosy klasifikuje na nákladové efektivity a efektivity kvalitativního, ne však nákladového typu zahrnující zejména nové či zlepšené produkty či třeba větší výběr zboží.

Pozitivní přínosy, jež musí být doloženy a zjištěny pro účely možné aplikace této legální výjimky, musí však kromě objektivního charakteru splňovat také další podmínky. Hlavně je potřeba, aby tvrzené pozitivní přínosy s posuzovanou dohodou přímo souvisely. Tyto pozitivní přínosy musí být také natolik intenzivní, aby převážily nad negativy spojenými s restriktivním charakterem dotčené dohody. Komise v tomto směru vyžaduje, aby efektivity byly dostatečně trvalé a také ověřitelné.

Druhou pozitivní podmínkou je skutečnost, že přiměřený podíl na výhodách spojený s posuzovanou dohodou je poskytnut spotřebitelům. Termín spotřebitele zde nelze omezovat pouze na konečné spotřebitele. Pojem spotřebitel tedy můžeme chápat jako všechny přímé a nepřímé uživatele produktů, které jsou předmětem dohody, zahrnující i výrobce užívajících příslušný produkt jako vstup, velkoobchodníky, maloobchodníky a konečné spotřebitele (tedy fyzické osoby, jednající z důvodů jež lze považovat za spadající mimo jejich obchodní nebo profesní aktivity).

Dohody neukládající soutěžitelům omezení

Skutečnost, že restriktivní dohoda myšlená jako celek přináší určitá pozitiva přenositelná na spotřebitele, není sama o sobě dostatečnou zárukou toho, že budou daná kritéria splněna. Je zde potřeba zmínit, že všechny čtyři podmínky pro aplikaci této legální výjimky jsou kumulativního typu. Dvě negativní podmínky v podobě nezbytnosti omezení a absence vyloučení hospodářské soutěže na podstatné části trhu jsou proto stejně tak důležité jako podmínky pozitivní. Komise zde uvádí, že vhodným postupem může být nejdříve analyzovat první pozitivní podmínku. Následně se zabývat nezbytností přijatých omezení pro dané efektivity a pak, jsou-li přijatá omezení nezbytná, má smysl se dále zabývat otázkou vyhrazení přiměřeného podílu spotřebitelům. Nakonec je pak třeba zjistit, zda daná restriktivní dohoda nebude mít za následek vyloučení soutěže na podstatné části trhu. Každý případ si však samozřejmě může vyžádat jiný přístup. Když bude ihned jasné, že některá z podmínek nemůže být splněna, nedává s ohledem na jejich kumulativní charakter z hlediska hospodárnosti příliš smysl zabývat se podrobně analýzou ostatních podmínek.

Dohody neumožňující soutěžitelům vyloučit hospodářskou soutěž na podstatné části trhu zboží, jehož dodávka či nákup je předmětem dohody

Důležité je, aby posuzovaná dohoda nevedla k vyloučení hospodářské soutěže na podstatné části dotčeného trhu zboží nebo služeb. Podmínka tak uvažuje skutečnost, že konečným účelem kartelového zákazu je ochrana hospodářské soutěže jako ekonomického jevu. Pokud by dohoda vedla k odstranění hospodářské soutěže na trhu, nemůže samozřejmě výjimku ze zákazu dohod narušujících hospodářskou soutěž obdržet, tedy splnit podmínky pro vyjmutí ze zákazu.

Důraz by měl být kladen hlavně na zachování hospodářské soutěže v cenové oblasti, která je považována za tak důležitou, že nikdy nesmí být zcela vyloučena. Eliminace cenové konkurence je pak nutno posuzovat ve vztahu k celkovému trhu a ne jen mezi stranami dotčené dohody. Zde totiž může být omezení konkurence vyváжено pozitivními přínosy v jiné hospodářské oblasti. Posouzení závisí na výši tržních podílů účastníků dohody. Čím vyšší budou tržní podíly, tím větší a detailnější přezkum lze čekat. Komise se však vyhýbá stanovení hranic pro určení pevné výše tržního podílu, to by pak znamenalo vměšování se a bylo by zabráněno naplnění podmínek. Při posuzování naplnění této podmínky si nejde vystačit pouze s analýzou tržních podílů. V úvahu by při dané analýze měly být vzaty i další faktory jako například možnosti vstupu na trh či třeba dynamičnost trhu, na základě kterých lze určit intenzitu současné i potenciální hospodářské soutěže na trhu, a to zejména s ohledem na úroveň hospodářské soutěže existující před uzavřením dohody a dopad hospodářské soutěže v důsledku předmětné dohody.

(JANKŮ, Martin a kolektiv, 2006)

6.8 Blokové výjimky

Výjimky slouží k označení souboru nařízení Evropské komise. Nařízeními Evropské komise jsou jisté kategorie dohod v nich vymezených vyjmuty ze zákazu dohod za předpokladu, že jsou splněny podmínky v daném nařízení uvedené. Je to jakýsi způsob doplnění k podmínkám obecné legální výjimky. Vztah mezi tímto ustanovením a blokovou výjimkou lze vyjádřit tak, že posuzováním slučitelnosti dohody spadající do dané kategorie se nejprve posoudí, zda dohoda, která přesahuje rámec bagatelního kartelu, splňuje podmínky pro vynětí ze zákazu stanovené

příslušným nařízením. Když tomu tak není, pak se posoudí z hlediska obecné legální výjimky. Pokud nevyhovuje všem podmínkám uvedených kumulativně v této blokové výjimce, pak se tedy jedná o zakázanou dohodu se všemi důsledky z toho plynoucími.

Nařízení obsahují vymezení předmětu nařízení, použité pojmy, zakázaná ujednání a předpoklady pro vyjmutí včetně prahových hodnot tržních podílů. Z hlediska procesního zahrnují zmocnění pro Komisi, aby v konkrétním případě odebrala účastníkům dohody výhody plynoucí z dané blokové výjimky, když se ukáže, že dohoda vyjmutá ze zákazu má i přesto účinky, které nejsou slučitelné s legálními výjimkami.

Zákaz se nevztahuje na dohody, které nemohou mít vliv na obchod mezi členskými státy Evropských společenství, avšak splňují ostatní podmínky stanovené blokovými výjimkami. Nařízení, která zde byla přijata k provedení obecné legální výjimky ze zákazu dohod, jsou napříště směrodatná i pro vztahy, které nemohou mít vliv na obchod mezi členskými státy, tedy na vztahy čistě vnitrostátní. Pro tato nařízení byl zaveden pojem „komunitární bloková výjimka“. Komunitárními blokovými výjimkami jsou:

Nařízení Komise č. 2790/99 o použití čl. 81 odst. 3 Smlouvy na kategorie vertikálních dohod a jednání ve vzájemné shodě.

Toto nařízení patří k nejdůležitějším blokovým výjimkám. Zachycuje velikou část mezipodnikových kooperačních vztahů, které se týkají distribuce výrobků a služeb. Upravuje podmínky, díky nimž mohou podniky (soutěžitelé) jako strany dohody působící na různých úrovních výroby či distribučního řetězce nakupovat i dále prodávat určité zboží. Komise pro snazší používání tohoto nařízení vydala Pokyny, blíže vysvětlující jednotlivé pojmy a jejich výklad.

Nařízení Komise č. 772/2004 o použití čl. 81 odst. 3 Smlouvy na kategorie dohod o převodu technologií

Toto nařízení obsahuje velkou část vztahů souvisejících s právy k duševnímu vlastnictví. Komisí byly vydány Pokyny k aplikaci čl. 81 Smlouvy na dohody o transferu technologií. Transfer technologií je především licenční smlouva k patentům, know-how a autorským právům na software. Za dohodu o transferu technologie se pokládá také smlouva o postoupení těchto práv, pokud riziko spojené s postoupením

zůstane na postupiteli. Nařízení se vztahují na dvoustranné vztahy a určují podmínky, za nichž jsou tyto dohody vyjmuty ze zákazu.

Základní podmínkou pro aplikaci této blokové výjimky je, že dohoda je uzavřena mezi dvěma podniky a týká se výroby zboží či poskytování služeb. Nelze ji tedy v žádném případě uplatnit třeba na prodej výrobků s danou technologií.

Nařízení dále rozeznává dva druhy klauzulí. Jsou to tvrdá omezení a vyloučená omezení. U obou kategorií se rozlišuje, zda se jedná o dohody mezi konkurenty či nekonkurenty. Rozdíl mezi klauzulemi je v tom, že vyloučené klauzule nejsou pokryty blokovou výjimkou, ale jsou-li obsažena ve smlouvě, nečiní ji neplatnou, jen se ve vztahu k nim bloková výjimka nepoužije.

Do vyloučených klauzulí ve vztahu mezi konkurenty patří přímé či nepřímé závazky nabyvatele licence udělit poskytovateli licence nebo jím určené třetí osobě výlučnou licenci k vlastním oddělitelným technickým zlepšením licencované technologie a také závazky příjemce převést na nabyvatele licence nebo jím určenou třetí osobu vlastnické právo k těmto vlastním zlepšením. Vyloučeno je i převzetí závazku k nenapadnutí platnosti práv k duševnímu vlastnictví, kterým disponuje poskytovatel licence, pokud je pro tyto případy sjednána možnost ukončení licenční smlouvy.

Ve vztazích mezi nekonkurenty se bloková výjimka nepoužije na přímé či nepřímé závazky, omezující možnost nabyvatele licence používat jeho vlastní technologii nebo omezovat smluvní strany ve výzkumu a vývoji, pouze tehdy, je-li to nezbytně nutné, aby se zabránilo předání licencovaného know-how třetí straně.

Jedná-li se o tvrdá omezení, obsahuje katalog černých klauzulí (= nedovolená ujednání) řadu závazků, jejichž zákaz se podává již ze samotného znění Smlouvy. Sem patří dohody omezující strany v tom, aby si samy stanovily prodejní ceny či omezující objemy výroby, ledaže omezení je uloženo příjemci licence na základě nerekiproční licence a dohody o rozdělení trhu a zákazníků. Další soubor zakázaných závazků se týká omezení příjemce licence v užívání poskytnuté technologie. Jednak pro určitá technická odvětví, pro určitý výrobní trh, na určitém území, které je vyhrazeno třetí osobě, nebo v poskytování sublicencí pro určité území. Pokud jde o jednosměrné smlouvy o transferu technologie poskytovatelem licence na příjemce licence, nebo smlouvy o vzájemném transferu technologií, vzájemně si nekonkurujících, pak jsou zakázány závazky, omezující smluvní strany v aktivních či pasivních prodejkách na určitém území určité zákaznické skupině. Dále pak takové závazky, které by

omezovaly příjemce licence v aktivních prodejkách vůči určité skupině zákazníků nebo na určitém území, které jsou vyhrazeny třetí straně, pokud v době uzavření smlouvy nebyla třetí strana konkurentem poskytovatele licence, protože se to ve svém důsledku rovná rozdělení trhů. Jsou zakázána omezení, ukládající příjemci licence vyrábět licencované výrobky pouze pro svoji vlastní potřebu, ledaže je příjemce licence oprávněn aktivně nebo pasivně prodávat své výrobky jako náhradní díly ke svým vlastním výrobkům, dále výrobky vyrobené na základě licencované technologie jen pro určitého zákazníka, nebo by omezovala příjemce licence v užívání vlastních technologií či v provádění výzkumu a vývoje, ledaže je toto omezení určeno k zabránění prozrazení know-how třetím stranám.

Jestliže nejsou smluvní strany konkurenty, je zákaz některých dohod určitým způsobem upraven. To platí především pro klauzule omezení cenových dohod. I když se v tomto případě připouští stanovení maximálních či doporučených cen, ty jsou zakázány vždy. Pokud se jedná o omezení prodejků na určitém území či určité skupině zákazníků, je zakázáno, ledaže jde o oblasti vyhrazené licenční smlouvou poskytovateli licence. Pokud jde o území nebo skupinu zákazníků, vyhrazených jinému příjemci licence, pak tento zákaz platí na dva roky, kdy tento jiný příjemce licence prodává na daném území či dané skupině zákazníků. Zakázány jsou také závazky mezi konkurenty podle kterých příjemce licence bude vyrábět licencované výrobky výlučně pro svoji potřebu, není-li omezen v aktivním prodeji licencovaných výrobků jako náhradních dílů pouze pro vlastní výrobky, že příjemce licence, operující na velkoobchodní úrovni, nebude prodávat konečným zákazníkům. Dále že příjemce licence nebude prodávat neautorizovaným distributorům pro členy selektivního distribučního systému, nebo že nebude aktivně či pasivně prodávat koncovým zákazníkům, pokud je členem distribučního systému a působí na maloobchodní úrovni.

Dohody o transferu technologií obsahují ustanovení, která nepatří do blokové výjimky. Ale mohou být prostředkem k narušení soutěže. Podle Pokynů k dohodám o transferu technologií se dělí tato ujednání na dvě skupiny: ujednání zásadně dovozená a ujednání nejistá.

Zásadně dovozená jsou ujednání ukládající příjemci licence povinnost utajení. A to i poté, co skončí platnost licenční smlouvy, je-li dané právo k duševnímu vlastnictví ještě v platnosti nebo know-how se nestalo všeobecně známým, či ujednání o zákazu poskytovat sublicence, nebo o zákazu neuvídat licencovanou technologii po ukončení smlouvy, trvá-li právo k duševnímu vlastnictví, či ujednání o povinnostech

užívat ochrannou známku nebo logo poskytovatele licence, nebo vyrábět minimální množství licencovaných výrobků, hradit licenční poplatky a pomáhat poskytovateli licence při vymáhání licencovaných práv k duševnímu vlastnictví.

V rámci nejistých ujednání jsou to hlavně dohody o licenčních poplatcích, které jsou nebezpečné tím, že by mohly vést až ke stanovení prodejních cen. Dále pak výhradní licence a omezení výroby či prodeje, následkem kterých by bylo rozdělení trhů, omezení aplikace technologie, vázané smlouvy, které by mohly zakládat vynucování nepřiměřených podmínek při uzavření smlouvy, neužívání konkurenčních technologií a různé delimitační dohody.

Také tato bloková výjimka počítá s tím, že její klady mohou být v jednotlivém případě beneficiantům odebrány rozhodnutím Komise, pokud legitimní dohoda má přesto dopady, kdy je na trh omezen vstup technologií patřících třetím stranám, například v důsledku paralelních sítí omezujících dohod.

Komise poté může nařízením prohlásit, že v případech, kde je více jak 50 % relevantního trhu pokryto paralelními sítěmi dohod o převodu technologií, se tato bloková výjimka neužije na dohody o převodu technologií, obsahujících zvláštní omezení hospodářské soutěže na tomto trhu.

Nařízení Komise č. 2658/2000 ES Smlouvy na kategorie dohod o specializaci

Nařízení obsahuje tři druhy dohod:

- o dohody o jednostranné specializaci, pokud se jedna strana zaváže zastavit výrobu daných výrobků a kupovat je od svého skutečného či potenciálního konkurenta
- o dohody o reciproční specializaci, jestliže se dvě či více stran zaváží nevyrábět určité, ale odlišné výrobky a kupovat je od druhých účastníků dohody, přičemž tyto družící účastníci se zaváží k jejich dodávkám na recipročním základě
- o dohody o společné výrobě, kde se strany zaváží společně vyrábět výrobky či poskytovat služby

Pokud se jedná o dohody o jednostranném zastavení výroby, výjimka se uplatní pouze tehdy, jsou-li strany konkurenty. Bloková výjimka se užije také ve vztahu k souvisejícím právům k duševnímu vlastnictví, pokud se jedná o vedlejší ujednání. Jestliže by práva k duševnímu vlastnictví měla být hlavním předmětem dohody, užije se bloková výjimka o transferu technologií.

Nařízení Komise č. 2659/2000 ES o použití čl 81 odst. 3 Smlouvy na kategorie dohod o výzkumu a vývoji

Toto se týká dohod ujednaných mezi dvěma i více podniky. Jejich předmětem je buď společný výzkum a vývoj a společné využití jejich výsledků, nebo společné využití výsledků pocházejících z předchozích dohod mezi jejich účastníky, nebo společný výzkum a vývoj výrobků či procesů bez společného využití jejich výsledků. Blokovaná výjimka se používá i na dohody, kde hlavním předmětem není bezprostředně výzkum a vývoj, ale taková dohoda má k výzkumu a vývoji vztah a je nezbytná pro jeho provádění.

Zde platí stejná aplikační kritéria jako u jiných blokovaných výjimek. Šedé klauzule (= není možno jednoznačně označit, zda se jedná o černou či bílou klauzuli) se týkají vztahu mezi smluvními stranami. Musí tu být umožněno samostatné využití dosažených výsledků, které musí být chráněny jako práva k duševnímu vlastnictví nebo know-how. Poslední podmínkou je, že podniky, které budou pověřeny výrobou formou výrobní specializace, musí být zavázány k tomu, aby uspokojily objednávky jakékoli ze smluvních stran. Kdyby smlouva nebrala v úvahu některou z těchto podmínek, nepozbývá proto platnosti celá smlouva, jen se na sporné ujednání nevztahuje blokovaná výjimka. Pak tedy podléhá posouzení podle obecné legální výjimky. Blokovaná výjimka rozlišuje dohody mezi nekonkurenty a konkurenty. V prvním případě platí, že výjimka trvá po dobu výzkumu a vývoje. Pokud jsou výsledky užívány společně, pak po dobu sedmi následujících let. Po uplynutí této doby trvá dále za předpokladu, že společný tržní podíl nepřesahuje 25 %. Naproti tomu, jsou-li podniky-soutěžitelé konkurenty, tak blokovaná výjimka nelze uplatnit, jestliže společný tržní podíl účastnících stran přesahoval v době uzavření smlouvy 25 %. Překročení limitu ale nebrání tomu, aby dohoda byla posouzena podle obecné legální výjimky. Vzhledem k povaze předmětu dohody a jeho vztahu k právům k duševnímu vlastnictví jsou časové limity rovněž vázány i na trvání platnosti daného práva k duševnímu vlastnictví, respektive know-how, pokud jde o uplatnitelnost této blokované výjimky na danou dohodu.

Černé klauzule patří do tzv. tvrdých omezení, pro která nejde blokovou výjimku uplatnit. Patří mezi ně především závazky bránící stranám v nezávislém vývoji v jiných oblastech výzkumu, který nemá vztah k předmětu dohody, závazky k nenapadnutí platnosti práv k duševnímu vlastnictví za podmínek závislých na platnosti smlouvy, závazky omezující strany v prodeji a poskytování licencí, závazek stanovit fixní ceny při prodeji smluvních výrobků třetím stranám a další závazky, omezující uživatele

výrobků či jejich další prodejce v získávání výrobků od jiných prodejců v rámci společného trhu a zneužití výkonu práv k duševnímu vlastnictví k omezení trhu.

Sektorové blokové výjimky

Soutěžní předpisy jsou kromě zemědělství, v němž platí zvláštní předpisy a použití soutěžních pravidel je omezeno samotnou smlouvou a zvláštním nařízením, určeny pro všechny podniky bez ohledu na to, do jakého výrobního odvětví patří.

Nařízení č. 358/2003 ES o použití čl. 81 odst. 3 Smlouvy na určité druhy dohod, rozhodnutí a sladěných praktik v oblasti pojišťovnictví

Určitá spolupráce pojišťoven obnáší sdílení různých informací, jejichž výsledky mohou ovlivnit jak podmínky na trhu, tak i obsah smluv. Avšak ne každé poskytování informací musí mít negativní účinky na soutěž. Podmínkou je, že nevede ke koordinovanému postupu zúčastněných firem při uplatňování pojistných podmínek vůči pojištěncům. Informace se musí týkat dat, vztahujících se k minulosti. Slouží ke statistickým výpočtům četnosti výskytu sledovaných pojistných událostí jako třeba nehody či nemocnost.

Bloková výjimka upřesňuje spolupráci mezi pojišťovnami, které jsou vyjmuty ze zákazu dohod narušujících soutěž.

Pojišťovny mohou za určitých podmínek uzavírat dohody, například o společném pořizování a distribuci výpočtů nákladů na krytí specifických pojistných rizik v minulosti či o společném provádění studií pravděpodobného dopadu vnějších okolností na četnost nebo rozsah budoucích nároků z daného rizika nebo kategorie rizik

Je tu poskytnuta výjimka pro sjednávání soupojištění a společného zajištění, což je označováno za tzv. pooly. Podmínky pro vyjmutí, vycházející z tržních podílů, se odlišují podle toho, zda pool vznikl před či po nabytí účinnosti nařízení. Jestliže se skupina ustavila proto, aby kryla nová rizika, platí výjimka po dobu 3 let bez ohledu na tržní podíl. V dalších případech, jestliže pool trvá déle jak tři roky nebo nebyl ustaven ke krytí nových rizik, platí vyjmutí ze zákazu po celou dobu trvání blokové výjimky, pokud pojistné produkty dohodnuté ve skupině nepřekračují tržní podíl. U soupojištění 20 % a u společného zajištění 25 %.

Také výhody této blokové výjimky mohou být odebrány, jestliže Komise či soutěžní úřad zjistí na žádost osoby, která prokáže zájem, či na žádost členského státu,

že napadená dohoda má neslučitelné účinky s obecnou výjimkou z důvodů podrobně specifikovaných v této klauzuli.

Nařízení č. 1400/2002 ES o použití čl. 81 odst. 3 Smlouvy na určité druhy dohod, rozhodnutí a sladěných praktik v odvětví motorových vozidel

Nařízení se vztahuje na vertikální dohody, upravující podmínky, za nichž účastníci smlouvy nakupují, prodávají nová motorová vozidla, součástky či vykonávají opravy a údržby motorových vozidel. Výjimka je omezena pouze na ta ujednání, obsahující vertikální omezení. V určitém rozsahu se vztahuje i na práva k duševnímu vlastnictví za podmínky, že poskytnutí práv není hlavním předmětem dohody. Dále pak na podniky a sdružení maloobchodníků, jestliže jsou všichni členové sdružení distributoři motorových vozidel či jejich součástí a žádný z nich spolu se svými spojenými podniky nepřekročí roční obrat 50 milionů EUR.

Výjimka se nevztahuje na podniky vzájemně si konkurující. Pokud jejich vertikální vzájemné vztahy nemají reciproční povahu a celkový roční obrat kupujícího nepřesahuje roční obrat 100 milionů EUR, nebo dodavatel je výrobcem a distributorem, kdežto kupující je jen distributorem, nebo jedná-li se o servisní služby a servis je poskytován na několika úrovních prodeje a prodávající neposkytuje služby na té samé úrovni, pak tedy i za těchto podmínek může být výjimka uplatňována.

Katalog tvrdých omezení je dělen do 4 částí podle druhu poskytovaných plnění a obecně zakázaných ujednání.

Pokud jde o omezení zakázaná ve všech případech, obsahuje jejich výčet například závazek členů distribučního systému nesoutěžit v prodeji motorových vozidel či náhradních dílů, nebo neopravovat či neudržovat vozidla konkurenčních dodavatelů.

Bloková výjimka dokonce stanoví povinnost sjednat způsob vyřizování sporů vyjmenovaných smluvních závazků. A to formou rozhodčího řízení či rozhodnutí sporu znalcem nebo formou soudního řízení.

Výjimka se vztahuje na smlouvy dodavatelů nových vozidel s prodejci nebo autorizovanými servisními dílnami, jenž jsou uzavřeny na dobu minimálně pěti let. Výpovědní lhůta musí být pak nejméně půlroční. Pokud je smlouva uzavřena na dobu neurčitou, musí být tak lhůta nejméně dva roky. Zkrácena může být na jeden rok, a to ve dvou případech:

- o pokud se dodavatel ve smlouvě zaváže k náhradě distributorovi za toto zkrácení

O v případě reorganizace celého distribučního systému či jeho hlavní části Výpověď z jiných důvodů musí být písemná s vysvětlením důvodu.

Úřad je oprávněn odebrat výhody této blokové výjimky i v jiných případech, pokud nesplňuje předpoklady legální výjimky, a to například jestliže se ceny na jednotlivých geografických trzích od sebe podstatně liší nebo jsou požívány diskriminační ceny či prodejní podmínky.

Blokové výjimky v oblasti dopravy

Nařízení č. 1459/2006 o použití čl. 81 odst. 3 Smlouvy na některé kategorie dohod a jednání ve vzájemné shodě, pokud jde o konzultace o tarifech pravidelné letecké osobní dopravy a přidělování letištních časů na letištích

Především se jedná o dohody uzavřené mezi leteckými společnostmi o cenách v osobní letecké dopravě včetně přepravy zavazadel za přesně stanovených podmínek. Z povahy jednání plyne, že výsledky nejsou pro jejich účastníky nikterak závazné.

Jestliže se jedná o dohody o přidělení volného letištního času, obsahuje nařízení oprávnění leteckých společností účastnit se těchto konzultací a také jejich právo na informace. Dohodnutá pravidla přednosti jsou stanovena a poskytována bez jakékoliv diskriminace i pro ty letecké společnosti, které nově vstupují na trh. Nařízení bylo nahrazeno nařízením Komise č. 1459/2006 avšak se stejným názvem.

Výjimka se vztahuje na přidělování volných letištních časů, jestliže se alespoň jedno z letišť nachází ve Společenství - tato výjimka platila do 31.12.2006.

Také se vztahuje na konzultace o tarifech mezi letišti ve Společenství a letišti ve Švýcarsku, Norsku, Lichtenštejnsku a Islandu. Výjimka platila do 31.12.2006. Také mezi letišti ve Společenství a letišti v Austrálii či v USA. Výjimka zde platila do 30.6.2007. Pokud se jednalo o vztahy k letišťům ve třetích zemích mimo uvedené, výjimka platila do 31.10.2007.

Nařízení působí na příslušné dohody, uzavřené do dne jeho vstupu v platnost, jestliže jsou splněny podmínky v nařízení.

Nařízení č. 823/2000 ES o použití čl. 81 odst. 3 Smlouvy na určité druhy dohod, rozhodnutí a sladěných praktik mezi společnostmi liniové dopravy

Toto nařízení vyjímá ze zákazu dohody o konsorciích založených lodními společnostmi a v jejich rámci ujednání o společném provozování lodní nákladní

dopravy a provozování a užívání přístavních zařízení. Konsorcium může těžit z výhod, ale společný tržní podíl účastněných společností nesmí přesáhnout procentně stanovené hranice.

Nařízení Rady č. 1017/68 EHS provádějící soutěžní pravidla v oblasti železniční, silniční a vnitrozemské vodní přepravy

Nařízení se vztahuje na omezující jednání podniků a jejich sdružení, jež jsou vlastně převedením výčtu zakázaných dohod do podmínek a terminologie dopravy.

Nařízení č. 4056/1986 kterým se stanoví prováděcí pravidla k článkům 85 a 86 Smlouvy v námořní dopravě

Pro vnitrozemský stát bez vlastních lodí nepřichází použití tohoto nařízení v úvahu.

Úřad může povolit blokové výjimky i pro další typy dohod, v případě je-li prokázáno, že narušení soutěže, ke kterému by bloková výjimka vedla, je převáženo výhodami pro jiné účastníky trhu, zejména pak pro spotřebitele.

Ustanovení zmocňuje Úřad vydat nad rámec komunitárních blokových výjimek vlastní blokové výjimky. Narušení soutěže může být na základě příslušné vyhlášky Úřadu prominuto pro určitý typ dohod tehdy, jestliže negativní účinky na soutěž jsou převáženy kladnými, které předmětná mezipodniková kooperace přinese pro ostatní účastníky trhu a to především pro spotřebitele. Výhodami může být jak nižší cena daná zhromadněním výroby v důsledku specializace, tak i ve vztahu ke spotřebitelům, zlepšení distribuce rozšířením nabídky či třeba zkvalitněním distribuční sítě. Vyjmutí skupiny určitých dohod z dosahu zákona vyhláškou předpokládá, že na jedné straně je velké množství a velká frekvence takových dohod, nepokrytých komunitárními blokovými výjimkami, které byly Úřadem posuzovány a jejich pro-soutěžní a proti-soutěžní dopady mohl vyhodnotit. Na druhé straně pak definovat v obecné jejich přípustné podmínky a zakázané klauzule.

Úřad rozhodnutím jednotlivému soutěžiteli výhodu výjimky odebere, pokud by v důsledku vývoje na trhu dohoda podléhající takové výjimce nesplňovala podmínky.

Komise i soutěžní úřady jsou oprávněny v jednotlivých případech soutěžitelům výhody plynoucí z blokové výjimky odebrat. K tomuto odebrání je oprávněn za splnění podmínky, že v důsledku vývoje na trhu dohoda nesplňuje podmínky stanovené v obecné legální výjimce. Pokud se jedná o klasifikaci trhu přichází v úvahu relevantní trh, primární či odvozený. Ale vždy je to takový trh, kde dochází k narušení soutěže a nejde zde použít žádnou z výjimek.

(KINDL, Jiří; MUNKOVÁ, Jindřiška, 2007)

7. Řízení před Úřadem na ochranu hospodářské soutěže

K účastníkům řízení patří navrhovatel a všichni ti, o jejichž právech a povinnostech má být rozhodnuto. Návrh na zahájení řízení směřuje především proti soutěžitelům narušujícím hospodářskou soutěž nebo proti soutěžitelům zneužívajícím dominantní postavení nebo proti orgánům veřejné správy. Úřad písemně uvědomí navrhovatele, aniž by vydal rozhodnutí. Pokud ve věci, která je předmětem podání, Úřad začne řízení z vlastního podnětu, vyrozumí podavatele o výsledcích šetření či o vydání rozhodnutí jen tehdy, není-li účastníkem řízení podle výše uvedené charakteristiky účastníků.

Účastníci jsou povinni označit důkazy k dokázání jimi tvrzených skutečností v souladu s právním předpisem Evropských společenství. Jestliže účastník řízení navrhne závazky (nabídne způsob, jak změnit své chování), je také povinen označit důkazy k prokázání, že splnění závazků povede k zachování soutěže. Příslušné závazky musí soutěžitelé navrhnout před zahájením řízení, přičemž zákon časově omezuje možnost navržení takových závazků okamžikem uplynutí 15 denní lhůty od doručení oznámení o pokračování v řízení posledního účastníkovi řízení. Doručí-li návrhy po této lhůtě a jejich zpoždění nebude více než dalších 15 dní může k nim Úřad přihlídnout. Nyní bude záležet jen na volném posouzení Úřadu.

V řízeních vedených Úřadem jsou soutěžitelé povinni podrobit se šetření Úřadu. Úřad je zde oprávněn žádat od soutěžitelů, pokud tedy zvláštní právní předpis neudává jinak, a orgánů veřejné správy dokumenty a informace nutné pro svou činnost. Zaměstnanci Úřadu jsou tak oprávněni vstupovat do veškerých objektů, místností, dopravních prostředků, které soutěžitelé užívají při podnikání. Mohou též nahlížet do obchodních záznamů a dělat si z nich poznámky a také mohou požadovat různá vysvětlení. Pro zajištění účelu šetření mohou také na dobu nezbytně nutnou zapečetit například skříně či obchodní záznamy. Pokud je zde důvodné podezření, že se mohou důležité záznamy nacházet mimo obchodní prostory, může tak šetření se souhlasem soudu pokračovat i tam. Pokud probíhá šetření v jiných prostorách než jsou ty obchodní, musí si do nich však Úřad zjednat přístup. V těchto prostorách je pak každý povinen strpět šetření.

Soutěžitelé jsou povinni na žádost Úřadu poskytnout správné, pravdivé a také úplné dokumenty a informace ve lhůtě Úřadem stanovené a umožnit tak jejich prověření. Při vyžádání dokumentů a informací musí Úřad uvést právní důvod a účel

šetření, upozorní též na to, že pokud nebude umožněno jejich prověření může uložit pokutu.

Na návrh účastníka řízení, je-li to nezbytné, Úřad nařídí ústní jednání. Na toto jednání pak Úřad může jako svědky předvolat takové osoby, které svými informacemi mohou přispět ke skutečnému, úplnému a také spolehlivému stavu věci.

Účastníci řízení také mohou rozhodnutí Úřadu napadnout rozkladem (neboť prvoinstanční rozhodnutí vydává ústřední orgán státní správy), o kterém rozhoduje předseda Úřadu a v případě neúspěchu mohou po vyčerpání řádných opravných prostředků použít i možnost soudního přezkoumání v rámci správního soudnictví.

V otázkách, které neupravuje Zákon o ochraně hospodářské soutěže se právní úprava řídí podpůrně tzn. Správním řádem – zákonem č. 500/2004 Sb., v platném znění. (KINDL, Jiří; MUNKOVÁ, Jindřiška, 2007)

Leniency program (= program shovívavosti)

Na základě tohoto programu je možné použít mírnějšího režimu při ukládání pokut u zakázaných dohod narušujících soutěž, při jejichž splnění lze členům takových dohod neuložit pokutu nebo výši pokuty snížit.

Neuložení pokuty, jež by mohla být uložena v důsledku jednání narušující hospodářskou soutěž:

- o soutěžitel, který přizná svoji účast na domnělé kartelové dohodě, Úřad neuloží pokutu, která by mu jinak byla uložena, pokud:
 - žadatel jako první předloží Úřadu informace a důkazy, které mu umožní provést šetření na místě v souvislosti s danou kartelovou dohodou, relevanci obdržených informací a důkazů pak posuzuje Úřad
 - Úřad v okamžiku předložení žádosti ještě šetření na místě kartelové dohody neprovedl a neměl ani dostatek informací a důkazů, aby je mohl provést
 - žadatel splňuje společné podmínky pro aplikaci Leniency programu
- o pokud budou předložené informace a důkazy vyhodnoceny tak, že splňuje výše uvedená kritéria a současně bude vstřícně spolupracovat s Úřadem v průběhu správního řízení

Snížení pokuty, jež by mohla být uložena v důsledku jednání narušujícího hospodářskou soutěž:

- o soutěžiteli, účastníku dohody, který Úřadu poskytne relevantní informace, dokumenty, důkazy a svědectví o existenci dohody narušující soutěž, aniž by splňoval podmínky výše uvedené, lze pokutu snížit, jestliže:
- předložené relevantní informace, dokumenty a důkazy, které jsou pravdivé a spolehlivé, představují rozhodující část důkazů potřebných pro prokázání existence zakázané dohody narušující soutěž
- ukončí svoje jednání podle dohody nejpozději v okamžiku poskytnutí relevantních informací, dokumentů a důkazů

Pokud budou podmínky výše uvedené splněny, může Úřad:

- prvnímu soutěžiteli, který poskytne relevantní informace, dokumenty a důkazy, snížit pokutu o 30 až 50%
- druhému soutěžiteli, který relevantní informace, dokumenty a důkazy poskytne, snížit pokutu o 20 až 30%
- kterémukoliv dalšímu soutěžiteli (tedy i více soutěžitelům), který relevantní informace, dokumenty a důkazy poskytne, snížit pokutu až o 20%
- soutěžiteli, který po seznámení s výsledky správního řízení potvrdí výsledky – skutečnosti zjištěné Úřadem, snížit pokutu až o 20%.

Osoba, která žádá o aplikaci Leniency programu musí splňovat tyto **společné podmínky**:

- o žadatel musí s Úřadem od okamžiku podání žádosti po celou dobu správního řízení spolupracovat a to především:
- o bude poskytovat veškeré informace a důkazy související s údajnou kartelovou dohodou
- o bude Úřadu k dispozici a bude reagovat na jakékoliv požadavky, které mohou být užitečné ke zjištění stavu věci
- o bude předkládat jen úplné a přesné informace
- o umožní, aby zaměstnanci i ti bývalí (pokud je to možné), členové statutárních orgánů byli Úřadu k dispozici pro účely ústního vysvětlení

- o nebude ničit, padělat či jinak zadržovat informace či důkazy související s údajnou kartelovou dohodou
- o nezveřejní žádné údaje o podání žádosti či jejím obsahu dříve, než Úřad zahájí v této věci správní řízení
- o žadatel ukončí účast v údajné kartelové dohodě
- o v době, kdy žadatel zvažoval předložení žádosti nezničil ani nepadělal žádné důkazy o údajné kartelové dohodě
- o žadatel neinicioval uzavření kartelu, nečinil na členy kartelu nátlak, aby se ke kartelu připojili či v něm setrvali

Konkrétní míru snížení pokuty stanoví Úřad v závislosti na míře, v jaké poskytnuté důkazy posilují možnost Úřadu prokázat rozhodné skutečnosti, a vzhledem k důkazům, které již má k dispozici. Největší význam bude přikládán autentickým písemnostem a přímým důkazům.

Soutěžitelé, účastníci zakázaných dohod narušujících soutěž, kteří budou požadovat, aby Úřad vůči nim aplikoval mírnější režim při ukládání pokut, popsany v tomto Programu, se mohou v této záležitosti obrátit na Úřad. Kontaktovat Úřad mohou pouze osoby oprávněné tyto soutěžitele zastupovat. Předkládaný Program mírnějšího režimu při ukládání pokut tedy nelze aplikovat, pokud bude žádost o jeho uplatnění předložena zaměstnancem soutěžitele, který takto oprávněn není.

(<http://www.compet.cz/hospodarska-soutez/kartely-a-dominance/novy-leniency-program/>)

Pokuty a sankce

Sankční aparát zákona je nezbytný předpoklad pro jeho účinnost. Uložení pokuty je sice trestem za nezákonné chování, ale také nástrojem pro vynucení správného chování a prevencí před opakováním nezákonného chování jak u potrestaného soutěžitele, tak i u všech soutěžitelů ostatních. Zákon o ochraně hospodářské soutěže rozlišuje tři druhy pokut.

a) Pokuty za porušení procesních ustanovení zákona o ochraně hospodářské soutěže

Tyto pokuty se týkají takových soutěžitelů, kteří včas neposkytnou úplné a pravdivé podklady a informace, či nevydají vyžadované dokumenty a neumožní tak jejich

prověření, či jinak se odmítají podrobit šetření. Zde je maximální možná výše pokuty stanovena na 300 000 Kč. Kdo ztěžuje řízení, může být postižen částkou 100 000 Kč.

b) Pokuty za porušení hmotněprávních ustanovení zákona o ochraně hospodářské soutěže

Pokutu lze uložit soutěžitelům do výše 10 000 000 Kč nebo do výše 10% z čistého obratu za poslední ukončený kalendářní rok. Podmínkou je porušení:

- zákazu uzavírání dohod narušujících soutěž
- uznaného závazku u zakázaných dohod a u zneužití dominantního postavení

Úřad může zvolit absolutní částku (většinou u soutěžitelů nepodnikatelů, kteří nemají čistý obrat) či podíl na čistém zisku dle své úvahy a nelze se proti tomuto rozhodnutí odvolat.

c) Pokuty za nesplnění vykonatelného rozhodnutí

Zde může být uložena pokuta do výše 1 000 000 Kč. Uložení pokuty však nevylučuje souběžný či následný výkon rozhodnutí. Tyto pokuty lze ukládat i opakovaně.

(<http://www.compet.cz/hospodarska-soutez/kartely-a-dominance/pokuty-a-sankce/>)

8. Soudní přezkum správního orgánu

Soudní přezkum se řídí **soudním správním řádem zákon č. 150/2002 Sb.** Ve správním soudnictví rozhodují soudy v jediném stupni. Proti jejich rozhodnutí není přípustné odvolání ani žádný jiný řádný opravný prostředek. Proti pravomocným rozhodnutím krajských soudů s výjimkami, které jsou odůvodněny povahou věci například věci volební, je však možno podat mimořádný opravný prostředek – **kasační stížnost**, o které rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost je tedy mimořádný opravný prostředek, kterým se lze domáhat nápravy jak v hmotněprávních otázkách, tak nápravy vadného procesu. Může být tedy podána jak proti rozhodnutí věci samé, tak i proti velké části procesních rozhodnutí jako například zamítnutí či odmítnutí návrhu, ale vždy pouze jen z některého důvodu, který zákon vypočítává a přesně vymezuje například nezákonnost, vada řízení, zmatečnost řízení či nepřezkoumatelnost. Mimo zkoumání přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud u kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany zabývá také jejich případnou nepřijatelností. To znamená, zda taková kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele či nikoliv. Protože formulování kasační stížnosti je právně odborně náročné, stanoví zákon, že stěžovatel musí být zastoupen advokátem. Soudní poplatek za kasační stížnost je 3 000,- Kč. Lhůta pro podání kasační stížnosti je krátká a to dvoutýdenní. Její zmeškání nelze prominout. Je-li však včas podána, ale má nedostatky, má stěžovatel právo na to, aby nedostatky mohl odstranit do jednoho měsíce od doručení usnesení, kterým mu je soud vytkl. Kasační stížnost je třeba podat u toho krajského soudu, který vydal rozhodnutí, proti kterému stížnost směřuje. Ten se také postará o odstranění nedostatků, soustředění spisů a opatření vyjádření druhé strany, poté věc předloží k rozhodnutí Nejvyššímu správnímu soudu.

Vážným problémem je délka trvání řízení u správního soudu, kde se lhůty pohybují až do několika let ve srovnání s řízením u Úřadu na ochranu hospodářské soutěže, ve kterém se lhůty pohybují mezi 30 až 60 dny.

(http://www.sssoud.cz/soucasne_soudnictvi.php)

9. Praktické příklady

Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě

o Řízení před úřadem

Úřad na ochranu hospodářské soutěže zahájil 15. 10. 2003 správní řízení s Českou komorou autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě (ČKAIT), ve věci možného narušení § 3 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů. Komora totiž schválila obsah a vydání Výkonového a honorářového řádu, který obsahuje doporučené nejnižší ceny i popis práce, která je v ceně zahrnuta. Komora považuje existenci Výkonového a honorářového řádu za nezbytnou s tím, že je v zájmu bezpečnosti staveb a kvality provedené práce nutné, aby měl investor podrobnou představu o tom, co má za své peníze vyžadovat. Jednání Komory je v tomto případě zakázaným a neplatným rozhodnutím sdružení podnikatelů, které může vést k narušení hospodářské soutěže na trhu služeb poskytovaných autorizovanými inženýry a techniky.

Za porušení § 3 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů uložil Úřad České komoře autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě pokutu ve výši 500 000,- Kč.

K tomu, aby mohl Úřad věc správně posoudit, bylo nezbytné vymezit relevantní trh, na kterém se projevují účinky jednání účastníků řízení. Došel k závěru, že relevantní trh po stránce věcné je trh služeb nabízených autorizovanými inženýry a techniky činnými ve výstavbě. Co se týče hlediska geografického, dospěl k názoru, že podmínky za nichž autorizovaní inženýři a technici nabízejí své služby je dostatečně homogenní v celé České republice, proto je trh vymezen územím České republiky jako trh celostátní. A z hlediska časového se jedná o trh trvalý.

Úřad na závěr konstatoval, že ceny za výkony autorizovaných inženýrů a techniků nepodléhají cenové regulaci a měly by být tedy tvořeny jen v rámci nabídky a poptávky. Jestliže členové Komory chtěli dosáhnout konsensu o cenách za své výkony, museli by uzavřít dohodu mezi sebou.

(<http://www2.compet.cz/ISU/2003/HS/pis28375.html>)

o Řízení před správním soudem

Předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže se správním orgánem prvního stupně rozhodli o tom, že vydání Výkonového a honorářového řádu porušuje § 3 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů. Toto jednání je zakázané a tudíž i neplatné, které může vést k narušení hospodářské soutěže na trhu služeb poskytovaných autorizovanými inženýry a techniky činnými ve výstavbě. Správní orgány dále rozhodly o zákazu takového jednání do budoucna, o uložení pokuty 500 000,- Kč a o uložení opatření k nápravě. Následně bylo napadnuto rozhodnutí předsedy Úřadu žalobou u Krajského soudu, které soud rozsudkem zamítl. Poté byla podána kasační stížnost proti rozsudku krajského soudu, která se odvolávala na nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení, na vady řízení před správním orgánem, které mohly ovlivnit zákonnost. Nakonec byla podána kasační stížnost Nejvyššímu správnímu soudu.

Nejvyšší správní soud rozhodl v právní věci České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě tak, že s ohledem na nesprávné právní posouzení věci shledal kasační stížnost důvodnou a tak rozsudek Krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

(http://www2.compet.cz/HS/RozsudkyVS/2007_1/5As_55_06.pdf)

Komora veterinárních lékařů České republiky

o Řízení před úřadem

Komora veterinárních lékařů České republiky v roce 2000 porušila ustanovení § 3 odst. 1 zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb., a zákona č. 286/1993 Sb., tím, že Klub posuzovatelů DKK a DKL, který je jejích organizační součástí jako specializovaný orgán v oboru ortopedie rozhodl o minimální ceně za posouzení RTG snímku kyčelních kloubů na DKK psů ve výši 350,- Kč. Rozhodnutí o stanovení minimální ceny za uvedenou službu je zakázaným a neplatným rozhodnutím sdružení podnikatelů, které na trhu posuzování RTG snímků na DKK psů v České republice vedlo k narušení hospodářské soutěže mezi poskytovateli této služby.

Za porušení zákona byla účastníkovi uložena pokuty ve výši 200 000,- Kč. Úřad dále uložil účastníku řízení povinnost k nápravě, a to způsobem informovat všechny

členy Klubu posuzovatelů DKK a DKL a také všechny chovatelské kluby o správním řízení, o rozhodnutí Úřadu, a navrhnout chovatelským klubům možnost uzavření nových posuzovatelských smluv, v nichž by posuzovatelské ceny byly dohodnuty na základě svobodného rozhodnutí obou smluvních stran, a stanovil rovněž přiměřenou lhůtu k jejímu splnění.

Proti tomuto rozhodnutí podal účastník včas rozklad. Odůvodnil rozklad tím, že jeho jednáním nebyla porušena svoboda soutěže na relevantním trhu daných služeb a nebyla omezena možnost svobodné volby chovatele vybrat si posuzovatele, který mu bude nejlépe vyhovovat s tím si pak sjednat cenu za poskytovanou službu. Závěrem rozkladu účastník řízení navrhl, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno s tím, že mu nepřísluší hradit uloženou pokutu, neboť nedošlo k porušení § 3 odst. 1 zákona.

Úřad, jako správní organ rozhodující v prvním stupni, neshledal důvody pro postup podle ustanovení § 57 odst. 1 správního řádu a tak postoupil věc k rozhodnutí orgánu rozhodujícímu o rozkladu.

V mezidobí vstoupil v platnost zákon č.143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, který zrušil dosavadní zákon č.63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění pozdějších předpisů. Avšak řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se musí dokončit podle dosavadních předpisů.

Po přezkoumání napadeného rozhodnutí došel předseda Úřadu k závěru, že účastník řízení porušil zákon o ochraně hospodářské soutěže, neshledal důvody, aby pokutu 200 000,- Kč mohl snížit či úplně zrušit. Návrhu účastníka řízení na zrušení napadeného rozhodnutí nebylo vyhověno. Proti tomuto rozhodnutí se již nelze odvolat.
(<http://www.compet.cz/hospodarska-soutez/sbirky-rozhodnuti-nove/7474/>)

o Řízení před správním soudem

Žalobou podanou u Krajského soudu se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí předsedy Úřadu. Soud však zrušil pouze tu část rozhodnutí předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, která pojednávala o výši uložené pokuty. Žalovaný totiž pečlivě uvedl právní rámec, v němž se lze při úvaze o hranicích pokuty pohybovat, zdůvodnil závažnost porušení zákona, ale i polehčující okolnosti. Přesto však soud nemohl aprobovat závěr o konkrétní výši pokuty. Není totiž zřejmé, nakolik částka 200 000,- Kč zasáhne žalobce, který má příjmy v podstatě jen ze členských příspěvků, bylo by zde možné pokutu mírně snížit. Soud žalobu nakonec zamítl. Proti tomuto rozhodnutí není opravný prostředek.

Následně byla podána kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu, který kasační stížnost zamítnul s tím, že žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Proti tomuto rozhodnutí nelze podat opravné prostředky.

(http://www2.compet.cz/HS/RozsudkyVS/2006_1/1As_54_19.pdf)

Řízení s Kofolou

Úřad na ochranu hospodářské soutěže ukončil 25.7.2008 správní řízení se společnostmi náležícími do české části skupiny Kofola. V průběhu řízení, které bylo zahájeno v loňském roce na podzim, bylo prokázáno, že společnosti této skupiny uzavíraly celých sedm let se svými odběrateli zakázané vertikální dohody o určení cen pro další prodej. Dohody byly sjednávány s velkoobchodními odběrateli z různých koutů České republiky, kteří byli zavázáni uplatňovat při dalším prodeji jednotné ceny. Uvedené dohody tak omezily konkurenční vztah mezi odběrateli, a tím snížily výhody plynoucí pro konečné spotřebitele z nenarušené konkurence soutěžitelů na trhu dodávek nealkoholických nápojů.

Tento případ je důležité zmínit, protože zde byl před Úřadem poprvé použit proces **narovnání**. Narovnání je považováno za procesní ujednání mezi soutěžními úřady a soutěžiteli, kteří jsou podezřelí z proti-soutěžního jednání, na jejichž základě se každá ze stran vzdá určitých nároků. Úřad se tak vzdává svého práva uložit vyšší sankci, účastníci rezignují na využití některých prvků ochrany, které by jim garantoval úplný proces, včetně možnosti osvobození. Narovnání tak přináší výhody jak pro účastníky, tak pro soutěžní úřady. Z pohledu soutěžitele lze za pozitiva považovat časové a finanční úspory a soutěžní úřady mohou ušetřené peníze použít na odhalení více proti-soutěžních jednání. Narovnání není nijak právně upraveno a nelze aplikovat na každý Úřadem řešený případ. Na narovnání není žádný právní nárok, záleží jen na Úřadu jak se vždy v daném konkrétním případě rozhodne.

(<http://www.compet.cz/hospodarska-soutez/sbirky-rozhodnuti-nove/7592/>)

Řízení s plemenářskými a chovatelskými společnostmi

o Řízení před úřadem

Úřad na ochranu hospodářské soutěže zahájil správní řízení, účastníci řízení byli: Českomoravská plemenářská unie, k.s., Jihočeský chovatel a.s., Reprogen a.s.,

Plemenářské služby a.s., Plebo Brno a.s., Agro – Měřín a.s., Plemenáři Brno, Chovservis a.s.. Tito zúčastnění porušili ustanovení § 3 odst. 1 zákona o ochraně hospodářské soutěže, čímž narušili hospodářskou soutěž na trhu inseminačních dávek plemenných býků v České republice. Účastníci jednali ve vzájemné shodě při stanovování svých prodejních cen inseminačních dávek plemenných býků chovatelům skotu. Toto jednání naplnili tím, že se navzájem předem informovali o výši svých prodejních cen inseminačních dávek plemenných býků, jakož i o jejich budoucích změnách a realizovali tak společný záměr neprodávat tyto dávky za ceny nižší, než je cena stanovená vlastníkem plemenného býka. Tento cíl pak následně na trhu inseminačních dávek plemenných býků dodržovali. Uzavřeli mezi sebou i písemnou dohodu o záměru neprodávat inseminační dávky plemenného skotu za ceny nižší, než je cena stanovená vlastníkem plemenného býka. Tímto porušili § 3 odst. 1 zákona o ochraně hospodářské soutěže uzavřením zakázané dohody o cenách. Tuto dohodu následně na trhu plnili, a to jak mezi sebou, tak jednáním ve vzájemné shodě. Úřad zakázal plnění jednání ve vzájemné shodě a zakázal plnění dohod o cenách.

Za porušení § 3 odst. 1 zákona o ochraně hospodářské soutěže jednáním ve vzájemné shodě byla účastníkům řízení uložena pokuta v úhrnné výši 2 570 000,- Kč. Proti tomuto rozhodnutí podali všichni zúčastnění kromě společnosti Plemo a.s., včas rozklady. Předseda Úřadu na ochranu hospodářské soutěže věc znovu posoudil včetně veškerých námitek jako například, že ceníky účastníků řízení obsahovaly pouze „doporučené ceny zboží“. Úřad tuto námitku posoudil a zjistil, že jde o vlastní prodejní ceny inseminačních dávek obsažené v cenících každého soutěžitele, při jejichž sestavení postupovali účastníci ve vzájemné shodě, což spočívalo ve vzájemné výměně informací o vlastních cenách a jejich změnách.

Žádné z námitek nemohlo být vyhověno. Na základě vyhodnocení shromážděných důkazů předseda Úřadu rozhodl tak, jak již bylo dříve rozhodnuto. Proti tomuto rozhodnutí se nelze odvolat.

(<http://www2.compet.cz/ISU/2001/HS/pis5647.html>)

o Řízení před správním soudem

Žalobou k Vrchnímu soudu se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí vydaného předsedou Úřadu na ochranu hospodářské soutěže. Tvrdil, že rozhodnutí nebylo

vyřízeno včas a bez zbytečných průtahů a nebylo použito nejvhodnějších prostředků, které vedou ke správnému vyřízení věci, rozhodnutí nevychází ze spolehlivě zjištěného stavu věci a řízení nebylo vedeno tak, aby posilovalo důvěru občanů ve správnost rozhodnutí a aby přijaté rozhodnutí bylo přesvědčivé. Dále pak, že podklady pro své rozhodnutí správní orgán neuvedl. Bylo zde shledáno, že sama spolupráce firem a ostatních oprávněných spolků v testaci plemenných býků není porušením zákona, protože je jakousi obdobou spolupráce soutěžitelů při výzkumu a vývoji nového produktu. Jako porušení zákona však bylo prokázáno, že při obchodování s konečným výrobkem docházelo ze strany firem a ostatních soutěžitelů k vědomé koordinaci jejich chování v hospodářské soutěži, jež byla zaměřena na postup při stanovování konečných cen inseminačních dávek. Koordinace měla docílit toho, aby nedocházelo k nabídkám tohoto výrobku za nižší ceny, než je jeho cena stanovená majitelem plemenného býka. Bylo potvrzeno proti-soutěžní jednání dle § 3 odst. 1 zákona o ochraně hospodářské soutěže. Žaloba tedy nebyla potvrzena a věc se vrátila zpět.

Následně byla podána kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu s tím, že předcházející řízení bylo nezákonné a trpělo vadami a proto by mělo být rozhodnutí zrušeno. Avšak Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že rozhodnutí žádnou nezákonností netrpí a není ani vadné, proto žalobu zamítl.

(<http://www2.compet.cz/HS/RozsudkyVS/2002/2002.htm>)

Závěr

Česká republika se v konkurenčním prostředí pohybuje pouze jedno desetiletí. V tomto období došlo v českém podnikatelském prostředí k výrazným změnám. Hospodářský systém prochází neustále významnými přeměnami z centrálně řízeného hospodářství na tržní ekonomiku. Začalo se obnovovat drobné soukromé podnikání, které bylo za doby socialismu zcela potlačeno. Po patnácti letech existence tržního prostředí se již v České republice nachází pestrá seskupení forem podnikatelských subjektů, která se snaží získat co možná nejlepší pozici a podmínky pro realizaci svých záměrů.

Soutěžní chování patří k typickým projevům chování živočichů i lidské populace. Při tvorbě i aplikaci práva by zákonodárci i subjekty aplikující právo měli vycházet z motivů lidského soutěžního chování, přemýšlet o biologických i společenských motivech tohoto jednání, citlivě posoudit, kde končí lidská svoboda soutěžního chování a kdy jedinec již jedinec zasahuje do svobod jiného subjektu či společnosti. Jen při pochopení těchto zdánlivě neslučitelných stran jedné mince je možno spravedlivě posoudit, kdy je vhodné či nutné právo na soutěž regulovat.

Základem fungování tržní ekonomiky je konkurence, která je prospěšná jak pro spotřebitele, tak i pro samotné účastníky soutěžního boje. Cílem soutěžení je získat určité výhody na trhu, v ideálním případě vedoucí až k eliminaci konkurenta a nastoupení na jeho místo. Takovéto jednání je z etického hlediska zcela v pořádku, neboť již z podstaty tržního hospodářství vyplývá snaha po ekonomickém úspěchu. Problém ovšem nastává, když je pro dosažení výhody na trhu použito způsobů, které nejsou v souladu s dobrými mravy soutěžního prostředí. Z tohoto důvodu bylo nutno stanovit určité hranice hospodářské soutěže, které zajišťují čistotu soutěžního prostředí.

Tato práce měla za cíl zmapovat oblast hospodářské soutěže v českém právu. S právem hospodářské soutěže se může setkat při své činnosti vlastně každý podnikatel, proto se určitě vyplatí prostudování předpisů týkajících se právě oblasti hospodářské soutěže, aby se podnikatel, byť nevědomky nedostal do kolize s právem.

Z této práce vyplývá, že oblast hospodářské soutěže v českém právu je po patřičných novelizacích, které uvedly naše právo v soulad s právem evropským, velice podrobně upravena. Činnost Úřadu na ochranu hospodářské soutěže je obtížná, ale vzhledem ke statistikám Úřadu je nutno říci že v rozhodování sporů je Úřad velmi

úspěšný. Co se týče délky trvání řízení pohybuje se mezi 30 až 60 dny u Úřadu, což je relativně krátká doba ve srovnání s Krajskými soudy a s Nejvyšším správním soudem. Za velmi obtížnou je třeba považovat oblast veřejných zakázek. Veřejnost má zájem na tom, aby veřejné finanční prostředky byly vynaloženy hospodárně a účelně. Toho se ovšem zdaleka nedaří Úřadu dosáhnout z důvodu nedostatku zákonných pravomocí. Tento problém by měla vyřešit chystaná novela zákona o veřejných zakázkách, která má být předložena Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR již letos na podzim. Další problematikou je tzv. big rigging. Na toto téma se dost často diskutuje i v médiích. Úřad nemá prakticky žádnou možnost dozvědět se o takových dohodách. V případě, když už se dozví nějaké informace, nastává problém, jak to dokázat. Nemá v této oblasti žádné pravomoci. Podobné je to i v jednání ve vzájemné shodě. V této souvislosti je nutné zmínit program shovívavosti (= leniency program), který Úřad uvedl v platnost právě kvůli odhalování proti-soutěžního jednání. Dává jakousi možnost volby účastníkům proti-soutěžního jednání, že sami mohou přijít a nahlásit usvědčující informace o proti-soutěžním jednání. Pro účastníka z toho tak plyne menší či v některých případech vůbec žádná pokuta. Úřad na druhé straně získá potřebné informace, které by svým vlastním vyšetřováním nezískal. Proto je z mého pohledu nezbytně nutné tento program propagovat, aby si účastníci proti-soutěžního jednání stále více uvědomovali, že je mnohem lepší vzdát se nekalých praktik „za malou cenu“ než platit vysoké částky za porušování zákona právě díky proti-soutěžnímu jednání.

Každopádně, jak už vyplývá z praktických příkladů, je vhodnější se do žádného proti-soutěžního jednání nepouštět a raději tak zůstat v souladu se zákonem, protože za porušení zákona o ochraně hospodářské soutěže se mohou pokuty vyšplhat řádově až na stamiliony korun. Na závěr je třeba podotknout, že z časového hlediska nebylo možné z praktických příkladů uvádět aktuální kauzy týkající se kartelů, protože časové období od začátku řízení u Úřadu až po úplné vyřešení případu trvá ve většině případů až několik let.

Seznam literárních zdrojů

1. **DĚDIČ, Jan; ČECH, Petr.** *Obchodní právo po vstupu ČR do EU.* Praha: Bova Polygon, 2005. ISBN 80-7273-122-X
2. **ELIÁŠ, Karel.** *Obchodní zákoník. Praktické poznámkové vydání.* Praha: Linde Praha a.s., 2004. ISBN 80-72-01475-7
3. **ELIÁŠ, Karel; BEJČEK, Josef; HAJN, Petr; JEŽEK, Jiří a kolektiv.** *Kurs obchodního práva. Obecná část. Soutěžní právo.* 4.vydání. Praha: C.H. Beck, 2004. ISBN 80-7179-854-1, s. 303, s. 438 - 440, s. 482 – 487.
4. **HAJN, Petr.** *Právo nekalé soutěže.* Brno: Masarykova univerzita, 1994. ISBN 80-21-00923-3
5. **HAJN, Petr.** *Jak jednat v boji konkurencí.* Praha: Linde Praha a.s., 1996. ISBN 80-85-64793-1
6. **KINDL, Jiří; MUNKOVÁ, Jindřiška.** *Zákon o ochraně hospodářské soutěže. Komentář.* 1.vydání. Praha: C.H. Beck, 2007. ISBN 978-80-7179-550-6, s. 50 – 59, s. 231 – 236.
7. **KNAP, Karel.** *Právo hospodářské soutěže.* Praha: Panorama, 1973, s. 18, s. 51.
8. **MACEK, Jiří.** *Rozhodnutí ve věcech obchodního jména a nekalé soutěže.* 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2000. ISBN 80-71-79256-X, s. 53, s. 68, s. 114, s. 158, s. 220.
9. **MUNKOVÁ, Jindřiška.** *Právo proti nekalé soutěži. Komentář.* 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2001. ISBN 80-71-795690
10. **PELIKÁNOVÁ, Irena.** *Komentář k obchodnímu zákoníku.* 1. díl. 4. vydání. Praha: ASPI Publishing, 2004. ISBN 80-7357-009-2, s. 402.
11. **RENDULOVÁ, Elvíra; LEKS, Jaroslav.** *Konkurs a vyrovnání, ochrana hospodářské soutěže, veřejné zakázky.* Brno: Computer Press, 2004. ISBN 80-251-0124-X
12. **ROZEHNAL, Aleš.** *Mediální právo.* Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o, 2004. ISBN 80-86-47379-1
13. **ŠÁMAL, Pavel; PÚRY, František; RIZMAN, Stanislav.** *Trestní zákon. Komentář.* 2. díl. 6. vydání. Praha: C.H. Beck, 2004. ISBN 80-7179-896-7

- 14. ÚZ Č. 556:** *Konkurs a vyrovnání, insolvency*. Zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění pozdějších předpisů. Ostrava – Hrabůvka: Sagit, a.s., 2007. ISBN 978-80-7208-562-0
- 15. ÚZ Č. 556:** *Konkurs a vyrovnání, insolvency*. Zákon č. 273/1996 Sb., o působnosti Úřadu na ochranu hospodářské soutěže. Ostrava – Hrabůvka: Sagit, a.s., 2007. ISBN 978-80-7208-562-0
- 16. VEČERKOVÁ, Eva; FALDYNA, František; KOBLIHA, Ivan; POKORNÁ, Jarmila; VÍTEK, Jindřich; TOMSA, Miliš; ROZEHNALOVÁ, Naděžda; BALABÁN, Petr; POHL, Tomáš.** *Obchodní právo*. Praha: ASPI Publishing, 2005. ISBN 80-86395-90-1, s. 187.
- 17. JANKŮ, Martin a kolektiv.** *Základy práva pro posluchače právnických fakult*. Praha: C. H. Beck, 2006. ISBN 80-7179-499-6, s. 396 - 397, s. 404 - 404, s. 406 – 407.
- 18. CENTRUM PRO EVROPSKOU INTEGRACI PŘI HOSPODÁŘSKÉ KOMOŘE.** *Evropská unie blíže podnikatelům*. Praha: 2005, s. 34 – 35.

Seznam internetových zdrojů

<http://www.compet.cz/hospodarska-soutez/kartely-a-dominance/>
<http://www.compet.cz/hospodarska-soutez/kartely-a-dominance/novy-leniency-program/>
http://www.sssoud.cz/soucasne_soudnictvi.php
<http://www2.compet.cz/ISU/2003/HS/pis28375.html>
http://www2.compet.cz/HS/RozsudkyVS/2007_1/5As_55_06.pdf
<http://www.compet.cz/hospodarska-soutez/sbirky-rozhodnuti-nove/7474/>
http://www2.compet.cz/HS/RozsudkyVS/2006_1/1As_54_19.pdf
<http://www.compet.cz/hospodarska-soutez/sbirky-rozhodnuti-nove/7592/>
<http://www.compet.cz/hospodarska-soutez/kartely-a-dominance/zasady-stanovovani-pokut/>
<http://www.compet.cz/hospodarska-soutez/statistiky/prehled-nejvyssich-pokut/>
<http://www.compet.cz/hospodarska-soutez/statistiky/>
<http://www.nssoud.cz/statistika.php>
<http://www2.compet.cz/ISU/2001/HS/pis5647.html>
<http://www2.compet.cz/HS/RozsudkyVS/2002/2002.htm>

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Zásady postupu Úřadu při stanovování výše pokut

Příloha č. 2 – Nejvyšší pokuty uložené Úřadem

Příloha č. 3 – Statistiky Úřadu

Příloha č. 4 – Statistiky Nejvyššího správního soudu

Příloha č. 5 – Rozsudek Nejvyššího správního soudu ve věci ČKAIT

Příloha č. 6 - Rozsudek Nejvyššího správního soudu ve věci Komory veterinárních lékařů

Příloha č. 1 – Zásady postupu Úřadu při stanovování výše pokut

Zásady postupu Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže při stanovování výše pokut

Zásady postupu Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže při stanovování výše pokut podle § 22 odst. 2 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, v platném znění

I. Úvod

1. Účelem tohoto materiálu je veřejně deklarovat, jakým způsobem bude Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) postupovat při stanovování pokut soutěžitelům – účastníkům řízení – v řízeních vedených podle zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), v platném znění (dále jen „zákon“).

2. Těmito zásadami se bude Úřad řídit ve všech správních řízeních zahájených po dni publikování tohoto materiálu, v nichž bude ukládána pokuta.

3. Publikace zásad pro ukládání pokut umožní soutěžitelům dopředu alespoň řádově odhadnout, jaká peněžitá sankce je může postihnout, dopustí-li se jednání, které je v rozporu se zákonem. Jde o krok směřující ke zvýšení transparentnosti aplikační činnosti Úřadu.

4. Zásady se týkají pouze postupu Úřadu při stanovování pokut za porušení zákazů zákonem stanovených (§ 22 odst. 2 zákona). Zásady se naopak žádným způsobem netýkají ukládání procesních pokut [§ 22 odst. 1 písm. a) a b) zákona], pokut za jednání v rozporu s vykonatelným rozhodnutím, včetně neplnění opatření uložených podle zákona (§ 22 odst. 2 a 3 zákona); zásady se rovněž nevztahují na ukládání pokut za správní delikty podle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.

II. Obecná východiska

5. Úřad může podle § 22 odst. 2 zákona uložit soutěžitelům pokutu, jestliže úmyslně nebo z nedbalosti poruší zákazy stanovené

- v § 3 odst. 1 zákona – zákaz uzavírání a plnění dohod narušujících soutěž,
- v § 11 odst. 1 zákona – zákaz zneužití dominantního postavení,
- v § 18 odst. 1 zákona – zákaz uskutečňování spojení před právní mocí rozhodnutí o jeho povolení

nebo jestliže neplní opatření uložená

- podle § 7 odst. 2 zákona nebo § 11 odst. 4 zákona, která umožňují alternativní ukončení správního řízení bez vydání rozhodnutí o spáchání správního deliktu)
- nebo podle § 18 odst. 5 zákona (opatření k obnově účinné soutěže ukládaná v případech uskutečnění spojení soutěžitelů v rozporu s rozhodnutím o nepovolení spojení).

Úřad je podle shodného ustanovení oprávněn ukládat pokuty i za porušení čl. 81 a 82 Smlouvy ES (zákaz dohod narušujících soutěž a zneužití dominantního postavení), vede-li řízení s komunitární prvkem (§ 21a odst. 5 zákona).

6. Pokutu lze uložit v rozmezí do 10,000.000,- Kč nebo do 10 % čistého obrátu za poslední ukončené účetní období příslušného soutěžitele, a to podle toho, která částka je vyšší. Znamená to, že je-li ukládána pokuta ve výši převyšující 10,000.000,- Kč, nesmí současně překročit 10 % čistého obrátu pokutovaného soutěžitele, a naopak – překračuje-li 10 % obrátu, nesmí zároveň překročit částku 10,000.000,- Kč.

7. Úřad je při rozhodování o výši konkrétní pokuty povinen přihlédnout zejména k *závažnosti*, případnému *opakování* a *délce trvání* porušování zákona.

8. Mimo to Úřad při svém rozhodování bere v potaz i *subjektivní stránku deliktu*, tedy skutečnost, zda k porušení zákona došlo úmyslným jednáním soutěžitele či pouze z nedbalosti.

9. Ukládání pokut za protisoutěžní jednání se uskutečňuje za užití širokého diskrečního oprávnění Úřadu. Ve správním soudnictví je přitom poskytována ochrana účastníkům řízení při překročení nebo zneužití tohoto oprávnění. Aby k tomu nedocházelo, musí Úřad ve svých rozhodnutích řádně posoudit všechna zákonem stanovená kritéria pro uložení pokuty, ale i ostatní z tohoto pohledu relevantní skutečnosti, a to jednotlivě i ve vzájemném kontextu.

10. Úřad při ukládání pokut podle § 22 odst. 2 zákona vychází z principů, jež jsou obsaženy v aktuálních pravidlech pro ukládání pokut, které přijala Evropská komise. Zároveň však Úřad při ukládání pokut zohledňuje specifika českého právního prostředí a stupeň soutěžní kultury v České republice. Úřad ve své rozhodovací činnosti plně respektuje existující judikaturu správních soudů v oblasti správního trestání proti-soutěžního jednání a přihlíží k dosavadní rozhodovací praxi Úřadu. Respektování těchto principiálních zdrojů je zárukou, že Úřad bude postupovat podle shodných pravidel, a tedy předvídatelně, ať ukládá pokutu za porušení vnitrostátního soutěžního práva, nebo jestliže postupuje podle práva evropského. Daný systém rovněž zajistí, že porušení čl. 81 a 82 Smlouvy ES budou trestána principiálně podle stejných pravidel bez ohledu na to, zda dané řízení vede Komise či Úřad.

11. Je možné, že aplikace dále uvedených zásad povede v jednotlivých případech k ukládání vyšších pokut. Doposud Úřad ve svých rozhodnutích ukládal pokuty v dolní polovině zákonem stanovené sazby, a to i v případě nejzávažnějšího proti-soutěžního jednání. Do budoucna je třeba více diferencovat a využívat zákonem stanoveného rozpětí v plném rozsahu tak, aby bylo dostatečně odlišeno trestání méně závažných případů na straně jedné a deliktů s nejzávažnějšími dopady na ekonomiku a spotřebitele. Nejzávažnější porušení pravidel hospodářské soutěže, které trvalo dlouhodobě, které se týkalo významného trhu a jež mělo velmi negativní, popř. nenapravitelný dopad na spotřebitele bude do budoucna trestáno správními sankcemi, které se budou blížit horní hranici zákonem stanoveného rozpětí.

12. Trendem naznačeným v předchozím bodě však není dotčena povinnost zajistit přiměřenost a předvídatelnost ukládaných pokut. Požadavek zohlednění výše sankcí uložených v dřívějších řízeních však nelze vykládat jako požadavek na stanovení totožné

výše pokuty jako v obdobných případech řešených Úřadem v minulosti. Jak vyplývá z ustálené judikatury evropských soudů, k níž lze podpůrně přihlédnout, může soutěžní úřad kdykoli přizpůsobit výši ukládaných pokut, pokud to vyžaduje účinná aplikace soutěžního práva. Uložení vyšší pokuty oproti předchozí praxi, a to i v podobných případech, nelze samo o sobě považovat za protiprávní postup, resp. postup, který by byl v rozporu se zásadou ukládání trestů jen na základě zákona.

13. Vše naznačuje, že i v České republice došlo ke změně praktické soutěžní politiky. Úřad, jak vyplývá z opakovaných veřejných prohlášení jeho představitelů či praktické činnosti, v daleko větší míře klade důraz na prevenci proti-soutěžního jednání. V případě méně závažného proti-soutěžního jednání, jehož následky je možno napravit, je soutěžitelům dána možnost změnit své jednání či přijmout pro-soutěžní závazky, které odstraní závadný stav, a tím se vyhnout zahájení správního řízení pro porušení soutěžního práva, popř. vydání sankčního rozhodnutí. Na straně druhé tam, kde v případě prokázaného proti-soutěžního jednání uvedený odklon od sankčního řízení není možný nebo vhodný, je nezbytné, aby o to intenzivněji byly užívány jiné nástroje, které má Úřad k dispozici k plnění svého úkolu, kterým je ochrana hospodářské soutěže před jejím narušováním, tedy zejména pokuty a opatření k nápravě.

14. Zásady dále uvedené nebudou ze strany Úřadu aplikovány v nestandardních případech, kdy je možné specifika případu a míru odlišnosti stručně a jasně definovat a kde takový odlišný postup vyžadují principy přiměřenosti a spravedlnosti.

15. Dále uvedenými zásadami není dotčena aplikace programu mírnějšího režimu při ukládání pokut u zakázaných dohod narušujících soutěž, při jejichž splnění lze členům takových zakázaných dohod neuložit pokutu nebo výši pokuty podstatně snížit (tzv. leniency program).

III. Základní zásady ukládání pokut

16. Při stanovování výše pokuty v každém jednotlivém případě bude nutně docházet k tomu, že různým soutěžitelům bude za stejně závažný delikt ukládána pokuta v různé výši (tj. v různé absolutní částce), neboť pouze dostatečná individualizace pokuty ukládané

tomu kterému soutěžiteli odpovídá zásadě rovného či spravedlivého trestu. Tento postup plně odpovídá judikatuře českých i evropských soudů. Uložení pokut v různé výši jednotlivým účastníkům za stejné nebo podobné proti-soutěžní jednání respektuje zásadu, podle níž při ukládání pokut musí být zohledněna hospodářská výkonnost každého soutěžitele tak, aby byl zajištěn *dostatečný odstrašující efekt*.

17. Při ukládání pokuty podle § 22 odst. 2 zákona bude Úřad postupovat ve *dvou krocích* – nejprve stanoví základní částku pokuty pro každého soutěžitele zúčastněného proti-soutěžním jednání. Následně Úřad vyhodnotí polehčující a přitěžující okolnosti, které ve vztahu k jednotlivým soutěžitelům vedou ke zvýšení nebo snížení pokuty.

18. *Stanovení základní částky pokuty* se uskutečňuje jednotlivě pro každého soutěžitele zúčastněného proti-soutěžním jednání, jemuž je pokuta ukládána. Základní částka pokuty reflektuje obrat dosažený konkrétním soutěžitelem z prodeje zboží či služeb, jichž se narušení soutěže přímo nebo nepřímo týká, a to na vymezeném geografickém relevantním trhu (dále též „hodnota prodeju“), typovou závažnost proti-soutěžního jednání a délku proti-soutěžního jednání.

19. Úřad bude při určování hodnoty prodeju konkrétního soutěžitele vycházet z informací, které jsou mu k dispozici a které mají nejvyšší vypovídací schopnost. Jestliže takové informace poskytnuté soutěžitelem jsou neúplné, zjevně nepravdivé či jinak nedůvěryhodné, určí Úřad hodnotu prodeju na základě částečných informací, které získal od dotčeného soutěžitele, a/nebo na základě jakékoli jiné informace, kterou považuje za relevantní (např. odhadem odborníka z příslušného oboru).

20. *Posouzení závažnosti* bude Úřadem prováděno případ od případu pro všechny typy proti-soutěžního jednání, neboť při hodnocení závažnosti jednání musí Úřad přihlížet ke značnému počtu skutečností, jejichž povaha a význam se mění podle druhu daného jednání a jeho zvláštních okolností[4]. V úvahu je třeba brát zejm. dopady na soutěž a na spotřebitele.

21. Z dosavadní rozhodovací praxe, která nebyla zpochybněna správními soudy, vyplývá, že existují *tři základní kategorie* proti-soutěžního jednání, postižitelného podle § 22 odst. 2 zákona, lišící se svou typovou nebezpečností pro soutěž.

22. Do kategorie *velmi závažných deliktů* spadají zejména horizontální dohody o cenách, o rozdělení trhu či omezení výroby, zneužití dominantního postavení soutěžiteli s výrazným dopadem na širší skupinu spotřebitelů, uskutečnění spojení v rozporu s pravomocným rozhodnutím Úřadu a neplnění opatření uložených Úřadem dle § 18 odst. 5 zákona.

23. Za *závažné delikty* Úřad považuje zejména jiné horizontální dohody, vertikální dohody o určení cen pro další prodej a o rozdělení trhu, jiná zneužití dominantního postavení či porušení zákazu uskutečňování spojení podle § 18 odst. 1 zákona v jiných případech, než je uvedeno v bodě 22.

24. Za typově *méně závažné delikty* Úřad považuje jiné vertikální dohody menšího významu s omezeným vlivem na spotřebitele, které zasahují pouze malou část trhu, a další méně závažná narušení soutěže.

25. Úřad v dosavadní praxi ve shodě s dosavadní metodikou Komise pro ukládání pokut rozlišoval při určování výše pokuty tři kategorie správních deliktů podle délky proti-soutěžního jednání, a to proti-soutěžní jednání krátkodobá (0 až 1 rok), střednědobá (1 rok až 10 let) a dlouhodobá (delší než 10 let).

26. Toto členění se však ukazuje být nedostatečné; vzhledem k široké paletě modelových situací, ke kterým může dojít – od proti-soutěžního jednání spočívajícího v jednorázovém činu po mnoho desítek let trvající delikt, doposud prováděné členění není schopno dostatečným způsobem odrazit skutečnou délku proti-soutěžního jednání do konkrétní výše pokuty.

27. Úřad, ve shodě s postupem Komise, bude do budoucna přesněji zohledňovat délku trvání proti-soutěžního jednání a do pokuty promítat *konkrétní délku účasti naproti-soutěžním jednáním* se zaokrouhlením na jeden rok.

28. Základní částka pokuty se stanoví jako podíl hodnoty prodeje (tzv. výchozí podíl), vynásobený koeficientem času.

29. *Výchozí podíl* se stanoví v závislosti na stupni závažnosti protiprávního jednání, a to zpravidla

- do 3 % hodnoty prodeje u velmi závažných deliktů,
- do 1 % hodnoty prodeje u závažných deliktů, a
- do 0,5 % hodnoty prodeje u méně závažných deliktů.

30. Při stanovení výchozího podílu Úřad vezme dále v úvahu zejména též společný tržní podíl všech zúčastněných podniků, geografické území, na němž k proti-soutěžnímu jednání došlo, a skutečnost, zda toto proti-soutěžní jednání bylo realizováno či nikoli; to neplatí, pokud tyto okolnosti již byly zohledněny v rámci posouzení závažnosti jednání.

31. *Koeficient času* se stanoví úměrně k počtu let trvání deliktu, přičemž v případě deliktu trvajícího méně než rok je roven jedné a v případě deliktu trvajícího 10 a více let je roven třem.

32. Po určení základní částky pokuty Úřad podle okolností případu posoudí, zda u každého jednotlivého soutěžitele existují přitěžující nebo polehčující okolnosti, které by byly důvodem ke zvýšení nebo snížení pokuty nad úroveň základní částky. Všechny přitěžující a polehčující okolnosti přitom vyhodnotí jak jednotlivě, tak ve vzájemném kontextu.

33. Mezi *přitěžujícími okolnostmi*, které mohou vést k navýšení pokuty, patří zejména tyto skutečnosti:

- a) účastník měl ve vztahu k dalším účastníkům vedoucí nebo iniciační roli;
- b) účastník se dopustil úmyslného porušení zákona;
- c) účastník prováděl jakékoli kroky z cílem donutit jiné soutěžitele účastnit se na jednání narušujícím soutěž;

d) účastník se podle pravomocného rozhodnutí v minulosti dopustil jednání narušujícího soutěž; za zvlášť přitěžující se považuje, pokud se v minulosti dopustil typově shodného jednání (např. došlo k opakovanému uzavření dohody o rozdělení trhu);

e) účastník zavedl jakékoli opatření proti jiným soutěžitelům s cílem posílit praktiky, které představují protiprávní jednání.

Při zohlednění všech přitěžujících okolností může být základní částka navýšena celkem až o 50 %.

34. Za *polehčující okolnosti*, které, budou-li v řízení prokázány, povedou k dodatečnému snížení základní částky pokuty, Úřad považuje zejména následující skutečnosti:

a) účastník byl ve vztahu k dalším účastníkům v pasivní či „následovnické“ roli;

b) spolupráce účastníka s Úřadem významně přispěla k objasnění deliktu; tím není dotčeno uplatnění tzv. leniency programu;

c) účastník svou účast na protisoutěžním jednání ukončil ještě před zahájením šetření Úřadem, případně bezprostředně po prvním úkonu Úřadu při šetření nebo ve správním řízení či po kontrole provedené Úřadem; to neplatí v případě utajovaného proti-soutěžního jednání;

d) účastník řízení porušil zákon nedbalostně;

e) účast účastníka řízení naproti-soutěžním jednání byla omezená (to platí zejména tehdy, prokáže-li účastník řízení, že v průběhu doby, po níž byl účastníkem dohody narušující soutěž, se ve skutečnosti vyhnul její aplikaci vlastním konkurenčním jednáním na trhu).

Při zohlednění všech polehčujících okolností může být základní částka pokuty snížena až o 50 %.

35. Za polehčující okolnost naopak Úřad nepovažuje situaci, kdy se soutěžitel podílel naproti-soutěžním jednáním kratší dobu, než ostatní, neboť tato skutečnost je zohledňována

při stanovení základní částky. V případech úmyslného proti-soutěžního jednání pak Úřad za polehčující okolnost nebude považovat skutečnost, že se účastník řízení dopustil jednorázového porušení zákona.

IV. Zvláštní situace

36. Ukládaná pokuta je schopná plnit své základní funkce, tj. funkci represivní a preventivní, pouze tehdy, jestliže je natolik významná, že se porušiteli soutěžních pravidel jeho jednání nevyplatí. Pokud soutěžitel měl ze svého proti-soutěžního jednání *prospěch*, popř. způsobil-li svým jednáním *škodu* jiným soutěžitelům nebo spotřebitelům, měla by pokuta, má-li plnit všechny výše uvedené funkce, být vyšší než získaný prospěch nebo způsobená škoda. Kde je možné zisk neoprávněně dosažený v důsledku proti-soutěžního jednání nebo škodu jím způsobenou vypočítat nebo dostatečně kvalifikovaně odhadnout, zvýší Úřad pokutu tak, aby přesahovala výši zisků či způsobené škody.

37. Nevede-li aplikace předchozích zásad k uložení pokuty, která je schopna plnit ve vztahu ke konkrétnímu soutěžiteli potřebnou odstrašující funkci, zvýší Úřad pokutu ukládanou soutěžitelům, kteří dosahují obzvláště vysokého obrátu z jiných činností, než z prodeje zboží nebo služeb, jichž se proti-soutěžní jednání týká.

38. V některých případech může být vhodné a přiměřené, aby Úřad v řízení uložil pouze *symbolickou pokutu*, bez ohledu na výši pokuty, kterou by bylo možné uložit podle těchto zásad. To může být případ zejména deliktů s nižší nebezpečností, spáchaných z nedbalosti, které neměly negativní dopad na trh, které nemají za cíl narušení soutěže, a to především těch skutkových podstat, které doposud nebyly předmětem rozhodovací praxe Úřadu.

39. Ve výjimečných případech může Úřad při stanovování pokuty zohlednit *dlouhodobou platební neschopnost*, pokud mu budou předloženy podklady, že uložení pokuty v původní výši by ohrozilo hospodářskou životaschopnost dotčeného podniku. Pokuta naopak nebude snižována, když je soutěžitel v momentální nepříznivé nebo ztrátové ekonomické situaci.

(<http://www.compet.cz/hospodarska-soutez/kartely-a-dominance/zasady-stanovovani-pokut/>)

Příloha č. 2 – Nejvyšší pokuty uložené Úřadem

Souhrn nejvyšších pokut uložených ÚOHS za porušení zákona o ochraně hospodářské soutěže s následným vývojem jednotlivých kauz

(seřazeno podle původní, tj. maximální výše pokuty)

- 979,221 mil. korun – pokuta se týká největších výrobců tzv. plynem izolovaného spínacího ústrojí (PISU). Jedná se o tzv. bid rigging, kdy se účastníci řízení mezi sebou domlouvali na tom, kdo nabídne jakou cenu PISU, aby došlo k přidělení zakázky předem dohodnuté společnosti. Správní řízení zahájil ÚOHS v srpnu 2006. Důvodem bylo předchozí podání společnosti ABB, která se k účasti v kartelu přiznala a předložila relevantní důkazy. Této společnosti byla proto také pokuta v rámci tzv. leniency programu prominuta. Sankcionováno bylo celkem 16 společností, které se kartelu účastnily. Verdikt o existenci kartelu byl potvrzen druhostupňovým rozhodnutím ze dne 26. dubna 2007. U dvou firem byly sankce sníženy – celková částka činí 941,881 mil. Kč.

Sankcionované společnosti

ALSTOM (Société Anonyme)	85.581.000,- Kč
AREVA T&D SA	69.552.000,- Kč
AREVA T&D AG	58.926.000,- Kč
AREVA T&D Holding SA	28.000.000,- Kč, ve 2. stupni sníženo na 10 mil. Kč
Fuji Electric Holdings Co., Ltd.	44.408.000,- Kč
Fuji Electric Systems Co., Ltd.	44.408.000,- Kč
Hitachi Ltd.	54.600.000,- Kč
Hitachi Europe Limited	54.600.000,- Kč
Japan AE Power Systems Corporation	44.408.000,- Kč

Mitsubishi Electric Corporation	75.348.000,- Kč
Toshiba Corporation	70.762.000,- Kč
Siemens AG	126.588.000,- Kč, ve 2. stupni sníženo na 107,248 mil. Kč
Siemens Aktiengesellschaft Österreich	88.816.000,- Kč
VA Tech Transmission & Distribution GmbH & Co KEG	44.408.000,- Kč
Siemens Transmission and Distribution Limited	44.408.000,- Kč
Nuova Magrini Galileo S.p.A.	44.408.000,- Kč
celkem	1. stupeň 979.221.000,- Kč - 2. stupeň 941.881.000 Kč

Rozhodnutí bylo zrušeno v červnu 2008 Krajským soudem v Brně. ÚOHS podal kasační stížnost.

- 484 mil. Kč pokuta za kartel šesti stavebních spořitelén. Nepravomocně byla uložena v roce 2004. O rok později ji tehdejší předseda Josef Bednář zrušil a případ vrátil k novému projednání příslušnému odboru. Porušení zákona bylo překvalifikováno pouze na zakázanou dohodu o výměně informací a sankce byla snížena na 201 mil. Kč. V srpnu 2006 však vrátil případ zpět předseda Martin Pecina prvnímu stupni. Nová pokuta za možné narušení hospodářské soutěže nedovolenou výměnou informací činí v souhrnu 55 mil. korun. Rozhodnutí je pravomocné od dubna 2007, avšak v lednu 2008 bylo zrušeno rozsudkem Krajského soudu v Brně. ÚOHS podal kasační stížnost.
- 370 mil. Kč – zneužití dominantního postavení RWE Transgas na trhu s plynem. Dominant porušil zákon mj. tím, že od listopadu 2004 předkládal provozovatelům regionálních distribučních soustav nenáležejících do holdingu RWE návrhy smluv o koupi a prodeji zemního plynu obsahující podmínky, které tyto firmy znevýhodňovaly oproti konkurenčním regionálním distributorům náležejícím do skupiny RWE. RWE Transgas dále omezil od 1.1.2005 svými smlouvami

s distributory možnost prodávat plyn mimo území, které tito distributoři obhospodařují a tím účinně brání rozvoji konkurence na postupně se liberalizujícím trhu. Třetí forma zneužití dominantního postavení se týkala stanovení ceny za uskladnění plynu. V druhém stupni bylo řízení v tomto bodě zastaveno. Dominant začal také s ÚOHS spolupracovat a změnil své smlouvy. Proto byla pokuta snížena na 240 milionů. *Krajský soud v Brně následně rozhodnutí ÚOHS na podzim 2007 zrušil. Úřad s tímto verdiktem nesouhlasí a rozhodl se podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu.*

- 313 mil. Kč - šest distributorů pohonných hmot AGIP Praha, a.s, Aral ČR a.s., BENZINA a.s., CONOCO Czech Republic s.r.o., OMV Česká republika, s.r.o. a Shell Czech Republic a.s. V období od 28.5.2001 nejméně do konce měsíce listopadu roku 2001 firmy upravovaly ve vzájemné shodě prodejní ceny automobilového benzínu Natural 95. Pokuty byly uhrazeny, společnosti Benzina bylo 98 mil. vráceno do doby rozhodnutí soudu. Krajský soud v Brně 27.9.2006 uznal žalobu distributorů a rozhodnutí zrušil. *ÚOHS proti verdiktu podal kasační stížnost.*
- 270 mil. Kč – České dráhy, a.s. za zneužití dominantního postavení na trhu nákladní železniční dopravy substrátů přepravovaných ve velkých objemech. Jednalo se zejména o uplatňování rozdílných cen, rozdílnou výši marží a výši levelových cen a dále o diskriminaci konkurenčních společností SPEDIT-TRANS, a.s. a ŠPED-TRANS Levice, a.s. Prvostupňové rozhodnutí bylo vydáno v červenci 2008.
- 210 mil. korun – ČESKÝ TELECOM, a.s. (dnes Telefónica) prvostupňově v roce 2004, pravomocně v roce 2005 sníženo na 205 mil. korun. Jednalo se o porušení komunitárního práva – neregulované cenové plány obsahující hovorové kredity a volné minuty. Krajský soud v Brně koncem září 2006 potvrdil v plném rozsahu správnost rozhodnutí ÚOHS.
- 120 mil. Kč - pekárenské společnosti DELTA PEKÁRNY a.s., ODKOLEK a.s. a PENAM spol. s r.o. – jednání ve vzájemné shodě při určování prodejních cen pekárenských výrobků. Existence kartelu byla pravomocně potvrzena. Prvnímu stupni předseda vrátil pouze část týkající se odůvodnění výše pokuty. V novém rozhodnutí pokuta činí 66 mil. korun. Následně byl podán rozklad

a v druhostupňovém řízení byla pokuta v srpnu 2006 snížena na 52,8 mil. Následně však Krajský soud v Brně zrušil rozhodnutí o existenci kartelu. ÚOHS podal kasační stížnost.

- 118,7 mil. Kč – společnosti EASTERN SUGAR ČESKÁ REPUBLIKA, a.s., Moravskoslezské cukrovary, a.s. a Cukrovary TTD a.s.- zakázaná dohoda a domnělé jednání ve vzájemné shodě při stanovování prodejních cen cukru a dohoda o rozdělení trhu s cukrem. Předseda Pecina v září 2005 rozhodnutí zrušil a vrátil případ příslušnému odboru k projednání a vydání rozhodnutí. Ten konstatoval v únoru 2006 porušení zákona formou zakázané výměny informací. Pokuta uložena nebyla.
- 113,064 mil. Kč – v prosinci 2006 pokuta uložena čtyřem největším distributorům léčiv v České republice (Alliance UniChem CZ – 23,859 mil. Kč, GEHE Pharma Praha – 16,831 mil. Kč, PHARMOS – 18,638 mil. Kč a PHOENIX Lékárenský velkoobchod – 53,736 mil. Kč). Uvedené společnosti porušily zákon tím, že si v období od 30.1.2006 do 14.2.2006 vzájemně koordinovaly společný záměr zastavit od 15. února 2006 dodávky léčiv do tří významných nemocnic – Thomayerovy, Na Bulovce (obě v Praze) a nemocnice u sv. Anny (v Brně). Tento společný záměr také od tohoto dne koordinovaně realizovaly. 12. listopadu 2007 byla sankce potvrzena druhostupňovým rozhodnutím předsedy ÚOHS.
- 90 mil. Kč – ČESKÝ TELECOM, a.s. – společnost svým jednáním znemožnila alternativním operátorům nabízet koncovým zákazníkům služby ADSL za srovnatelných podmínek, neboť zveřejnila velkoobchodní i maloobchodní nabídky ve stejný den a neposkytla ostatním operátorům dostatečný časový předstih pro posouzení změny velkoobchodní nabídky, aby tito mohli společnosti ČTc efektivně konkurovat již od 1. ledna 2004. Pokuta byla v březnu 2006 předsedou Martinem Pecinou snížena na 80 milionů. Pokutovaná firma podala následně žalobu ke Krajskému soudu v Brně, která byla zamítnuta.
- 81,7 mil. Kč – ČESKÝ TELECOM, a.s. - v červnu 2003 prvostupňové rozhodnutí – zneužití dominantního postavení na trhu poskytování telefonních služeb určených podnikatelským subjektům prostřednictvím veřejných pevných telekomunikačních

sítí. V druhém stupni potvrzeno v lednu 2004. TELECOM podal žalobu ke Krajskému soudu v Brně, který ji v srpnu 2006 zamítl.

- 60,25 mil. Kč – pokuta za kartel v oblasti pohonných hmot. Byla uložena 31. ledna 1996 v prvním stupni společnostem Benzina, a.s. (50 mil.), Benzina, s.p. (10 mil.) a Čepro 250 tisíc. Důvodem byla koordinace cen automobilových benzinů. Ve druhostupňovém řízení byly pokuty sníženy na 10 mil. u Benziny a.s. a 2 mil. u Benziny s.p. Rozhodnutí zrušil Vrchní soud v Olomouci v dubnu 1997.
- 55 mil. Kč – ŠKODA AUTO a.s. – údajné zneužití dominantního postavení uplatňování rozdílných podmínek při shodném nebo srovnatelném plnění, ŠKODA AUTO ve smlouvách s jednotlivými smluvními partnery (velkoodběrateli) sjednávala rozdílné podmínky při velkoodběru osobních motorových vozidel zn. ŠKODA. ŠKODA AUTO odmítla poskytovat stejné podmínky plynoucí z velkoodběratelských smluv i leasingovým společnostem v únoru 2006 pokuta zrušena, případ vrácen k novému projednání. Pokuta byla v srpnu 2006 snížena na 36 milionů. Firma podala rozklad a předseda Úřadu poté v květnu 2007 správní řízení zastavil.
- 51 mil. Kč - společnosti BILLA, spol. s r.o. (28 mil. Kč) a JULIUS MEINL, a.s. (23 mil. Kč) -dohoda o koordinaci a sladování nákupních cen zboží a obchodních podmínek vůči svým dodavatelům v letech 2001 a 2002. V meritu věci rozhodl Krajský soud v létě 2006. Existenci kartelu potvrdil, vrátil k projednání část týkající se výše pokut. Pokuty byly nově vyčísleny v březnu 2007 a sníženy oproti původním o 15 procent na 23,80 mil. resp. 19,55 mil. korun.
- 48 mil. Kč – společnost Eurotel Praha, spol. s r.o. (nyní Telefónica O2) – zneužití dominantního postavení- v roce 2000 a 2001. Firma účtovala svým zákazníkům za minutu volání do sítě společnosti Český Mobil a.s. (nyní Vodafone) částku vyšší než za minutu volání, jakou si účtovaly navzájem se společností Radiomobil za volání mezi svými sítěmi. Pokutu posléze potvrdil i Nejvyšší správní soud. Společnost Telefónica O2 však následně podala ústavní stížnost, které bylo vyhověno a rozhodnutí Úřadu bylo zrušeno.
- 44 mil. Kč – mobilní operátoři Eurotel Praha – 22 mil. Kč, T-Mobile – 12 mil. Kč, Český Mobil (nyní Vodafone) – 10 mil. Kč - zakázané dohody ve smlouvách

o propojení. Pokuty zrušil Krajský soud v Brně – o sporu měl rozhodovat ČTÚ – ÚOHS podal kasační stížnosti k Nejvyššímu správnímu soudu, s nimiž uspěl a rozhodnutí jsou tedy platná.

- 23 mil. Kč - únor 2003 ČESKÝ TELECOM, a.s. zneužití dominantního postavení na trhu zprostředkování přístupu ke službám sítě Internet a přenosu dat za užití širokopásmové technologie xDSL (ADSL) veřejnými pevnými telekomunikačními sítěmi na újmu konkurentů a konečných spotřebitelů. Druhostupňovým rozhodnutím z října 2004 potvrzeno. Žaloba podána nebyla.
- 15 mil. Kč – společnost RadioMobil a.s. (dnes T-Mobile Czech Republic a. s.) – zneužití dominantního postavení- společnost v roce 2000 a 2001 účtovala svým zákazníkům za minutu volání do sítě společnosti Český Mobil a.s. částku vyšší než za minutu volání, jakou si účtovaly navzájem se společností Eurotel za volání mezi svými sítěmi. Nejvyšší správní soud pokutu zrušil.
- 15 mil. Kč – ČESKÝ TELECOM, a.s. – zakázaná dohoda – smlouvy na dodávky ADSL modemů obsahovaly v roce 2003 ustanovení zavazující druhou smluvní stranu neprodávat zboží, jehož dodávky jsou předmětem těchto smluv, žádné jiné společnosti na území České republiky za ceny nižší, než jaké jsou ceny pro společnost ČESKÝ TELECOM vždy v příslušných smlouvách uvedené. Po podání rozkladu byla pokuta snížena v březnu 2005 na 10 mil. korun. Žaloba podána nebyla.
- 14,2 mil. Kč – producenti drůbeže AGRODRUŽSTVO JEVIŠOVICE, Zemědělské družstvo PETŘÍN, Zemědělské družstvo „Roštýn“, ZEVA CHLÍSTOVICE, a.s., SUŠÁRNA POHOŘELICE, s.r.o., Karlov, a.s. a AGROPRODUCT, spol. s r. o. za to, že se v prosinci 2006 v Jevišovicích dohodli na společné strategii stanovování prodejní ceny jatečných kuřat. Proti rozhodnutí z července 2007 byl podán rozklad. Pokuta byla pravomocně potvrzena.
- 14 mil. Kč - Balírný Tchibo, Balírný Douwe Egberts – jednání ve vzájemné shodě při zvýšení cen kávy v červenci a srpnu 1994. *Vrchní soud v Praze v březnu 1997 pokuty zrušil.*
- 13, 552 mil. Kč – Kofola Holding za uzavírání zakázaných vertikálních dohod o určování cen pro další prodej se svými velkoobchodními distributory. Správní

řízení bylo ukončeno v červenci 2008 tzv. narovnáním. Rozhodnutí je pravomocné a nebude proti němu podána žaloba.

- 12 mil. Kč – leden 2003 LINDE TECHNOPLYN a.s. – ve druhém stupni v říjnu 2004 pokuta potvrzena zneužití dominantního postavení – ve smlouvách o dodávkách společnost zavazovala zákazníky odebírat celkovou spotřebu technických plynů výlučně od této společnosti. Rozhodnutí zrušil 10.7. 2007 Krajský soud v Brně. Pokuta byla znovu uložena v roce 2008.
- 12 mil. Kč – SAZKA, a.s. – zneužívání dominantního postavení společností SAZKA při prodeji losů okamžitých loterií (stírací losy) – uplatňování nepřiměřených obchodních podmínek vůči provozovatelům – *ve druhé stupni byla v létě 2005 pokuta snížena na 1,2 mil. korun. Žalobu Sazky Krajský soud v Brně zamítl.*
- 12 mil. Kč – Benzina, a.s. (10 mil.), Benzina, s.p. (2 mil.) – dohoda narušující soutěž týkající se cen bezolovnatého benzínu. *Rozhodnutí předsedy ÚOHS bylo Vrchním soudem v Olomouci zrušeno v roce 1997.*
- 11,25 mil. Kč – deset producentů konzumních vajec- zakázaná dohoda o nepřímém určení prodejních cen konzumních slepičích vajec – *pokuta byla na podzim 2005 zrušena rozhodnutím předsedy Peciny.*
- 10 mil. Kč – pokuta uložena pravomocně v roce 2004 společnosti Karlovarské minerální vody, a.s., za nerespektování předchozího rozhodnutí Úřadu, kterým nebyla povolena fúze KMV a Poděbradky. Firma se odvolala k soudu v létě 2006 však žalobu stáhla.
- 10 mil. Kč – Česká pojišťovna, a.s. rozhodnutí z června 1999 domnělé zneužití monopolního postavení při likvidaci pojistných událostí. Ve druhém stupni v prosinci 2000 bylo řízení zastaveno a *pokuta zrušena.*
- 10 mil. Kč – společnost ČEZ a.s. - zneužití monopolního postavení – snížení odběru hnědého uhlí pro výrobu elektrické energie pouze od jednoho z dlouhodobých dodavatelů bez objektivně ospravedlnitelného důvodu – ve druhostupňovém rozhodnutí z prosince 2000 byla pokuta snížena na 7,5 mil. korun – *postup Úřadu potvrdil v roce 2001 Vrchní soud v Olomouci.*

- 9,5 mil. Kč – AuTec Group, a.s.- zakázaná dohoda 2005 – v prosinci 2006 bylo vydáno nové prvostupňové rozhodnutí, kterým bylo konstatováno porušení zákona, *pokuta však uložena nebyla.*
- 9,145 mil. Kč – Jihomoravská plynárenská, a.s. – výběr za pořízení a dosazení plynoměru – rozhodnutí z listopadu 1996 – *pokutu předseda Úřadu v červnu 1997 zrušil.*
- 8 mil. Kč – ČESKÁ RAFINÉRSKÁ, a.s. přerušení dodávek surovin firmě CHEMOPETROL prvostupňové rozhodnutí z října 2002 ve druhém stupni v květnu 2003 pokuta snížena na 6 milionů. Krajský soud v Brně rozhodnutí zrušil. *ÚOHS podal úspěšně Kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu.*
- 7,8 mil. Kč – Bupak Obaly a.s. (2,3 mil.), MODEL OBALY a.s. (2 mil.), AssiDomän Packaging Česká republika s r.o. (400 tisíc), Kappa Karton Morava, s r.o. (1 mil.), OBALEX Znojmo a.s. (1,5 mil.), THIMM Obaly k.s. (600 tisíc) rozhodnutí z července 2000 domnělé zvýšení cen obalů z vlnité lepenky po vzájemné shodě v září 2001 bylo řízení zastaveno předsedou ÚOHS a *pokuta zrušena.*
- 7,8 mil. Kč – Dattelkabel, a.s. (dnes UPC Česká republika, a.s.) rozhodnutí z prosince 2000 nabídka programů kabelové televize pod výrobními náklady s následným zvýšení cen o téměř 300 procent za účelem kompenzace ztrát. Ve druhém stupni v říjnu 2003 bylo porušení zákona překvalifikováno a *pokuta vypuštěna. Případ následně projednával Krajský soud v Brně, který porušení zákona v roce 2006 potvrdil.*
- 7,5 mil. Kč – společnost ČEZ a.s. – v roce 2003 zakázaná dohoda- zákaz zpětného dovozu elektrické energie. Rozhodnutím předsedy z února 2004 byla pokuta potvrzena. ČEZ podal žalobu k soudu, nicméně neuspěl. *V roce 2006 potvrdil Krajský soud v Brně závěry ÚOHS.*
- 7,5 mil. Kč – ČESKÝ TELECOM, a.s. – nepovolené dohody o cenách telefonních karet. Společnost distributorům určovala v letech 2001 a 2002 maloobchodní ceny za prodej předplacených karet X. Ve druhém stupni byla pokuta snížena na 6,5 mil. korun. Žaloba podána nebyla.

- 7,05 mil. Kč Cukrovar a rafinerie cukru Dobruška TTD a.s. (1,95 mil.), Cukrovar Hrušovany nad Jevišovkou, a.s. (1,5 mil.), Hanácké cukrovary, a.s. (1,8 mil.), CUKRSPOL PRAHA – MODŘANY a.s. (1,8 mil.). Rozhodnutí ze srpna 1999 – domnělé jednání ve vzájemné shodě ohledně zvýšení cen bílého rafinovaného cukru ve druhém stupni byla *o rok později pokuta zrušena a následně řízení zastaveno.*
- 6,5 mil. Kč – Český Mobil a.s. prvostupňové rozhodnutí z července 2002 druhostupňové z května 2004 zakázaná dohoda – smlouvy na distribuci předplacených telefonních karet – správnost postupu ÚOHS potvrdil v roce 2005 Krajský soud v Brně – pokuta byla ale snížena na 3 mil. korun. ÚOHS i Český mobil podal kasační stížnost. Rozsudek Krajského soudu byl Nejvyšším správním soudem na podzim 2007 zrušen.
- 5 mil. Kč – Adidas ČR s. r. o. – zakázaná dohoda o přímém určení ceny prvostupňové rozhodnutí je z prosince 2000 – v druhém stupni byla pokuta v listopadu 2001 snížena na 2 mil. korun – správnost postupu ÚOHS potvrdil Vrchní soud v Olomouci.
- 5 mil. Kč – ŠKODA, automobilová a.s. nedostatek plechových náhradních dílů – ministr pokutu svým rozhodnutím ze dne 20.5.1996 snížil na 3,5 mil. korun. Vrchní soud v Olomouci žalobu proti tomuto rozhodnutí zamítl. *Stejně postupoval i Ústavní soud.*
- 5 mil. Kč – LIKÉRKA Stock Plzeň-Božkov firma vázala prodej nápoje Fernet Stock odběrem dalších druhů alkoholických nápojů – ministr v dubnu 1996 pokutu snížil na 4 miliony Kč.
- 5 mil. Kč – Středočeská energetická a.s. rozhodnutí z dubna 1996 – firma podmiňovala připojení nebo zvýšení rezervovaného příkonu odběratele úhradou 90 procent nákladů na připojení. V prvním stupni pokuta činila půl milionu, ve druhé v prosinci 1996 pět milionů. *Vrchní soud v Olomouci toto rozhodnutí v roce 1997 zrušil.*
- 5 mil. Kč – Pražská energetika, a.s. prvostupňové rozhodnutí ze srpna 1999 domnělé zneužití monopolního postavení v říjnu 2000 předseda *rozhodnutí zrušil.*

- 3,5 mil. Kč – společnost Plzeňský Prazdroj, a.s. (a Pivovar Radegast a.s.) – zakázané dohody – ve smlouvách o zajištění reklamy a propagace zavazovaly provozovatele pohostinských zařízení odebrat ročně minimální množství hektolitrů piva – ve druhém stupni byla v roce 2003 pokuta snížena na 2,3 mil. korun. *Účastník řízení podal žalobu ke Krajskému soudu v Brně, kterou ovšem posléze stáhl.*
- 3,205 mil. Kč - domnělá vertikální dohoda mezi společnostmi Rostex Vyškov s.r.o. (1,5 mil.) a Rovel spol. s r.o. 1,705 mil. Prvostupňové rozhodnutí ze září 1994. V květnu 1995 ministr rozhodnutí změnil (pokuta zůstala jen pro Rostex). *Pokuta byla zrušena rozhodnutím Vrchního soudu v Praze z října 1998.*
- 3 mil. Kč – DELVITA a.s., JULIUS MEINL, a.s., BILLA, spol. s r.o. (po 1 mil. Kč) údajné jednání ve vzájemné shodě při sjednání cen za vratné lahve prvostupňové rozhodnutí je ze srpna 1999, v únoru 2000 byla rozhodnutím předsedy pokuta zrušena.
- 2,8 mil. Kč – prosinec 2003 Skiareál Špindlerův mlýn – zneužití dominantního postavení – při srovnatelném plnění uplatňování rozdílných podmínek – ve druhém stupni byla pokuta snížena na 200 tisíc korun.
- 2,57 mil. Kč – plemenářské podniky zaměřené na šlechtění a chovu skotu- Holding Českomoravská plemenářská unie, k.s. (500 tis..Kč), Jihočeský chovatel, a.s. (300 tis. Kč), REPROGEN, a.s. (300 tis. Kč), PLEBO BRNO, a.s. (300 tis. Kč), AGRO – Měřín, a.s. (300 tis. Kč), Plemenáři Brno, a.s. (270 tis. Kč), CHOVSERVIS, a.s. (300 tis. Kč), PLEMENÁŘSKÉ SLUŽBY, a.s. (300 tis. Kč)- zakázaná cenová dohoda – dohoda o cenách inseminačních dávek plemenných býků. *Postup Úřadu potvrdil Nejvyšší správní soud.*
- 2,5 mil. Kč – Jihomoravská Plynárenská, a.s.- v roce 1999 zneužití dominantního postavení – neoprávněné vybírání poplatků. *Správnost postupu i druhostupňové rozhodnutí ÚOHS z června 2000 potvrdil i soud.*
- 2,5 mil. Kč – ČSAD Liberec, a.s. v červnu 2005 nepravomocně pokuta za zneužití dominantního postavení byl podán rozklad. *V druhostupňovém řízení byla v roce 2006 pokuta snížena na 2 miliony. ČSAD Liberec podalo žalobu k soudu. Ta byla v roce 2007 zamítnuta.*

- 2,5 mil. Kč – pokuta z března 1996 uložená společností Česká pojišťovna, a.s. (1 mil.), CONSTRUCT A&D, s.r.o. (1 mil.), ŠKODA, automobilová a.s. (250 tisíc), ŠkoFIN, s.r.o. (250 tisíc) – pojistné podmínky – zvýhodňování výrobce Construct. *V rozkladovém řízení byla pokuta zrušena.*
- 2,5 mil. Kč – Jan Becher – Karlovarská Becherovka, a.s. (1,5 mil.) a Plzeňský Prazdroj, a.s. (1 mil.) – 1997 – smlouvy o obchodní spolupráci a distribuci výrobků obsahující ustanovení o způsobu stanovení doporučených maximálních cen – zakázaná dohoda o omezení přístupu na trh – *ve druhém stupni byly pokuty sníženy na 100 respektive 50 tisíc korun.*
- 2,3 mil. Kč – Tupperware Czech Republic spol. s r.o.- určování cen zboží pro další distribuci. Prvostupňové rozhodnutí z října 2005 bylo potvrzeno koncem následujícího roku předsedou ÚOHS. *Soutěžitel Tupperware podal následně žalobu ke Krajskému soudu v Brně.*
- 2 mil. Kč – ČESKÝ TELECOM, a.s. – v prosinci 1999 zneužití dominantního postavení na trhu provozování jednotné telekomunikační sítě (Dattel a.s.) – výrok ÚOHS potvrdil i soud – *snížena byla následně pokuta na 1,8 mil. korun.*
- 2 mil. Kč – po 1 mil. společností Barum Otrokovice spol. s r.o. a Barum Centrum Praha, spol. s r.o. (v prvním stupni činila pokuta pouze 50 tisíc)- v roce 1992 byly uloženy tyto sankce za údajný vertikální kartel – zvýhodnění jednoho velkoobtěratele oproti jiným. *Vrchní soud v Praze tyto pokuty o rok později zrušil.*
- 2 mil. Kč – Pražská kanalizace a vodní toky – rozhodnutí z října 1996 – podmiňování udělení souhlasu stavebníkům a investorům k napojení na kanalizaci potřebného pro vydání stavebního povolení uzavřením příkazních smluv a úhradou částek v nich uvedených – Předseda ÚOHS v roce 1997 pokutu potvrdil. *Vrchní soud v Olomouci však v prosinci 1997 pokutu zrušil.*
- 1,5 mil. Kč – společnost Mediaprint & Kapa Pressegrasso, spol. s r.o. – zakázaná dohoda- společnost zavázala maloobchodní prodejce tisku nevstoupit do smluvního dodavatelsko-odběratelského vztahu se třetí osobou ve smyslu plnění smluv a neodebírat sortiment dodavatele od třetí osoby, dále je zavázala neodebírat od třetích osob periodický tisk a neperiodické publikace, které má dodavatel ve své nabídce sortimentu a rovněž zavázala maloobchodní prodejce tisku neodebírat

periodický tisk a neperiodické publikace od třetí osoby bez souhlasu dodavatele – *rozhodnutí je pravomocné – druhostupňové rozhodnutí bylo vydáno v květnu 2005. Žaloba podána nebyla.*

- 1,5 mil. Kč – ČAS SERVICE, a.s. – zneužití dominantního postavení – *účastník řízení podal rozklad – pokuta byla následně v roce 2005 zrušena.*
- 1,5 mil. Kč – SAZKA a.s. zneužití dominantního postavení na trhu číselných loterií *prvostupňové rozhodnutí je ze srpna 1998, pokutu předseda v červenci 1999 zrušil a případ vrátil k dalšímu projednání. V novém prvostupňovém rozhodnutí bylo konstatováno porušení zákona, pokuta uložena nebyla.*
- 1,5 mil. Kč – A.S.A. TS Prostějov, s. r.o. – zneužití dominantního postavení na trhu pohřebnictví. *Ve druhém stupni byla pokuta snížena na 900 tisíc korun. Žaloba byla odmítnuta Krajským soudem v Brně. Firma však podala kasační stížnost.*
- 1,5 mil. Kč – Jihomoravská plynárenská, a.s. – rozhodnutí ze srpna 1995 – *plynárna podmiňovala uzavření nové smlouvy na dodávku plynu do cihelny tím, že nový odběratel bude ručit za zaplacení dluhu původním odběratelem – dlužníkem, který provozoval cihelnu dříve. Ve druhém stupni byla pokuta snížena na půl milionu.*
- 1,45 mil. Kč – Bristol-Myers Squibb spol. s r.o. (850 tisíc), PHOENIX lékárenský velkoobchod, a.s. (600 tisíc) *domnělá dohoda o neúčtování obchodní přírážky při prodeji léčivého přípravku Lipostat prvostupňové rozhodnutí z prosince 2001. Bylo zrušeno rozhodnutím předsedy v lednu 2003 včetně pokuty.*
- 1,25 mil. Kč – SVÚM a.s., ŠKODA WELDING s.r.o., České dráhy, a.s., Technický dozorčí spolek Brno, VÍTKOVICE Steel, a.s. (všechny firmy po 250 tisících) – *prvostupňové rozhodnutí ze září 1996 sjednávání shodných cen se svářečskými školami ve druhém stupni byla v únoru 1997 pokuta snížena na polovinu. Žalobu Vrchní soud v Olomouci v srpnu 1997 zamítl.*
- 1,2 mil. Kč – Schöller zmrzlina a mražené výrobky spol. s r.o./Benzina a.s. (obě firmy po 600 tisících) – *dohoda o výhradním prodeji prvostupňové rozhodnutí ze září 1994, potvrzeno předsedou o rok později soud rozhodnutí ministra z roku 1995 zrušil.*

- 1 mil. Kč – Česká spořitelna a.s. – rok 1996 – zneužití dominantního postavení spočívající v nedostatečném informování klientů – vynucování nepřiměřených podmínek – v druhém stupni byla pokuta vypuštěna. *Následnou žalobu soud zamítl.*
- 1 mil. Kč – Česká pojišťovna, a.s. rok 1996 údajné uplatňování rozdílných podmínek při vybírání poplatků za stejnou službu – vystavování zelených karet Pokuta potvrzena i ve druhém stupni v prosinci 1996. *Rozhodnutí předsedy Úřadu soud v roce 1997 zrušil.*
- 1 mil. Kč – Taxicech Karlovy Vary – uzavření dohody o sazbách taxislužby s městem Karlovy Vary. Ve smlouvě byl obsažen závazek dodržovat jednotné ceny. Ministr v rozkladu z prosince 1994 pokutu *snížil na 100 tisíc korun.*
- 1 mil. Kč – Veletřhy Brno, a.s. – domnělé zneužití dominantního postavení uplatňováním nestejných podmínek vůči konkurenčním soutěžitelům. Rozhodnutí ministra z roku 1995, kde pokuta činila 200 tisíc korun, bylo o tři roky později *zrušeno Vrchním soudem v Praze.*
- 1 mil. Kč – Česká lékárnická komora v roce 1994 přijala řád pro udělování osvědčení k výkonu soukromé lékárnické praxe. Řád obsahoval podmínky nestejné pro různé žadatele. Některé žadatele přímo vylučoval. *Ministr pokutu snížil na polovinu. Tuto pokutu soud v roce 1996 zrušil. V meritu věci však žalobu zamítl.*
- 1 mil. Kč – Středočeská energetická a.s. – výběr finančních částek, jejichž zaplacení bylo podmínkou zahájení dodávek elektřiny. Pokuta byla potvrzena rozhodnutím ministra z poloviny roku 1996.
- 1 mil. Kč – Vodárny a kanalizace, Karlovy Vary, a.s. – 1996 – poplatky ve smlouvách za napojení k vodovodu a další – *žalobu Vrchní soud v Olomouci zamítl.*
- 1 mil. Kč – Pražská kanalizace a vodní toky ministr v srpnu 1995 rozhodl o pokutě za zneužití dominantního postavení podmiňováním souhlasu k projektům odvodnění uzavřením smlouvy o půjčce. *Vrchní soud v Praze pokutu v roce 1998 zrušil.*
- 1 mil. Kč – LOM PRAHA, s.p. prvostupňové rozhodnutí z června 1999 domnělé porušení zákona odmítnutím poskytnutí knihy oprav leteckých motorů v říjnu 2000 předseda pokutu i *rozhodnutí zrušil.* Později řešeno rozdílné stanovení výše

a způsobu platby za uvedenou příručku. Rozhodnutí z května 2002, pokuta 600 tisíc korun potvrzeno i v rozkladu v únoru 2003.

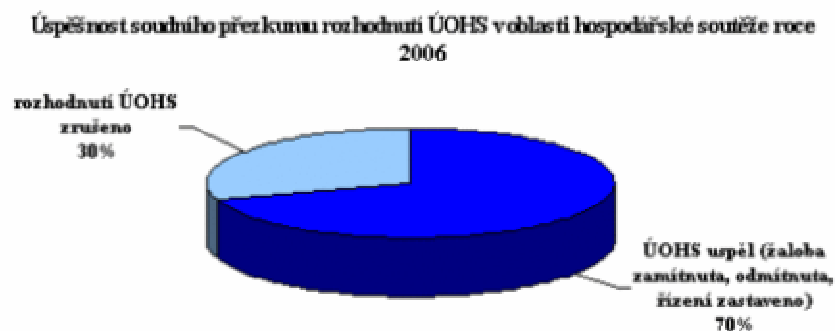
- 1 mil. Kč – ČSAD ÚAN Praha Florenc a.s., rozhodnutí z května 1999 rozdílné ceny za jednorázové povolení vjezdu do nádraží od provozovatelů vnitrostátní a mezinárodní autobusové přepravy. V lednu 2000 předseda rozhodnutí zrušil i s pokutou. V novém prvostupňovém rozhodnutí z dubna 2000 je konstatováno porušení zákona, ovšem *bez pokuty*.
- 1 mil. Kč – Plzeňská energetika a.s. domnělé výlučné smlouvy na dodávky tepla, plynu a vody, prvostupňové rozhodnutí z října 2000. O dva roky později předseda rozhodnutí i s pokutou zrušil.

Aktualizováno 25. června 2008

Pozn. Pokuty jsou účastníci řízení povinni platit až na základě pravomocných tj. druhostupňových rozhodnutí. Pokud se však rozhodnou odvolat k soudu mohou s podáním žaloby požádat o posečkání se zaplacením sankce až do konečného rozhodnutí soudu ve věci. Je pak na příslušném soudu, zda jejich žádosti vyhoví nebo nikoliv.

(<http://www.compet.cz/hospodarska-soutez/statistiky/prehled-nejvyssich-pokut/>)

Příloha č. 3 – Statistiky Úřadu

Graf vypovídá o výtečné činnosti Úřadu na ochranu hospodářské soutěže v řízení a také o schopných a kvalifikovaných zaměstnancích.

Zdroj: Statistické údaje za rok 2006, Úřad na ochranu hospodářské soutěže

Zde můžeme vidět počet zahájených správních řízení týkajících se zakázaných dohod. Vzhledem k tomu, že od roku 2002 počet správních řízení znatelně klesl, je možné vyvodit závěr, že zakázaných dohod rok od roku ubývá, ale na druhé straně vyvstává otázka, zda je možné odhalit je opravdu všechny.

Zdroj: Statistické údaje za rok 2006, Úřad na ochranu hospodářské soutěže

(<http://www.compet.cz/hospodarska-soutez/statistiky/>)

Příloha č. 4 – Statistiky Nejvyššího správního soudu

Agenda Nejvyššího správního soudu - za rok 2008

rok 2008	převzato	celkem napadlo	rozhodnuto	rozsudkem	usnesením	jiným způsobem	zůstatek
<u>agenda převzatá z VS</u>	3	0	0	0	0	0	3
<u>kasační věci</u>	1496	784	797	534	257	6	1483
<u>Na, Nad, Nao</u>	27	168	176	0	73	103	19
<u>Obn, Pst, Komp, Vol,</u> <u>Konf</u>	52	19	29	19	8	2	42
Celkem	1578	971	1002	553	338	111	1547

Agenda Nejvyššího správního soudu 2. pololetí 2008

2. pololetí	převzato	celkem napadlo	rozhodnuto	rozsudkem	usnesením	jiným způsobem	zůstatek
<u>agenda převzatá z VS</u>	3		0				3
<u>kasační věci</u>	1483		0				1483
<u>Na, Nad, Nao</u>	19		0				19
<u>Obn, Pst, Komp, Vol,</u> <u>Konf</u>	42		0				42
Celkem	1547	0	0	0	0	0	1547

Agenda Nejvyššího správního soudu 3. čtvrtletí 2008

3. čtvrtletí	převzato	celkem napadlo	rozhodnuto	rozsudkem	usnesením	jiným způsobem	zůstatek
<u>agenda převzatá z VS</u>	3		0				3
<u>kasační věci</u>	1483		0				1483
<u>Na, Nad, Nao</u>	19		0				19
<u>Obn, Pst, Komp, Vol,</u> <u>Konf</u>	42		0				42
Celkem	1547	0	0	0	0	0	1547

Agenda Nejvyššího správního soudu - srpen 2008

srpen	převzato	celkem napadlo	rozhodnuto	rozsudkem	usnesením	jiným způsobem	zůstatek
<u>agenda převzatá z VS</u>	3		0				3
<u>kasační věci</u>	1483		0				1483
<u>Na, Nad, Nao</u>	19		0				19
<u>Obn, Pst, Komp, Vol, Konf</u>	42		0				42
Celkem	1547	0	0	0	0	0	1547

Z tabulek je možné zjistit jak rychle je Nejvyšší správní soud schopný začít se zabývat kasačními stížnostmi. Podle počtu převzatých kasačních stížností a zůstatku lze říci, že řízení před Nejvyšším správním soudem je velice zdoluhavé a může trvat i několik let.

(<http://www.nssoud.cz/statistika.php>)

Příloha č. 5 – Rozsudek Nejvyššího správního soudu ve věci ČKAIT

č. j. 5 As 55/2006 - 145

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže třída Kpt. Jaroše 7, 604 65 Brno	
Došlo:	30-10-2007 2007/10/31
Číslo:	2734/104
Přílohy:	dlh křídlo, výřizuje: RA

Kubík

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Lenky Matyášové a Mgr. Jana Passera v právní věci žalobkyně České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, se sídlem v Praze 2, Sokolská 15/1498, zastoupené Mgr. Martinem Sadílkem, advokátem v Praze 1, Štěpánská 39, proti žalovanému Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, Brno, tř. Kpt. Jaroše 7, v řízení o žalobě proti rozhodnutí předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 9. 3. 2005, č. j. R 1/2004, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 16. 5. 2006, č. j. 31 Ca 29/2005 - 96,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 16. 5. 2006, č. j. 31 Ca 29/2005 - 96, se zrušuje a věc se vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže rozhodnutím ze dne 9. 3. 2005, č. j. R 1/2004, rozhodl o rozkladu žalobkyně proti rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (dále též „správní orgán prvního stupně“, „Úřad“) ze dne 15. 12. 2003, č. j. S 188/03-7531/03-ORP, tak, že toto rozhodnutí částečně změnil a částečně potvrdil. Předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže se správním orgánem prvního stupně rozhodli o tom, že žalobkyně schválením obsahu a vydání Výkonového a honorářového řádu (3. vydání 2002) na zasedání představenstva ve dnech 22. až 23. 11. 2002, porušila § 3 odst. 1

zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o ochraně hospodářské soutěže“). Její rozhodnutí je zakázaným a neplatným rozhodnutím sdružení soutěžitelů, které může vést k narušení hospodářské soutěže na trhu služeb poskytovaných autorizovanými inženýry a techniky činnými ve výstavbě. Správní orgány dále rozhodly podle § 7 odst. 1 zákona o ochraně hospodářské soutěže o zákazu takového jednání žalobkyně do budoucna, podle § 22 odst. 2 téhož zákona rozhodly o uložení pokuty žalobkyni ve výši 500 000 Kč a podle § 23 odst. 1 téhož zákona rozhodly o uložení opatření k nápravě.

II.

Žalobkyně napadla rozhodnutí předsedy Úřadu žalobou u Krajského soudu v Brně, který ji rozsudkem ze dne 16. 5. 2006, č. j. 31 Ca 29/2005 - 96, zamítl.

Podle krajského soudu uplatnila žalobkyně námitku, že je soutěžitelem poskytujícím služby obecného hospodářského významu, a její činnost se tak vymyká věcné působnosti Úřadu, až při soudním jednání dne 16. 5. 2006, aniž by tato námitka nalézala oporu v podané žalobě. Námitka tak byla podána až po uplynutí zákonné lhůty pro její uplatnění (§ 71 odst. 2 s. ř. s.) a krajský soud se jí proto nezabýval.

Krajský soud dále dovodil, že základní podmínky pro konstatování protisoutěžního charakteru rozhodnutí uskutečněných na úrovni sdružení soutěžitelů jsou tyto: (1) jedná se o úkon sdružení, (2) směřující od sdružení k jeho členům (jednotlivým soutěžitelům), (3) z něj vyplývá snaha o unifikaci chování určitého okruhu soutěžitelů, kteří jsou členy sdružení, aniž by z něj musela vyplynout jeho závaznost či možnost uložení sankce za jeho nedodržení - i v takovém případě je totiž úkon způsobilý identifikovat budoucí soutěžní chování soutěžitele. Všechny tyto podmínky byly v případě jednání žalobkyně splněny, a její jednání je tedy principiálně jednáním protisoutěžním. Nevztahuje-li se na daný případ výjimka (§ 3 odst. 1 zákona o ochraně hospodářské soutěže) z prováděcího předpisu Úřadu, nestanoví-li jinak ani citovaný zákon a pokud ani zvláštní předpis výslovně nestanoví jinak, pak se popsané pravidlo uplatní vždy. Zákon č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o výkonu povolání“), by proto musel postavit najisto, že žalobkyně je autoritou nadanou oprávněním k cenotvorbě ve vztahu ke zboží dodávanému jejími členy (tzn. *expressis verbis* vyjmout žalobkyni jako subjekt ze zákazu podle § 3 odst. 1 zákona o ochraně hospodářské soutěže), nebo by musel zřetelně určit, že některé její úkony se aplikaci soutěžního zákonodárství vymykají. Tak tomu ovšem není.

Žalobkyně není ani cenotvorným orgánem podle zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o cenách“), popř. podle jiného právního předpisu, ani takovému orgánu není postavena na roveň. Zákon o výkonu povolání ani jiný právní předpis zároveň neobsahují konstrukci stanovení odměn navazujícím podzákonným předpisem, jako je tomu např. v případě odměn advokátů či notářů. Pokud tedy v případě žalobkyně a cen zboží dodávaného jejími členy není takových výslovných pravidel, nastupuje pravidlo pro oblasti cenově neregulované, tj. tvorba cen výlučně na tržních principech. Textace použitá v § 23 odst. 6 písm. j) zákona o výkonu povolání, podle něž je žalobkyně oprávněna vydávat ceníky a honorářové řády, nemá takovou normativní sílu, která by z žalobkyně činila regulátora cen zboží dodávaného jejími členy. Není-li pojem „vydávání ceníků“ nijak konkretizován, zejm. není-li stanoveno jaké ceníky, jakého zboží,

ERROR: syntaxerror
OFFENDING COMMAND: %ztokenexec_continue

STACK:

false